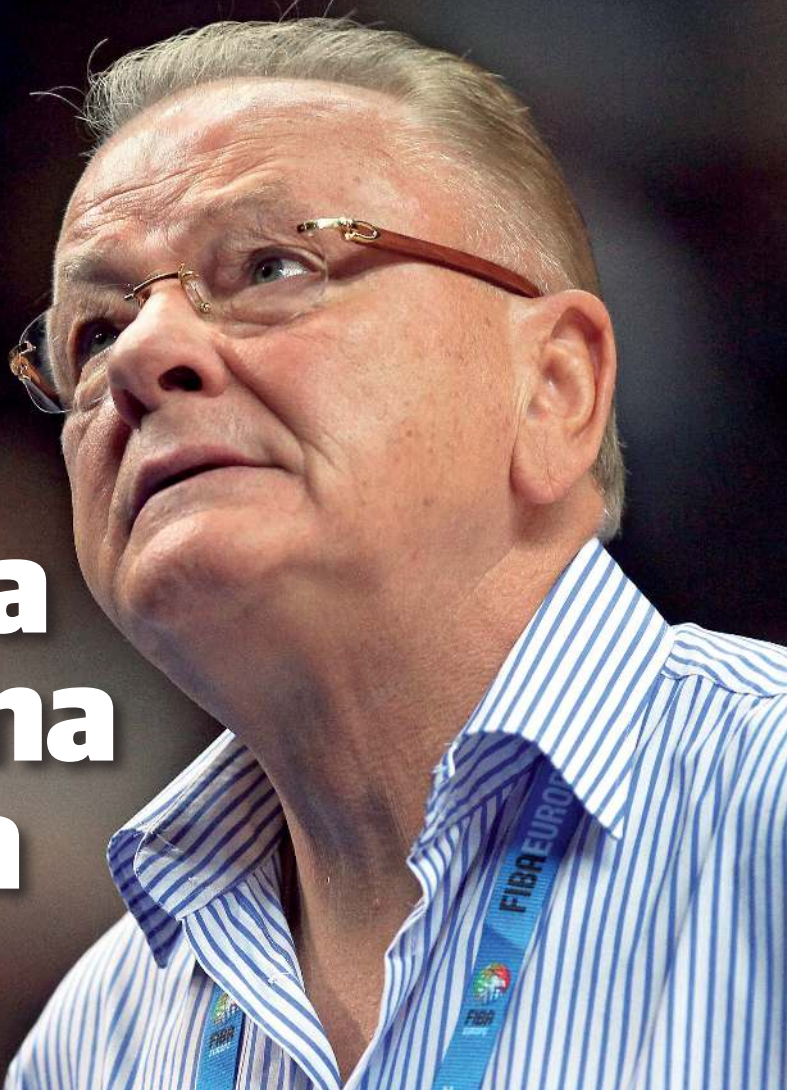

TRENER

broj 96
oktobar 2017.
godina **XXI**

magazin udruženja košarkaških trenera

Dušan Ivković

Krunisana legendarna trenerska ličnost

Miroslav Nikolić

Za budućnost
plan B

Dušan Alimpijević

Spreman
za početak

Aleksandar Đorđević

Imamo
kontinuitet
osvajanja
medalja

TRENER

Korak napred?

Više od gotovo deceniju i po neosporno je da se naše udruženje, prema svim parametrima, ubraja u vodeća u Evropi. Elementarna je činjenica da smo decenijama imali najbolje trenere u Evropi, a taj trend ne prestaje. Naš trener je postao prva trenerska legenda Evrolige i stanovnik FIBA Kuće slavnih – Dušan Ivković. Naš trener je superiorno, opet, svoju ekipu doveo do šampionskog trona na fajnal-foru Evrolige – Željko Obradović. Naši su treneri bili najprisutniji na poslednjem EP u Turskoj, gde je, recimo, naš Igor Kokoškov svoju ekipu doveo do zlatne medalje, a još se toga može pomenuti. Naravno, raduje talas onih koji su već spremni da se prihvate najozbiljnijih zadataka na trenerskoj klupi, o čemu govore letošnji uspesi naših mladih selekcija. Suština ovog uvoda jeste činjenica koju želim da naglasim: temelj UKTS čine treneri.

Nije naodmet reći da smo za funkcionisanje samog udruženja, uz velike napore, stvorili normativnu regulativu koja je obezbedila legalno i efikasno funkcionisanje. To je značilo i usvajanje brojnih normativnih akata, od Statuta pa redom.

Ono što je osnovni zadatak i svrha postojanja udruženja jeste stručno usavršavanje, koje je jedini put ka visinama koje su naše trenerske legende postizale. Na tom planu zaista imamo čime da se pohvalimo: Naš najstariji stručni seminar, namenjen trenerima mlađih kategorija – „Trenerski dani“, od ove godine s ponosom nosi ime „Borivoje Cenić“. „Basketball Clinic Belgrade“ već šesnaest godina potvrđuje svoj visok kvalitet i superiornost u toj aktivnosti, u evropskim i svetskim razmerama. U istoj funkciji je i ovaj magazin, koji ovim brojem završava dvadeset prvu godinu izlaženja, što je, bez ulaženja u suštinu, fenomen širih razmera.

Kada čitalac pročita sve napred rečeno, možda bi se našao u dilemi na postavljeno pitanje: Može li i bolje i možemo li napraviti – korak dalje?

Naravno, ne treba biti mnogo mudar pa reći – može.

Mada sam od ulaska u stvaranje ovog magazina, a tako mi slim i sada, tvrdio da su naš najveći brend – naši treneri, naš prerano preminuli tadašnji predsednik Aco Petrović rado je

isticao da udruženje ima dva brenda: „Basketball Clinic Belgrade“ i magazin Trener.

Ako, pored naših trenera, imamo i dva brenda, kako tu učiniti – korak dalje. Mnogo je elemenata da se tu nešto učini. Organizacija BCB zahteva izuzetne napore, od gotovo deset meseci, pa do znatnih finansijskih sredstava. Možemo li, što da ne, u značajnijoj saradnji sa Košarkaškim savezom učiniti više, mnogo više, da „Basketball Clinic Belgrade“, kao svoj prihvate i Grad Beograd i Turistički savez i Ministarstvo sporta, verujem da bi se zainteresovanih još našlo.

Jasno je da će nam svaka institucija u našoj siromašnoj Srbiji reći – nema para. Mi to znamo, ali BCB je događaj od koga bi svi, a naročito Beograd, mogli imati i koristi. Mnoge manifestacije koje u Beograd dovode mnogo manje gostiju imaju podršku Grada. Možda, uz adekvatnu podršku, naš seminar ne bi posećivalo pedesetak trenera iz inostranstva. S obzirom na ugled naše košarke, iza koje najvećim delom stoje naši treneri, BCB bi mogao postati i brend Beograda. Zašto ne? Ili bi naš magazin Trener, uz razvijeniju marketinšku aktivnost, sasvim izvesno, mogao sam sebe finansirati.

Gde imam još prostora za – korak dalje? Članarina u našem udruženju nije menjana više od deceniju. Opet iz razumljivih razloga – siromašna Srbija, nizak standard i sl. Međutim, i pored toga, u našoj kancelariji imaju Tantalove muke kada je na plata članarine u pitanju, a to je, uz licence, osnovni izvor finansiranja našeg udruženja.

Utisak je da nam je potrebno više ideja, energije i, kada je o članarini reč, samodiscipline. Sve to bi stvorilo nešto bolju materijalnu bazu za unapređenje, pre svega, stručnog usavršavanja trenera i držanje članarine i dalje „na ledu“.

Ugled i uspesi o kojima smo s početka govorili mukotrпно su sticani. Upravo je ovaj magazin jedan od validnih svedoka puta uspeha UKTS. Međutim, još veći napor je potreban da se sve to održi i unapredi. Zadovoljiti se postignutim, značilo bi stagnirati, a zatim nazadovati.

Ono što nije sporno, mi ljudi znanja i potencijala za korak napred imamo, a to je najvažnije. ●

Impresum

Osnivač i izdavač: Udruženje košarkaških trenera Srbije, Beograd, Sazonova 83 ■ **Za izdavača:** Ivan Jeremić ■ Glavni i odgovorni urednik: Mirko Polovina, mppolovina@gmail.com
 ■ **Izdavački savet:** dr Vladimir Koprivica, Borivoje Cenić, Jovan Malešević, Aleksandar Ostojić, Milka Mrda, Milan Tasić. ■ **Design&Layout:** Studio Platinum, Beograd
 ■ **Prevod:** Nina Vidosavljević i Filip Simić ■ **Lektura i korektura:** Branislava Cvetković ■ **Adresa redakcije:** Beograd, Sazonova, 83 ■ **e-mail:** ukts@ukts.rs
 ■ **Telefon:** +381 11 34 00 852 ■ **Fax:** +381 11 34 00 851 ■ **Štampa:** Birograf Comp, Zemun ■ **Tiraž:** 1.000 primeraka ■ **Časopis izlazi dvomesečno**
 ■ Rešenjem Ministarstva za informacije Republike Srbije br. 651-03-00323/1999-03, od 17. 1. 2000. god. „Trener“ je upisan u registar javnih glasila, pod rednim brojem 2928

**Krunisana
legendarna
trenerska
ličnost**

Dušan Duda Ivković je poslednjeg dana septembra postao košarkaški besmrtnik! Istina, legendarni trener je odavno sebi obezbedio mesto među besmrtnicima zbog svega što je učinio u karijeri dugoj više od četiri decenije, ali sada je stigla i zvanična potvrda tome. Na svečanosti u Mijeu, nadomak Ženeve, primljen je u Kuću slavnih FIBA, svojevrsnu košarkašku akademiju nauka čiji su članovi ljudi koji su najviše zadužili ovaj sport. Duda je bio predvodnik „generacije 2017“, kako je FIBA nazvala sve novoprmljene stanare Kuće slavnih, i jedini trener u tom visokom društvu. Najveće priznanje koje neko ko se bavi košarkom može dobiti primio je iz ruku predsednika FIBA Horasija Muratorea, uz prisustvo dugogodišnjeg generalnog sekretara FIBA Bore Stankovića i njegovog naslednika na toj funkciji Patrika Baumana.

FIBA je pažljivo birala, pa je kao nove stanare svoje Kuće slavnih uzela zaista slavna imena svetske košarke. Uz našeg trenerskog velikana našli su se i: Toni Kukoč (Hrvatska), Šakil O'Nil (SAD), Miki Berković (Izrael), Razija Mujanović (Bosna i Hercegovina), Valdis Valters (Letonija) i Pero Kameron (Novi Zeland). Zajedno s njima i jedan ceo košarkaški tim, ali kakav! Američki originalni drimtim sa Olimpijskih igara u Barseloni 1992. (Majkl Džordan, Medžik Džonson, Leri Bird, Čarls Barkli...)

– Ogromno nam je zadovoljstvo što možemo ove košarkaške gigante da uvrstimo u našu Kuću slavnih – rekao je na svečanosti u areni Nejsmit u Mijeu predsednik FIBA Muratore. – Nemerljiv je njihov doprinos i uticaj na razvoj košarke na sva četiri kraja sveta. Posebno mi je drago jer je ova godina dvostruko jubilarna: FIBA slavi 85 godina postojanja, a naša Kuća slavnih deseto-godišnjicu. Čestitam svima vama na priznanju koje ste apsolutno zaslužili.

Naravno, ove reči, ma koliko bile pune divljenja, ni

izbliza ne mogu odslikati doprinos koji je košarci dao naš Duda. „Košarka je moj život“, ponovio je bezbroj puta, pa i deset dana pre ceremonije u Ženevi, na spektaklu priređenom njemu u čast u Atini. Njegovi prijatelji Grci, kao i njegov najuspešniji tim koji je trenirao Olimpijacos organizovali su mu oproštaj od trenerske klupe u Dvorani mira i prijateljstva u Pireju. Bio je to događaj nabijen emocijama koji će se dugo pamtili.

– Oprostio sam se od klupe. Kad sam donosio tu odluku, a to se dešavalo negde u junu prošle godine, kad sam zvanično saopštio da ću prestati s aktivnim bavljenjem trenerskim poslom, tada sam zahvalio svim mojim saradnicima. Bez njih sigurno ne bih uspeo toliko dugo godina da radim, a podsećam da sam radio do svoje 73. godine. To je bila najava prestanka. Kasnije sam rekao da postoji mogućnost da se organizuje jedna humanitarna utakmica. Ja sam učestvovao u mnogim humanitarnim akcijama, ne bih mogao svih sada ni da se setim i da ih nabrojim, a sada se i meni ukazala šansa da napravimo jednu specifičnu humanitarnu akciju. Makar da se nekim delom odužimo našim velikim prijateljima Grcima.

Poslednji put, kao trener, Ivković je vodio selekciju pod imenom „Dudine zvezde“. Činili su je Tomas Ertel, Nikos Zisis, Dario Šarić, Marko Kešelj, Pero Antić, Bogdan Bogdanović, Lazaros Papadopoulos, Kostas Slukas, Stefan Marković, Vasilije Micić, Furkan Korkmaz, Viktor Krijapa, Džon Dibler, Kajl Hajns i Boban Marjanović. Na drugoj strani, Olimpijacos u najjačem sastavu, predvođen Vasilisom Spanulisom. Pred 7.000 gledalaca Duda je na minut i 16 sekundi pre kraja utakmice učinio gest zbog kog su po ko zna koji put te večeri svi ustali i frenetično mu aplaudirali. Seo je na klupu Olimpijakosa, na kojoj je prethodno proveo mnoge godine. Održao je svoj poslednji tajm-aut kao trener.

A na 28 sekundi pre poslednjeg zvuka sirene igra je zaustavljena i više nije ni nastavljena. Simbolično, jer je

Naš proslavljeni stručnjak izabran je u Kuću slavnih FIBA, a na spektakularnom oproštaju od aktivnog bavljenja košarkom u solunskoj Dvorani mira i prijateljstva uručeno mu je upravo ustanovljeno priznanje Evrolige za trenersku legendu

NAGRADA ZA DOPRINOS ISTORIJI

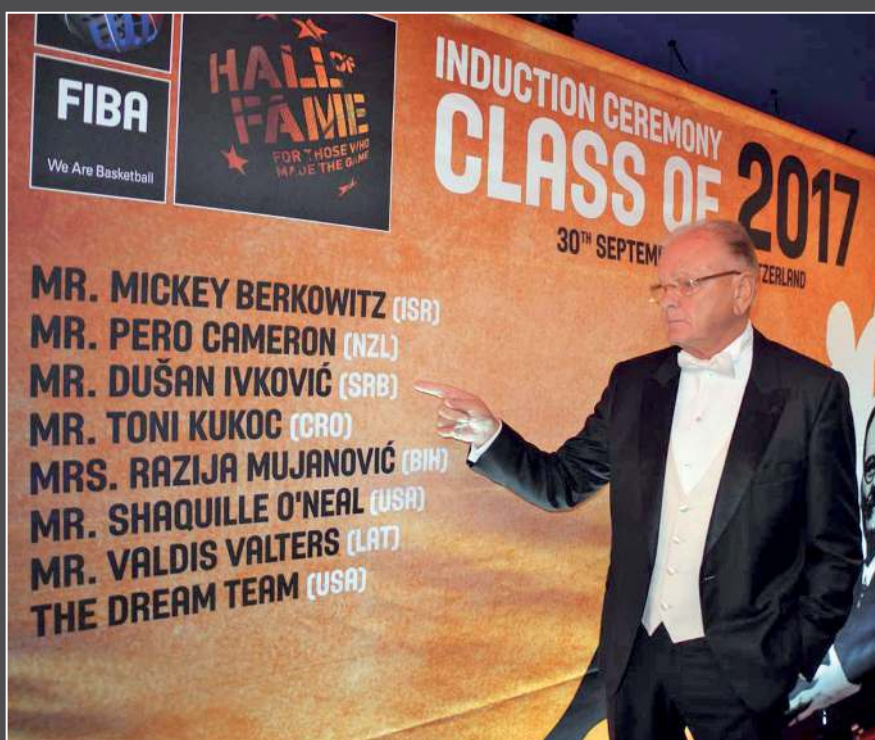
Osnovna ideja da se osnuje Kuća slavnih FIBA jeste odavanje počasti osobama koje su pisale istoriju košarke u svetu. Osnovni kriterijum za prijem je vanserijski vredno dostignuće u ovom sportu i doprinos razvoju košarke. Kuća slavnih zvanično je inaugurisana 1. marta 2007.

LEGENDA EVROLIGE

Ni Evroliga nije dugo čekala, niti se dvoumila. Prvi čovek Evrolige Đordi Bertomeu došao je 20. septembra u Pirej da našem Dudi Ivkoviću preda upravo ustanovljeno novo priznanje – košarkaške legende Evrolige.

– Veliko nam je zadovoljstvo što je Dušan Ivković postao prvi trener među Evroliginim košarkaškim legendama. Dušan ima neprocenjiv status u svetu trenera i mentora uz koje su stasavali vrhunski igrači. Njegov doprinos Evroligi je ogroman i seže mnogo dalje od toga što je jedini trener koji je uspeo da osvoji trofeje u oba naša takmičenja – rekao je obrazlažući priznanje Bertomeu. Ivković je, da podsetimo, dvaput osvajao trofej pobjednika Evrolige, oba puta sa grčkim Olimpijacosom. Trijumfovao je i u ULEB kupu sa moskovskim Dinamom, Kupu Radivoja Koraća sa beogradskim Partizanom i Kupu Rajmonda Saporte sa AEK-om. Takvu zbirku klupskih trofeja nema niko.

Stigao je tokom svoje četiri decenije duge trenerske karijere da osvoji i medalje sa reprezentacijom. Najpre Jugoslavije, potom Srbije. Bio je svetski prvak (1990), triput prvak Evrope (1989, 1991. i 1995), ima srebro sa Olimpijskih igara 1988. i Evropskog prvenstva 2009, zlato sa Univerzijade 1987...

NAJUSPEŠNIJI

Dušan Ivković rođen je 29. oktobra 1943. u Beogradu. Igrao je košarku u Radničkom od 1958. do 1968, a u tom klubu je i počeo svoju trenersku karijeru. Potom su sledili redom: Partizan, Aris, Radnički Beograd, Šibenka, Vojvodina, PAOK Solun, Panionios Atina, Olimpijakos, AEK, CSKA Moskva, Dinamo Moskva, ponovo Olimpijakos, a od 2014. do 2016. vodio je Efes iz Istanbula. Duda je najuspešniji trener košarkaške reprezentacije Jugoslavije na evropskim prvenstvima. Na tri prvenstva kontinenta osvojio je tri zlatne medalje, nacionalni tim je ukupno odigrao 19 utakmica i svih 19 dobio. Ponovo je preuzeo reprezentaciju svoje zemlje, ali sada Srbije, u vreme kad je ona prolazila kroz ozbiljnu krizu rezultata. Uspeo je da je vrati na pobjednički put, osvojio je srebrnu medalju na Evropskom prvenstvu u Poljskoj 2009, a godinu dana kasnije na Svetskom prvenstvu u Španiji zauzeo je odlično četvrto mesto.

Duda u karijeri osvojio 28 trofeja. Dok se pozdravljao sa svim učesnicima, sa tribina se orila pesma „Duda je duša Olimpijakosa“. Na nogama su bili i počasni gosti koji su sedeli pored terena: Željko Obradović, Saša Đorđević, Novak Đoković, Dražen Dalipagić, Žarko Paspalj, Predrag Danilović, Dejan Tomašević, Zdovc, Fasulas, Bane Prelević, Papalukas, Čutura, Rađa, Krstić, Jahović, Vukčević, Redijas...

– Želim da kažem veliko hvala što ste došli i za sve što ste uradili za mene. Bez vas bi ovo bilo nemoguće – rekao je Ivković obračunajući se navijačima u dvorani.

– Ivković je profesor i otac svima nama u sportu u Srbiji – dodao je Novak Đoković, jedan od najboljih sportista sveta u poslednjoj deceniji.

Podjednako emotivno bilo je i na partiju priređenom u Dudinu čast na obližnjem jezeru Vuljagmeni. Gotovo svi koji su bili u parteru i na parketu Dvorane mira i prijateljstva došli su na jezero. Teško je sa sigurnošću tvrditi ko je bio zvezda večeri. Kandidata je mnogo, od Dušana Ivkovića do Novaka Đokovića, od bivših asova (Đorđević, Rađa, Danilović, Čutura, Zdovc, Jahović...) do glumaca (Sergej Trifunović, Đuričko), od Željka Obradovića, čija trenerska zvezda nikada neće potamneti u Grčkoj, do političara.

Pred kraj večeri, oko ponoći, trener CSKA Dimitris Itudis pitao je ima li nekog od foto-reportera, jer bi hteo da preda lični poklon Dudi, a voleo bi da ima fotografiju. Kada je Dušan otvorio kutiju koju mu je pružio Itudis, izvadio je iz nje dve spojene ruke, simbol pozdrava. Dimitris objašnjava da je u staroj Grčkoj stisak (hiraspija na grčkom) ruke označavao prijateljstvo, poverenje i gostoprimstvo, „sve ono što je meni Dušan Ivković dao“.

U poruci koju je priložio napisao je da se seća prvog stiska ruke s Ivkovcem, pre 28 godina u Zagrebu.

Na kraju predivne večeri i noći svi su otišli puni utisaka, bogatiji za prisustvo jednom izuzetnom događaju u čast čoveka koji je naš, a svetski – Dušana Duda Ivkovića.

– Košarci ne želim, ne mogu i nikada neću reći zbogom. Sada će se samo promeniti način na koji ću živeti s njom – izjavio je Duda Ivković.

On će odsad „stanovati“ u Kući slavnih FIBA, a svoje mesto u srcima svih iskrenih zaljubljenika u košarku odavno je zauzeo. Ako neko zaslužuje da ga nazovemo Trener s velikim T – to je sigurno Dušan Duda Ivković, na ponos njegov njegove porodice i Udruženja košarkaških trenera Srbije, pre svih, pa Evrope i sveta.

Aleksandar Ostojić

Sepembra ove godine bilo je veliko zadovoljstvo pratiti Evropski šampionat za košarkaše u Istanbulu, gde je srpska košarkaška reprezentacija uspeła da velikim trudom, slogom i znanjem dođe do srebrne medalje, koju je malo ko očekivao posle velikog broja otkaza i povreda koje su prepolovile tim koji je igrao zajedno proteklih godina. Novi se tim, međutim, pod vođstvom selektora Aleksandra Saše Đorđevića pokazao veoma sposobnim i obradovao je naciju medaljom i potvrdio košarci status nacionalno važnog sporta.

U samom Istanbulu počelo je pobedom protiv odlične Letonije, koja se ispostavila kao presudna u borbi za prvo mesto u grupi. O tome meču selektor je rekao:

- Vi znate da volim da pohvalim igrače, ali sam stvarno bio izuzetno zadovoljan kako su odigrali taj prvi meč i pobedili, pre svega zbog načina na koji su pobedu ostvarili. Presudila je naša adaptacija na njihovu igru u drugom poluvremenu. Oni su izuzetni šuteri sa odličnom tehnikom driblinga, mogu da gađaju iz mesta i u punoj brzini da se zaustave i pogode. Svi veoma dobro trče kontranapad i kada smo rešili taj problem iz prve četvrtine, došli smo do naše igre. Mi na ovom EP nismo mogli toliko da oslonimo na napad, koliko na odbranu, bez obzira na to što i mi znamo da trčimo i dajemo koševе. Do naše snage želeli smo da dođemo preko odbrane. Da spustimo tih 82 poena još više, na 70. Tražio sam više i od igrača sa klupe, a ne da im se događa da za kratko vreme koje provedu na terenu uđu u tri vezane greške, bilo odbrambene, bilo napadačke. Moja je trenerska filozofija da oni moraju da razmišljaju koliko će doprineti, pre svega odbrambeno, a u napadu šta bude.

Drugi meč je doneo i poraz od Rusije, koja će nam posle biti protivnik u polufinalu.

- Zaslužno nas je pobedila Rusija. Imali su više entuzijazma nego mi. Tokom čitave utakmice bili smo ranjivi s Marjanovićem defanzivno i Kuzmićem ofanzivno. Znao sam i tada da će se mnogo utakmica rešavati jednom loptom i zato su mi smetale dve tehničke koje smo napravili. Bogdanović je zaslužio moje strpljenje zbog igre s Letonijom, ali sam mu možda mogao pomoći ili on sam sebi da je ušao dublje u sebe i shvati da ne mora sve sam. Veliki je pritisak sam sebi nabio pred taj meč. Ušao je sa željom da sve reši poenima, ali to nije ono što smo mi. Možda nam je utakmica sa Letonijom uzela previše koncentracije. S druge strane, Rusija je baš „velika“ i snažna ekipa, uzeli su nam mnogo skokova, a mi smo bili nepažljivi sa strane pomoći.

Sledio je dan pauze koji selektor posebno ističe:

- Do kraja života biću ponosan zbog njihove reakcije na poraz od Rusije. Kao trener želite da vam ekipa tako reaguje. Do kasno u noć sami su ostali u razgovoru o meču. Kako da im se ne ponovi takav poraz, šta promeniti, hrabрили jedan drugog i uspostavili pravu timsku komunikaciju. Mi smo sasvim sigurno pokazali veliki karakter. Pričao sam da ne znam šta je jače u njima, to što ne vole da izgube ili to što vole da pobede. I jedno i drugo stoji kao jedna njihova velika karakteristika. Imali smo dobru hemiju i komunikaciju, oni su znali apsolutno mnogo bolje nego ja negativne stvari, ali smo svi bili svesni da imamo veoma mnogo pozitivnih stvari još iz pripremnog perioda, kada smo radili sjajno bez obzira na mnogo problema koje smo imali. Oni su svaki dan imali izvanredan odnos prema radu i obavezama i pokazivali ozbiljnost na terenu, što je meni dalo snagu i ulilo poverenje. Bili smo nova ekipa koja prvi

ru o meču. Kako da im se ne ponovi takav poraz, šta promeniti, hrabрили jedan drugog i uspostavili pravu timsku komunikaciju. Mi smo sasvim sigurno pokazali veliki karakter. Pričao sam da ne znam šta je jače u njima, to što ne vole da izgube ili to što vole da pobede. I jedno i drugo stoji kao jedna njihova velika karakteristika. Imali smo dobru hemiju i komunikaciju, oni su znali apsolutno mnogo bolje nego ja negativne stvari, ali smo svi bili svesni da imamo veoma mnogo pozitivnih stvari još iz pripremnog perioda, kada smo radili sjajno bez obzira na mnogo problema koje smo imali. Oni su svaki dan imali izvanredan odnos prema radu i obavezama i pokazivali ozbiljnost na terenu, što je meni dalo snagu i ulilo poverenje. Bili smo nova ekipa koja prvi

Imamo kontinuitet osvajanja medalja →

Mi na ovom EP nismo mogli toliko da se oslonimo na napad, koliko na odbranu, bez obzira na to što i mi znamo da trčimo i dajemo koševе

put igra zajedno na jednom ovakvom takmičenju, imali smo i dosta iskustva, ali postoji jedan deo ekipe koji nije bio na ovakvom takmičenju, pa su neka težina i pritisak sigurno postojali. Insistirali smo na vraćanju našim stvarima, onome na čemu smo radili. Kapiten Mačvan je bio naš plejmejker sa unutrašnje pozicije, a obavljao je svoju dužnost izvanredno i bio lepak koji je držao ovaj tim i posle poraza od Rusije, kao i na Trofeju Beograda, kada nije dolazilo u obzir da ne igra iako je imao temperaturu. Tada smo postali tim.

Meč sa Turskom morao se dobiti ako se želelo na prva dva mesta u grupi.

- Reč je o ekipi koja je igrala izuzetno brzo, agresivno, s mnogo udvajanja i na nama je bilo da se adaptiramo. Morali smo biti izuzetno pažljivi s loptom i tako doći do naše igre gde lopta ide od ruke do ruke. Oni su imali niske petorke bez klasične četvorke i mi smo na to imali odgovor. Odigrali smo muški meč. Zbog toga sam još

više ponosan na svoje momke, zbog mirnoće koju smo pokazali. Znali smo da ostanemo mirni i na koga da igramo kad Turci zaredaju trojke. Klupa je dobro igrala i dala doprinos i ovaj meč je pomogao da se iskristališu uloge.

Usledila su dva lakša meča, protiv Velike Britanije i Belgije:

- Znali smo, i tako smo pripremali takmičenje, da će biti veliki pritisak na prve tri utakmice i energetske i mentalno. Igrači su to dobro podneli. Malo smo brinuli zbog toga jer smo naročito u Atini igrali sa skraćenom rotacijom, ali drugi su počeli da se umaraju u toj fazi. Mislim da su tada polako igrači ušli u neki fokus šta je takmičenje, da shvataju svoje uloge i šta se očekuje od njih, da ne treba da se opterećuju individualnim stvarima, pogotovo napadačkim, već timskim kako bi doprineli timskoj igri i timskom rezultatu. Igrači su već tada ušli u fazu da im nije bilo potrebno govoriti da se ne opuštaju.

Prvo mesto u grupi je osvojeno, sledile su eliminacije, u osmini finala rival je bila Mađarska:

- Moram prvo reći nešto o onome što me često pitaju, zašto toliko insistiram na komunikaciji među igračima. Mi imamo neka svoja pravila, nama odbrambena komunikacija donosi dosta. Ona nam podiže agresivnost i sigurnost u odbrani. To je bio moj zahtev od prvog dana kada smo počeli da radimo zajedno i tako će biti uvek. Iz te komunikacije i jasnog znaka saigraču dolazimo do boljih odbrambenih rešenja. Mislim da je jaka komunikacija, glasna komunikacija prvo oružje dobre odbrane, a odatle kreće sve drugo. Važno je što su igrači to prihvatili i mi imamo neke situacije, po nekim našim zakonima, gde je veoma bitno da pričamo. Ima i onih koji su stidljiviji, ali moramo malo da ih poguramo. Ekipa koju ste gledali na EP je praktično sve treninge odradila. Možda je samo Stefan (Jović) propustio tri dana na Kopaoniku. Ne neki način, uspeali smo da izgradimo one stvari koje nas čine boljim. Naročito posle Rusije, i pre svega odbrambeno, vratili smo se svojim stvarima koje nas kao celinu čine boljim. To je ono što sam se trudio da prenesem celoj grupi. U tome svemu prednjačili su igrači koji su dugo s nama i koji to moraju da prenese na novije igrače, važno

SRPSKI TRENERI NA EP

Ovakvo takmičenje nije moglo proći bez naših trenera. Najočitiiji primer je samo finale, gde su na obe strane bili naši stručnjaci Aleksandar Saša Đorđević sa Srbijom i Igor Kokoškov, evropski prvak sa Slovenijom. Kod Igora u štabu je bio i Miljan Grbović. Imali smo predstavnika i kod još jednog polufinaliste: Vlasotinčanin Saša Grujić 12 godina radi u Rusiji i prvi je stranac na njenoj klupi, bio je pomoćnik Bazareviću u najboljem turniru Rusije od 2007. I Goran Miljković Finac je bio tu. On je pomagao Stojanu Ivkoviću na klupi Mađarske, a stigli su do osmine finala, što je istorijski uspeh za naše severne susede. Pitali smo na turniru Igora Kokoškova šta je ovaj

da je trener to uspeo. Sve to nam je davalo snagu, načinom rada nismo spremali samo utakmice u grupi već ceo turnir. Forma nam je rasla tokom prve faze i to je bilo dobro. Rasli smo iz meča u meč.

Selektor je još dodao:

– Mnogo izgrađenih šuteva smo promašivali. Dosta igrača je prvi put bilo u ovakvim ulogama na prvenstvu i individualno su se tražili u odnosu na igru. U takvim situacijama treba učiniti da oni budu koncentrisani i da se obaziru pre svega na timsku igru i koliko mogu da doprinesu svakog trenutka na terenu. Na ovom nivou, za košarkašku reprezentaciju Srbije, individualno nije ono što se traži. Važi obrnuto: manje je više.

Konačno, o Mađarskoj:

– Mađarsku smo možda shvatili i preozbiljno, igrači nisu uživali na terenu. Odlično smo ušli u meč, a onda ispoljili srpsko „lako ćemo“, spustili ruke i više nije bilo odbrane. Klupa je svakako trebalo više da doprinese jer nam problem nisu pravili starteri Mađarske.

Nije bilo vremena za velike analize, sledilo je četvrtfinale s Italijom:

– Mislim da smo protiv Italije bili ekstremno koncentrisani i odirali najbolju odbrambenu utakmicu na ovom turniru. Do tada je Italija bila druga odbrana na lestvici sa 63 poena, a mi smo im dali 83. Davali su 69, a mi ih zadržali na 67, znači da smo odradili dobar posao. Malo smo lošije otvorili, međutim, brzo smo napravili ravnotežu i imali dovoljan mir za dalji tok meča. Bila je to najzrelija utakmica na turniru. Treća četvrtina je bila ključ jer su oni tada promenili taktiku. Počela je oštrija igra na ivici faula, na Marjanovića su svaki put slali Melija ili Biligu, snažna tela koja su ga odgurivala od koša. Tada smo preuzeli igru sa spoljne pozicije i znali kako da dovedemo meč do kraja. Prosto smo, kako je takmičenje odmicalo, bili sigurniji u ono što smo radili. Važno je bilo to što smo, pored poštovanja prema protivniku, bili hrabri i samopouzdaniji i insistirali na našoj igri i našim stvarima. Bogdanović je bio veoma fokusiran na igru i nije ga pogodilo što ga nije išlo u prve tri četvrtine, to je odlika svih dobrih šutera – da nastave da šutiraju kad prepoznaju dobre si-

tuacije. Sve njihove odbrane na piku je pročitao, izlazio iz blokade kada je trebalo, bio i plej kada je Jović imao problema s faulovima.

Polufinale je bilo prilika za revanš Rusiji i ta šansa nije propuštena:

– Rusija je imala Šveda, koji je bio motor ekipe, mnogo sjajnih i iskusnih evroligaških igrača i jednog Mozgova, koji je davao fizičku snagu i prednost. U prvom meču su oni bili ti koji su krenuli fizički na nas i isterali nas iz naših principa i stvari, zato je jedan od zadataka za igrače bio da na adekvatan način fizički uđu u meč. I uspeli smo. Ulazak u finale i osvajanje medalje bili su izuzetno emotivan momenat. Ovih 12 momaka nisu nikada propustili trening. Težak rad, njihova hemija i ljudski kvalitet su nas doveli dotle da osvojimo medalju. U tome meču uspeli smo da nadoknadimo Jovićevo povredu, jer su ga drugi zamenili. U tom meču smo morali da zaustavimo Šveda i Bogdanović, Lučić i Milosavljević su zaslužili veliko priznanje za to.

Finale je bilo izuzetno dramatično:

– Čestitke Sloveniji, koja je osvojila turnir bez poraza i igrala odlično. Znali smo da je turnir takav da se može desiti da iskoči ekipa na koju niko nije računao. Doneli su NBA brzinu ovde preko svojih bekova Dragića i Dončića, kao i našeg izvanrednog kolege Kokoškova. Ispali smo iz plana u prvom poluvremenu jer smo im dozvolili pene iz tranzicije, što se nije smelo desiti. Moji momci su zaslužili jednaku šansu na terenu, a to nisam video u poslednjim minutima. Slovenija nam je rešila Marjanovića odbranom i nismo dobili od njega šta smo imali na samom turniru, koji je inače odigrao odlično. U napadu nije bio strpljiv, a u odbrani je stalno bio pod pritiskom. To je popravio Štimac, koji je nešto brži. Međutim, ključ je bio Prepelič, kao što je i bilo zapisano u planu utakmice.

Poruka za kraj?

– Nemam reči da zahvalio ljudima koji su nam pomogli u Savezu i momcima. Imamo kontinuitet u medaljama i jednog dana ćemo doneti zlato posle tri srebra, kako je rekao Bogdanović – završio je selektor ovu uzbuđujuću kampanju porukom optimizma. **Filip Simić**

turnir doneo sa trenerske tačke gledišta.

– Pre svega ujednačenost, za šire analize trebaće vremena. Košarkaška igra je zaista unikatna, ali pravila bi trebalo ujednačiti. FIBA, koledž, NBA treba da imaju jedna pravila. Jer igra je jedna. Ovde mislim na veličinu terena, tri sekunde, veličinu obruča, tajm-aut, sve to treba da bude pod jednim krovom ako se zove košarka. To je jedna stvar koja mi je smetala. No, kažem, košarka je univerzalna, mnogo je ovde NBA trenera, mi šaljemo naše trenere da uče od njih, oni uče od nas, razmenjuju se informacije. Imamo čemu da naučimo Amerikance i mnogo je ljudi iz menadžmenta i uprave NBA timova koji gledaju mečeve i uče i zapisuju od nas Evropljana. Dobar savet od evropskog prvaka – jedinstvo u svemu u doba podela.

Šesnaest godina uspeha

Beogradska košarkaška klinika, u tradicionalnom terminu, poslednjeg vikenda juna, po 16. put je bila sabirni centar košarkaških trenera. Oko hiljadu domaćih trenera u hali „Šumice“ moglo je da prati predavanja eminentnih košarkaških stručnjaka, a pored domaćih trenera, ovom prepoznatljivom seminaru prisustvovali su i treneri iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Rumunije, a bilo je i trenera iz arapskih zemalja, koji su došli iz Libana i Bahreina. Veliko interesovanje domaćih i stranih stručnjaka još jednom je potvrdilo da je Beogradska klinika jedan od najboljih seminara u Evropi. U prisustvu brojnih učesnika i gostiju ovogodišnji BCB je otvorio Ivan Jeremić, predsednik UKTS.

O karakteristikama ovogodišnjeg BCB-a razgovarali smo sa Veselinom Matićem, novim direktorom klinike, i prvim operativcem Strahinjom Vasiljevićem, sekretarom UKTS.

– Prezadovoljan sam ovogodišnjom klinikom. Ove godine smo se relativno dobro pripremili, a imali smo i malo sreće da su ljudi s kojima smo pregovarali malo ranije prihvatili da budu predavači. To je jedna vrlo pozitivna stvar. Sve teme smo mi usmeravali. Znali smo da nam, pored evropskih trenera, treba i američki. Dugo smo bili u pregovorima sa Majkom Melounom iz Denvera, sa Rednijem Vitmanom, izuzetnim trenerom, koji nije mogao da dođe iz porodničnih razloga. Bilo je pokušaja da se dovede i trener iz Oklahome – počinje priču Veselin Toza Matić, direktor Beogradske trener-ske klinike.

Tradicija i prepoznatljivost su odlike BCB, ali sve to obavezuje da seminar svake godine održi nivo. Iz godine u godinu halom „Šumice“ defiluju značajna imena iz košarkaške struke koja nije lako angažovati. Ove godine beogradska trenerska publika imala je priliku da sluša Amerikanca Denisa Feltona i Španca Đoana Pla-

zu, dok su čast domaće struke branili Duško Vujošević i Filip Mihajlović.

– Dugo smo pregovarali, jer vrlo teško dovesti trenere iz NBA. Na kraju, Felton je bio angažovan. On je jedan „agresivan“ trener, koji ima bogato iskustvo u najjačoj košarkaškoj ligi na svetu. Druga stvar je bilo koga dovesti od evropskih trenera. Uvek su u žiži treneri iz Evrolige ili neko sa zavidnom karijerom. Plaza je uvek interesantan. Osvojio je Evrokup, saradivao s našim trenerima, a to je stvar koju je napomenuo: da nikada neće zaboraviti rad s našim stručnjacima. Plaza je čovek sa iskustvom, a iznenadio nas je temama, a posebno time što je prihvatio dodatnu temu i odradio je za sve trenere. Tu smo videli entuzijazam trenera, oni su došli sat ranije da bi čuli predavanje. On je tog dana tri sata držao predavanje na klinici, što je bilo izuzetno pozitivno. Tu su još bili Duško Vujošević, koji je bez obzira na zdravstveno stanje i obaveze sa reprezentacijom Bosne i Hercegovine odmah prihvatio poziv, a od domaćih trenera tu je bio još Filip Mihajlović, kondicioni trener univerzitetske reprezentacije Srbije. Svi predavači bili su adekvatni i kada se sve to pogleda, po mom mišljenju, klinika je bila veoma uspešna – ističe Matić.

Masovnost Beogradske košarkaške klinike je prvo što iznenadi inostrane trenere predavače. To je najjači utisak, iako znaju da je Srbija zemlja košarke. Kako je bilo sa Feltonom i Plazom, objasnio je Matić:

– S Feltonom i Plazom smo se svakodnevno sastajali. Sumirali smo utiske, pričali o košarci. Obojica su pristali da prihvate naše trenere kojima je potrebno usavršavanje. Sada je na nama da obezbedimo finansijska sredstva da bismo mogli da ih pošaljemo kod njih.

Jedan od najznačajnijih košarkaških seminara u Evropi nema zvaničnog sponzora. BCB se organizuje uz pomoć Košarkaškog saveza Srbije i agencije „Beobasket“, pa je stoga prioritet da se to stanje promeni do sledeće godine.

NAGRAĐENI

Tradicionalni deo Beogradske klinike jesu nagrade za najbolje trenere u svojim ligama. Ove godine nagrađeno je oko 30 trenera iz različitih liga, kojima su obuhvaćene mlađe kategorije, ali i seniorska takmičenja u obe kategorije. Pored tih nagrada, priznaje je dobio i Željko Obradović, koji je postao šampion Evrope, a dodeljuje se i trenerima reprezentativnih selekcija, kaže Strahinja Vasiljević, sekretar UKST.

– BCB je nezavisna organizaciju u okviru Košarkaškog saveza, a agencija „Beobasket“ nam svake godine izlazi u susret i bez njihove pomoći teško da bismo mogli. Pokušavamo na sve načine, ali je u ovom trenutku veoma teško pronaći sponzora. Možemo da se reklamiramo u „Trenerskim danima“, na sajtu i u časopisu. Naš časopis je namenjen određenoj ciljnoj grupi, a to su treneri. Časopis je neprofitabilan, jer služi edukaciji i informisanju trenera. U planu je da sajt uradimo na nekoliko „košarkaških“ jezika, a svakako je u planu da u toku ove godine nađemo sponzora kako bismo mogli da šaljemo naše trenere na usavršavanje – kaže Matić.

Klinika radi po ustaljenom programu koji se pokazao kao ispravan, ali svaka godina je prilika da se u njen rad uvedu novine.

– Novina ove godine je bila to što smo omogućili da se sva predavanja sa klinike ubrzo posle završetka nađu na internetu. To su bile neke novine i mi moramo da ih ispratimo. U budućnosti, naš cilj je da klinika bude onlajn, da bismo širom sveta mogli da prezentiramo i seminar i košarku. Koncept će ponovo biti isti, a to je da imamo vrhunške američke trenere. Takođe, moramo da imamo vrhunskog evropskog trenera, a u dogovoru sa FIBA to je veoma izvodljivo. Svakako treba da promoviramo i naše domaće trenere. Sledeće godine završni turnir Evrolige je u Beogradu, pa planiramo da u tom periodu organizujemo jednu kliniku. Treba da iskoristimo priliku, jer je to velika manifestacija na koju će doći veliki broj trenera. Veliko iskustvo može da se dobije iz jednog takvog događaja – navodi direktor BCB.

Klinika iz 2016. ostaće upamćena kao prva na kojoj je predavanje držala jedna žena trener. Bila je to Marina Maljković, tadašnja selektorka ženske reprezentacije, koja je danas trener Galatasaraja. Afirmacija žena trenera svakako je pravac u kojem Beogradska klinika želi da nastavi, ističe Matić.

– U stalnom kontaktu sam sa Bojanom Jankovićem, Stevan Karadžić je bio predavač na „Trenerskim danima“, ali sigurno da treba da dovedemo i neku ženu trenera. Da li iz SAD ili Evrope, ali to je nešto čemu težimo. Uspeši ženske košarke ne treba da budu zanemareni. Kao što pratimo mušku košarku, tako isto treba da pomažemo i ženama trenerima i ženskoj košarki.

Domaćim trenerima učešće na BCB je besplatno i obavezno zbog overe licenci, dok inostrani treneri plaćaju kotizaciju. Kako to utiče na sam finansijski momenat Klinike?

Matić je to kratko prokomentarisao: – U ovom momentu imamo vrlo stabilno finansiranje trenerske organizacije. To je stabilizovano, časopis izlazi redovno, a i sve ostale aktivnosti obavljamo bez problema. Ali generalno, uspeh klinike ima veliki značaj za naš godišnji rad.

Na organizaciji Beogradske trenerske klinike radi se preko cele godine i mnogo ljudi je uključeno u celu priču.

– BCB organizuje tim u kojem svaki pojedinac odrađuje svoj deo posla, a posla je mnogo. Nije lako organizovati kliniku, treba pripremiti materijale, kojih ima mnogo, obezbediti celu logistiku, predavače... To uopšte nije lako, ali trudimo se da koristimo sve kontakte – zaključio je Veselin Toza Matić, direktor Beogradske trenerske klinike.

D. Popović

ŽELJE ZA SLEDEĆU BCB

Za 16 godina postojanja, na klinici su učestvovali mnogi poznati košarkaški treneri među kojima su bili Greg Popović, Don Nelson, Leri Braun, Raj Vilijams, Majk Dantoni, Riki Barns, Evgenij Pašutin, Ibon Navaro i mnogi drugi. Naredna BCB biće prilika da se dovede još jedan poznat trener iz američke koledž košarke.

– Već smo u pregovorima sa američkim trenerom Bobom Mekilopom sa univerziteta Dejvis. To je čovek koji je bio trener Stefanu Kariju. Mislim da smo u završnoj fazi, nadam se da ćemo to da realizujemo i da će on biti veliko iznenađenje za sledeću kliniku. A od domaćih trenera najviše bih voleo da vidim našeg selektora Sašu Đorđevića – navodi Vasiljević.

Zona 1-3-1

Beoogradska trenerska klinika 2017. imala je tu čast da joj gost predavač bude proslavljeni američki koledž trener Denis Felton, čiji je zaštitni znak na univerzitetima na kojima je radio upravo zona 1-3-1, o kojoj je govorio i na našoj klinici.

„Ova 1-3-1 zona je veoma jedinstven zonski sistem, jer nije tipična 1-3-1 zona. Ona je dizajnirana pre svega da veoma ometa napad. Ja je koristim kao način da promenim nešto u igri tokom utakmice, naročito ako utakmica ide u lošem pravcu po moju ekipu i želimo da se vratimo na pravi put. Ona može biti veoma dobra u tom smislu (u tu svrhu) jer je jedinstvena, uglavnom veoma teška za protivnika da je shvati i prepozna, i ono što je veoma važna stvar jeste to da tera protivnika da gubi loptu – što nama otvara priliku za lake poene.

Ova zona ima svoje 'rupe' u samom sistemu, a veoma je važno da igrači koji je igraju bukvalno lete po terenu kako bi sve stigli da zatvore.

Mnogo bolje funkcioniše kao sistem ako imate visoke igrače u postavi (sa velikim rasponom ruku). Zone su prosto takve odbrane da zahtevaju više vremena da se igrači adaptiraju da ih igraju i da nauče svoje uloge u njima, ali kada se shvate osnove, i što ih duže igrate i više im vremena posvećujete, to postaju bolje i bolje.

Najmobilniji (najpokretljiviji) igrači koga imate u timu,

a koji je u isto vreme i najborbeniji i najčvršći u kontaktu – brz, fizički spreman i jak (čvrst) – njemu je u ovoj zoni rezervisana pozicija ispod samog koša, koju kao poziciju nazivamo RATNIK (najčešće spoljni igrač X3). Nazivamo je 'ratnik' jer taj igrač mora pakleno jako da igra na njoj. Mora da stiže što je pre moguće iz jednog u drugi ugao terena duž čeonu linije, a pritom da bude izuzetno agresivan i čvrst u odbrambenom stavu. A kako je taj igrač po prirodi najčešće bek ili krilo (spoljni igrač) – nije najviši i nije previše navikao da se bori sa višim igračima – ipak će morati da se bori protiv visokih igrača na ovim 'niskim' pozicijama blizu koša. Zato taj igrač mora da bude izuzetno čvrst i fizički jak.

Igrač koji je visok, sa velikim rasponom ruku, a opet sa dobrim atletskim sposobnostima i dobrim predviđanjem (anticipiranjem) situacija na terenu zauzeće poziciju na vrhu koja se zove VRH ili KRADLJIVAC (najčešće igrač sa pozicije 4 – X4). Što je igrač na ovoj poziciji 'duži', to je bolje za ceo odbrambeni sistem. Kao što je malopre pomenuto, izuzetno je važno da ovaj igrač na vrhu ima dobre instinkte, da bude sposoban da ukrade loptu iz predviđanja situacije, ali i da fintira izlazak i da se pravovremeno pomera prema lopti.

Najviši igrač (igrač na poziciji 5 – X5) nalazi se na CENTRALNOJ poziciji (X5). KRILNE (bočne) pozicije su univerzalne za atletske i izuzetno 'dugačke' igrače na krilnim pozicijama na terenu (igrači X1 i X2).

Proći ćemo sada kroz odgovornosti koje svaki od igrača ima na svojoj poziciji. Kako bismo što bolje objasnili odgovornosti koje svaka pozicija ima, postavice ćemo šestoricu igrača u napad, i to: dvojicu bekova na spoljnim pozicijama, dvojicu igrača u uglovima i dvojicu igrača na ivicama reketa (dijagram 1).

Kako lopta prelazi sa jedne na drugu polovinu terena, prva stvar koju želimo je da lopta ne prolazi samom sredinom terena. Ali dok lopta nalazi u koridoru između dveju linija širine reketa, igrač sa VRHA će braniti igrača sa loptom na poziciji ispred (u stavu kao u klasičnoj odbrani 'čovjek na čoveka'). Kada lopta ode na stranu – posao igrača na VRHU će biti da je zadrži na poziciji na toj strani – praktično da odseče drugu (uzdužnu) polovinu terena. Igraču koji ima loptu na strani, igrač sa vrha otežava da doda loptu na suprotnu stranu. Igrač mora da bude u položaju odbrambenog stava sa raširenim i aktivnim rukama, sa pregledom pozicije na kojoj se nalazi bek na suprotnoj strani terena – jer sve vreme treba da bude na liniji između ta dva igrača. Dokle god se lopta nalazi na poziciji blizu bočne linije, igra se odbrana na opisan način. To je prva odgovornost koju ovaj igrač ima.

Ako bek sa loptom krene sa bočne pozicije driblingom ka sredini terena – igrač sa vrha iskače i napada igrača s loptom. Dakle, igrač sa vrha treba da igrača sa loptom drži u poziciji koja mu ne prija, da spreči da napravi dodavanje na suprotnu bočnu liniju i da ga tera da bude neodlučan. Radeći sve navedeno, trebalo bi da natera igrača sa loptom da se zaustavi sa driblingom i potom se pomera (pozicionira) kako bi odsekao (ili presekao) dodavanje na suprotnu poziciju na bočnoj

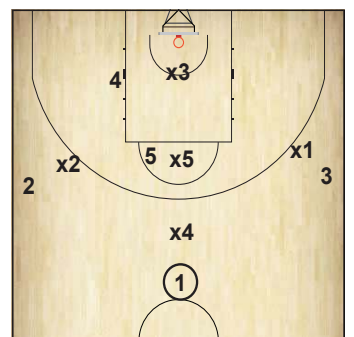

liniji. Igrač sa vrha igra takozvanu odbranu 'mačke i miša' između dva beka (dijagram 2). Ako se desi da lopta od jednog beka ode na suprotnu stranu – to može da se desi (dozvoli) jedino sporim lob dodavanjem ili sporim dodavanjem o pod – u oba slučaja treba pokušati da se preseče ovo dodavanje. Dokle god se igrač na suprotnoj bočnoj strani (sada sa loptom) nalazi blizu bočne linije, nema potrebe napadati ga – samo se treba okrenuti ka njemu i zauzeti isti odbrambeni stav kao i na početku. I sve vreme, treba zapamtiti, dokle god igrač gleda i prati šta radi igrač sa loptom – mora da zna gde se nalazi i šta radi bek sa suprotne strane – jer će se desiti da će pаметan igrač pokušati da utrči na poziciju kapice.

Sledeći deo posla igrača sa vrha – ako se desi da lopta ode u ugao na istoj strani – igrač sa vrha ide na poziciju lakta na strani lopte (dijagram 3) štiteći poziciju visokog posta. Na vraćanje lopte (dodavanje) nazad na spoljnu

poziciju, ako je napadač van zone šuta – neće igrač sa vrha paziti na poziciju visokog posta više, već će se vratiti (zauzeti) na prvobitni položaj između dva beka na perimetru (ponovo pokušavajući da spreči dodavanje između bekova).

Igrači na KRILNIM pozicijama rade iste stvari na strani lopte koje je i igrač sa vrha radio – samo između igrača koji se nalaze uz čeonu liniju (beka na perimetru i igrača koji se nalazi u uglu terena). Dokle god je igrač sa loptom spolja na bekovskoj poziciji van zone šuta pasivan – krilni igrač se može 'šaliti' i fintirati ga (izlazak agresivan i povlačenje) u odbrani, ali mu ne sme dozvoliti da doda loptu u kornjer – krilni igrač tada napada, a kako se igrač sa loptom povlači – vraća se na poziciju između dva napadača, ali sve vreme radeći to sa aktivnim rukama u vazduhu, zato što za razliku od odbrane 'čovek na čoveka' ne interesuje vas da li će doći do prodora – zato što za to

DIJAGRAM 01

Ako bek sa loptom krene sa bočne pozicije driblingom ka sredini terena – igrač sa vrha iskače i napada igrača s loptom. Dakle, igrač sa vrha treba da igrača sa loptom drži u poziciji koja mu ne prija, da spreči da napravi dodavanje na suprotnu bočnu liniju i da ga tera da bude neodlučan

postoji rešenje – ‘zamka’ ili udvajanje (dijagram 4). Važno je da ni jedan od petorice igrača u zoni ne sme da dozvoli da dodavanja između dvojice najbližih napadača budu kratka, oštra i brza.

Krilni igrač na strani pomoći štiti poziciju na ivici reketa na istoj strani. Dok je lopta u vazduhu, sprintuje dole da zaštiti poziciju na ivici reketa, sedeći u krilu posta koji se tu eventualno može naći. On mora biti u fizičkom kontaktu sa post igračem kako lob dodavanje ne bi prošlo, ali i da viši igrač ne bi mogao da ide na skok u napadu preko njega, ali i što je najvažnije – dok je lopta u ponovo vazduhu i leti ka beku na njegovoj strani – napadač na postu ne može da ga zaustavi blokadom jer ‘sedi’ na vrhu njegove butine (dijagram 5).

Još jedna odgovornost igrača na krilnoj poziciji je da zaštiti bočnu liniju na svojoj strani. Dakle, dok lopta stiže beku na njegovoj strani, a koji se nalazi na perimetru – krilo ne izlazi direktno na njega ako je van zone šuta, već štiti bočnu liniju, sprečavajući ga da uhvati loptu i lako je doda (prosledi) u ugao.

Odbrana ove vrste se uništava i pada ako se dozvoli da se lopta kreće brzo sa jedne na drugu poziciju na terenu (direktnim dodavanjima).

Ako se desi pak da je bek na strani pomoći u zoni šuta (na liniji za tri poena) i ako lopta dolazi do njega – krilo sa strane pomoći izlazi na tog igrača sa odbrambene po-

zicije na niskom postu, zahtevamo od krilnog igrača da zatvori šut, ali i da pokuša da predvidi eventualno sledeće dodavanje igraču u uglu i da ga preseče.

Kada postavljate ovu zonu, metodološki bi bilo preporučljivo da u napadu postavite sedmoricu igrača kako biste popunili sa njima sve rupe na terenu. Naravno, na samom početku oni stoje statično (u mestu) ne menjajući svoje pozicije – tako da pomeranjem lopte učite odgovornostima i zadacima igrača u odbrani.

Zadatak igrača (X5) na CENTRALNOJ poziciji je da se uvek nalazi tačno između lopte i obruča! Kao i svi ostali igrači u odbrani, i on igra sa aktivnim rukama dignutim visoko, ali i sa aktivnom kretnjom nogama takođe. Ova odbrana se zasniva na presecanju (ne obavezno i samoj krađi) lopte. Jedna mala promena u poziciji koja će nekada morati da se desi jeste ta da ako je napadač na visokom postu pametan, pomeriće se od centra u odbrani, tako da kad on to uradi, centar će morati svoju poziciju popraviti i pomeri se u odnosu na položaj napadača na visokom postu. Na svakoj odbrambenoj poziciji, pa i ovoj centralnoj, koristimo svoju ‘dužinu’ kako bismo presekli dodavanje. Uvek se sprintom kreće kako bi se postavio između lopte i obruča.

Na dodavanje sa vrha u ugao – centar sprintuje na poziciju niskog posta postavljajući svoju spoljnu ruku ispred napadača na postu kako bi sprečio dodavanje

niskom postu. Ako se iz kornera skip pasom prebaci na suprotnu stranu na perimetar – centar sprintom dovodi sebe u poziciju između lopte i obruča.

Dok se lopta nalazi gore (na perimetru), 'ratnik' (X3) uvek se nalazi na ivici reketa na strani lopte. Ako se napadač nalazi na poziciji niskog posta – treba da bude u fizičkom kontaktu sa napadačem i da mu bukvalno sedi u krilu i kontroliše ga. Dok se lopta nalazi u vazduhu, izlazi sa pozicije niskog posta na igrača koji prima loptu u uglu (korneru). Ključna stvar za 'ratnika' je da nikada ne bude pobeđen po čeonj liniji! Svi prodori u odbrani se usmeravaju u sredinu praveći LEVAK. Na taj način isprovociramo izgubljene lopte protivnika – a ukradene za naš tim.

'Ratnik' ne samo da sprečava prodor iz ugla po čeonj liniji već i pokušaj dodavanja igraču na niskom postu koje bi eventualno takođe išlo uz čeonu liniju.

Desiće se nekada da će lopta preleteti odbranu brže nego što bismo želeli. Igrač koji će imati najviše problema ako lopta bude brzo letela u napadu je upravo 'ratnik', zato što ne može da se adekvatno kreće od ugla do ugla ako se lopta kreće prebrzo. Imajući to u vidu, biće situacija kada će 'ratnik' morati da trči iz jednog u drugi ugao i u tim situacijama nije bitno sa koje će strane običi prvog napadača na niskom postu na koga naleće, ali na drugoj poziciji niskog posta (poziciji bližoj igraču koji prima loptu u uglu) moraće da ide ispod – iz razloga zaštite

čeonu linije prilikom izlaska na igrača sa loptom. Ako prilikom izlaska na igrača sa loptom u uglu 'ratnik' trči oko igrača na niskom postu sa gornje strane – neće moći da bude u situaciji da zatvori njegov prodor uz čeonu liniju, niti da dozvoli dodavanje na niskog posta uz čeonu liniju.

Sada ćemo govoriti o prodorima. Dve stvari protiv kojih morate da se borite kao treneri jesu to da kako se lopta pomera, igrač na vrhu i centralni igrač u zoni imaju tendenciju da postanu mekši (i da se povlače). To znači da prilikom prebacivanja lopte s jedne na drugu stranu igrač na vrhu ne izađe dovoljno visoko da oteža dodavanje i lopta brže od očekivanog pređe s jedne na drugu stranu terena.

Kada se lopta nađe u uglu (prođe sa vrha do kornera), krilni odbrambeni igrač ne treba da se približava igraču s loptom u korneru, već se samo okreće licem prema njemu, ali je i dalje na polovini rastojanja između igrača u uglu i igrača na produžetku linije slobodnih bacanja.

Centralni igrač, kako napad odmiče, ima tendenciju da stoji previše nisko (u samom reketu se bukvalno nalazi), što je loše – on mora da se kreće iznad linije slobodnih bacanja ako se lopta nalazi na spoljnim pozicijama (perimetru).

Ono što smo zapravo uradili sa ovom odbranom je to da smo smanjili prostor za manevar napadača i odsekli im prijem lopte. Kada vidite da protivnički igrači, plejmejkeri pre svega, pokazuju zbunjenosti i oklevaju prilikom donošenja odluka, znate da ste uradili dobar posao u odbrani.

Sledeća stvar zahvaljujući kojoj ćete znati da ste bili uspešni u odbrani je kada vidite plejmejkeru (ili bilo kog drugog igrača) da je spustio glavu i ide driblingom u prodor kroz sredinu. To je upravo ono što smo i želeli da uradi, a evo i zašto.

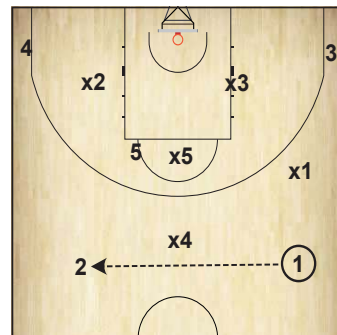
Kako igrač sa loptom krene driblingom kroz sredinu (dijagram 6), i krilni igrač i igrač sa vrha ga sa obe strane napadaju pokušavajući bližom rukom da mu izbjgu loptu u driblingu. Kako napadač sa loptom driblingom prilazi zoni šuta, oba igrača se vraćaju široko na svoje prvobitne pozicije. Zapravo ga varamo i mamimo da driblingom uđe u zamku – takozvani LEVAK i onda predviđamo njegov sledeći korak ili dodavanje. Dakle, teramo igrača do linije za tri poena i kada se on zaustavi i pokupi dribling, igrači se vraćaju na svoje startne pozicije pokušavajući da preseku dodavanje. Ako igrač sa loptom pak pokuša da šutira iz takve pozicije, bio bi to šut preko centra (X5) i sa niskom samopouzdanjem, što je sam po sebi težak i loš šut. Ove situacije liče na meka udvajanja. Centralni je uvek taj igrač koji zaustavlja prodor – bilo da se dešava iz uglova ili sa vrha. Izuzetno je bitna komunikacija igrača u odbrani – gotovo ključna za njenu uspešnost.

Najveća mana ove zone je skok u odbrani jer su igrači postavljeni previše široko i daleko od koša (naročito igrač X5 može da bude daleko pozicioniran prilikom protivničkog šuta). Praktično dvojica najbližih igrača košu ('ratnik' je jedan od te dvojice gotovo uvek) imaju najveću odgovornost prilikom zagrađivanja igrača nakon šuta, dok ostali igrači prosto idu na skok.

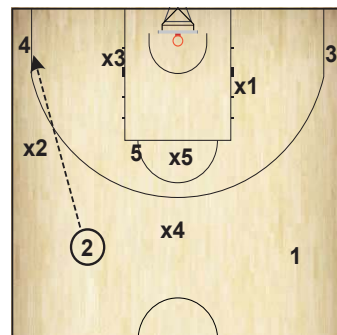
Ova odbrana je takva da tera igrače da lete po terenu protiv napadača, stvarajući nervozu kod igrača u napadu, iz čega slede loše procene i izgubljene lopte."

Pripremili:

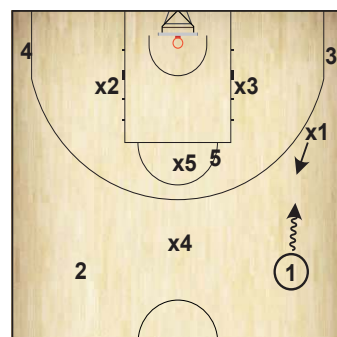
Goran Vojkić, viši košarkaški trener
Marko Mrđen, viši košarkaški trener

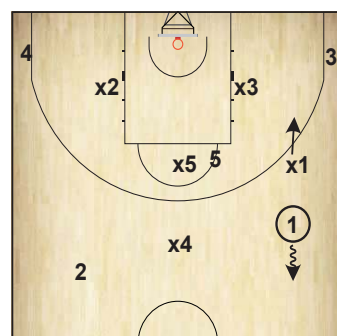
DIJAGRAM 02

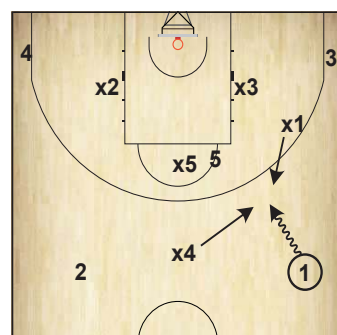
DIJAGRAM 03

DIJAGRAM 04

DIJAGRAM 05

DIJAGRAM 06

Korišćenje blokada bez lopte

Trener koji je pokazao najviše strasti, ali i doze humora, od svih koji su u poslednjih nekoliko godina gostovali kao predavači na Beogradskoj trenerskoj klinici svakako je bio proslavljeni Španac Đoan Plaza. On je prisutne trenere „počastio“ predavanjem na temu korišćenja blokada bez lopte u napadu.

„Što se situacija sa blokadama od (bez) lopte tiče – počinjite uvek sa metodološki jednostavnijim stvarima (bez obzira na to da li je reč o trenerima koji rade sa najmlađim kategorijama ili onima na vrhunskom seniorskom nivou – gde su potrebni tajming i izuzetna preci-

znost izvođenja sa mnogo više fizičkog kontakta i neuporedivo jačom odbranom). Trudim se da prilagodim svoja predavanja svim trenerima – od onih u najnižim omladinskim ligama do NBA.

Jedna od težih stvari koja se nalazi pred odbranom kada se vaša ekipa nalazi u napadu su situacije blokada bez lopte. Činjenica je da ne može svako da brani situacije koje se dešavaju od lopte. Nikada nije lako braniti „jedan na jedan“ igrače poput Teodosića, Bogdanovića, ali igrači koji brane situacije bez lopte često kažu sebi da su opušteni i da se odmaraju i ako, na primer, možete da dodate loptu na poziciju niskog posta na strani lopte i

igrate protiv tima koji se kreće i na strani pomoći koristeći blokade bez lopte – imaćete problem u odbrani.

Počnemo lagano i sa „pin down” blokadama. Za ovo su nam potrebna tri igrača i jedna lopta. Jedan od trojice igrača je visoki igrač sa pozicije 4 ili 5. Ovo je veoma jednostavno i mnogi od vas su ovo radili mnogo puta. Neki igrači znaju neke stvari koje bi metodološki trebalo da se uče kasnije, a da pak nisu savladali osnove istih. Visoki igrač postavlja „pin down” blokadu niskom igraču koji izlazi iznad pozicije za prijem lopte od igrača 1, koji se nakon dodavanja pozicionira široko (pomera se od lopte) (dijagram 1). U ovako jednostavnim situacijama, ako ih previše koristimo u igri, nećemo imati značajnu prednost. U Španiji, recimo, ima trenera koji koriste od tri do pet setova u napadu, ali se ne pridržavaju striktno istih – a tako i jednostavnih kretnji poput ove.

Znam da najčešće igrače nije briga za detalje, ali morate da unesete strast i da im objasnite zašto se sve to radi. Uvek je potrebno raditi sve u brzini kojom se i sama utakmica odvija. Dodavač dodaje loptu desnom rukom (ne dodaje loptu obema rukama sa grudi). Blokadu je bitno postaviti tačno na mestu na kome želimo da je postavimo. Igrači napada treba da budu ti koji čitaju odbranu. Učimo igrača da prepozna i da reaguje u situacijama ako ga odbrana prati i ide za njim da napravi utrčavanje („curl”) oko blokade.

Ono što želim da istaknem je da prilikom korišćenja blokade, ako odbrana prati igrača koji koristi blokadu, da bloker treba samo malo da promeni ugao blokade kako bi igrač koji je koristi mogao da napravi takozvani fade u ugao (za otvoren šut).

Nakon dodavanja lopte, odbrambeni igrač koji čuva igrača 1 se sigurno pomera prema lopti i popravljaju svoju odbrambenu poziciju. To treba takođe imati u vidu kada se koriste blokade. Ako vas igrač prilikom korišćenja blokada konstantno prati i ide sa vama – na koji način možemo da ga se rešimo? Pre korišćenja blokade treba ući u kontakt i odvući ga ispod, da bi pored bloker napadač prošao rame do ramena (ili rame do lakta – u zavisnosti od visine igrača) i vertikalno da izađe iz blokade unutra.

U slučaju da odbrana na blokadi ide ispod – pravi se „pop-out” (ili takozvani fade). U toj situaciji jedini koji može da izađe da brani ovaj šut je visoki igrač.

Od visokih igrača u napadu tražim da prave samo jedan korak pre postavljanja ove vrste blokade. Ovu blokadu možemo malo adaptirati kao da je izlazak iz „dijamant” kretnje u napadu za šutera. Pretpostavljamo da igrač odbrane prati igrača koji koristi blokadu. Prva opcija za napadača je „curl” utrčavanje ka košu.

Visoki igrač može da postavlja blokadu na različitim pozicijama na niskom postu, ali glavna stvar je da je posle blokade šuter taj koji je „gazda” (dijagram 2). Mnogi treneri govore svojim odbrambenim igračima da na ovoj blokadi idu preko. Zašto? Jedan od glavnih razloga je to što su dodavači sve gori i gori. Tako je onda rešenje da se ide preko na blokadi, terajući napadača da ide u ugao. Ali svako, naravno, ima svoja pravila i svoju filozofiju, tako da nemojte ovo uzimati kao univerzalno pravilo. Ako vidite da odbrana ide preko na blokadi, visoki igrač koji postavlja blokadu menja ugao blokade i zaustavlja odbrambenog igrača da bi šuter mogao da ode u ugao. Igrač 1 u toj situaciji sa loptom mora da popravi svoj ugao dodavanja. Takođe bi pametno bilo koristiti dodavanje o pod, pa čak i „kuglaški” pas u ovoj situaciji dodavanja lopte u ugao (dijagram 3).

Pre samog korišćenja blokade koju postavlja visoki igrač važno je da navedete svog odbrambenog igrača da ne zna na koju ćete stranu u odnosu na blokadu da izlazite – to radite tako što direktno napadate grudi bloker i u poslednjem trenutku menjate pravac i češuću rame (ili lakat) bloker izlazite iz blokade. Ne treba zaboraviti posle postavljanja blokade i na otvaranje samog bloker ka košu.

Blokade od lopte se ne postavljaju i koriste zabave radi – one se koriste da bi se pročitala kretanja odbrane i iskoristila prednost koja se ostvaruje njihovim korišćenjem. Najbitnije je da učite igrače da čitaju šta se dešava u igri – da ne rade stvari mehanički.

Iz malopre objašnjene akcione celine može se desiti da je odbrana bila veoma dobra i pratila napadača, a on je primio loptu bez ikakve stečene prednosti na poziciji koja se nalazi malo iznad lakta reketa. Ovdje ćemo prikazati još jednu vrstu blokade od lopte, a to je „flare” (fler) blokada. Iz opisane situacije šuter vraća loptu dodavaču i koristi blokadu (najčešće lednu) koju mu bloker (5) postavlja za istrčavanje i odlazak u ugao (dijagram 4). Ako prate šutera, nakon korišćenja ove blokade trebalo da ide unutra (ka košu), a ako prolaze kroz blokadu, šuter izlazi široko van (u ugao). Visoki igrač ponovo ima opciju otvaranja ka košu nakon postavljanja blokade. Šuter nakon prijema lopte, a po korišćenju blokade, može da šutira ili da doda loptu visokom igraču, koji se otvara ka

Znam da najčešće igrače nije briga za detalje, ali morate da unesete strast i da im objasnite zašto se sve to radi. Uvek je potrebno raditi sve u brzini kojom se i sama utakmica odvija. Dodavač dodaje loptu desnom rukom (ne dodaje loptu obema rukama sa grudi)

PLAZA ZVEZDA BCB

– Jedan od ovogodišnjih predavača na BCB bio je Đoan Plaza, čovek koji je ove godine sa Malagom osvojio Evrokup, a na Beogradskoj klinici napravio je presedan kojim je osvojio sve simpatije trenera prisutnih u SC „Šumice“, prenosi nam utiske Strahinja Vasiljević, sekretar UKTS I prvi operativac klinike, i dodaje:

– Prva stvar koju inostrani predavači kažu jeste da nikada nisu predavali pred hiljadu ljudi. Za njih je to neviđeno, jer na ostalim seminarima po Evropi i svetu bude od 100 do 200 trenera. Beogradska klinika je kao košarkaška utakmica na kojoj predavače i organizatora tokom celog dana posmatra gotovo hiljadu ljudi. Sve to je fascinatno i motiviše da se da maksimum. Svi treneri predavači imaju tremu, jer su došli u zemlju za koju znaju da je zemlja košarke i da predaju ljudima koji dobro znaju ovaj sport. Plaza je ove godine održao dva predavanja i jedno dodatno za trenere i postao zvezda BCB 2017. Prvog dana klinike znatno je produžio predavanje, dok je drugog dana sat vremena ranije pozvao sve učesnike i održao i treće dodatno predavanje, što je oduševilo prisutne – navodi Strahinja Vasiljević.

košu (naročito ako je na blokadi došlo do preuzimanja u odbrani i ako je odbrambeni igrač koji čuva blokera izašao na šutera – dolazi do „mismatch“ situacije u reketu).

Kada radite sve ove opisane kretnje, morate igračima skrenuti pažnju na detalje – tehnika dodavanja, tehnika postavljanja blokade (ugao, pravovremenost, mesto...). Najčešće je u situaciji „flare“ blokade ključni detalj ugao postavljanja blokade kako bi se zaustavio (zablokirao) igrač koji prati šutera.

Nakon „flare“ blokade iz koje nismo ostvarili prednost i skip pas na šutera nije bio moguć, postoji opcija kratkog dodavanja na blokera (igrača 5) koji iz driblinga uručuje loptu šuteru (koji dolazi sada iz ugla), iz čega posle može da usledi i „pick and roll“ situacija na vrhu (ako nije ostvarena prednost prilikom samog uručjenja) (dijagrami 5 i 6).

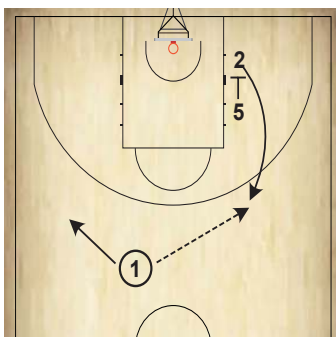
Sledeći korak je sa četiri igrača u napadu (i odbrani). Postavljamo „dijamant“ raspored sa mogućnošću korišćenja blokada sa obe strane za izlazak za prijem. Nakon korišćenja blokade, šuter (igrač 2) izlazi i prima loptu, a dodavač (1) koristi „flare“ blokadu drugog visokog igrača (4) za odlazak u ugao (i čeka skip dodavanje od igrača 2 sa loptom) (dijagram 7).

Sledeća opcija je (ako skip dodavanje igraču 1 nije moguće ostvariti) kratko dodavanje na „flare“ blokera (igrača 4), koji nastavlja sa uručjenjem iz driblinga (ili bez) igraču 1, koji sada dolazi iz ugla. Postoji i opcija sa „pick and rollom“ ako iz uručjenja nije ostvarena prednost (kao i na dijagramima 5 i 6).

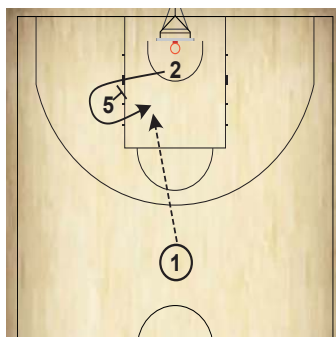
Potrebno je naći pravi balans u tome da vam visoki igrači ne služe samo tome da postavljaju blokade u napadu.

Kako bismo prikazali još jedan vid blokada bez lopte – blokadu na laktu – postavimo iz tranzicije situaciju u kojoj će igrač (1) dovesti loptu driblingom do linije produžetka slobodnog bacanja, koju će dodati („spustiti“) na poziciju niskog posta koju iz tranzicije zauzima post igrač (5). Drugi visoki igrač (4) nalazi se na kapiči i nakon što igrač na boku (1) doda loptu na poziciju niskog posta, čeka „lakat“ blokadu koju će mu igrač sa kapiče (4) postaviti (dijagram 8). Nakon korišćenja ove blokade postoji solucija dodavanja igraču 1 ako se oslobodio svog odbrambenog igrača, a ako nije, može da dobije ponovo blokadu od igrača 4 (dijagram 9), nakon koje će biti otvoren, a ako ga je preuzeo odbrambeni

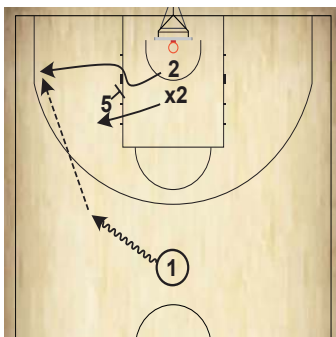

DIJAGRAM 01

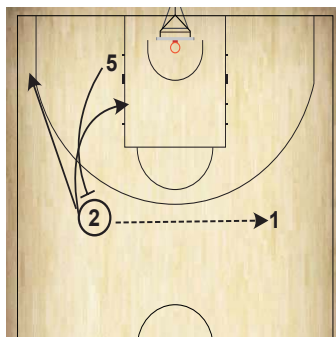

DIJAGRAM 02

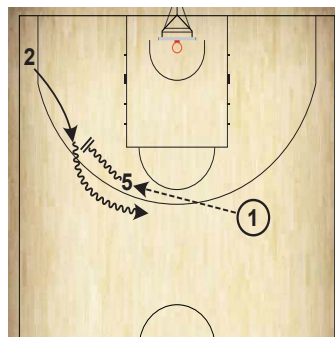
Od visokih igrača u napadu tražim da prave samo jedan korak pre postavljanja ove vrste blokade. Ovu blokadu možemo malo adaptirati kao da je izlazak iz „dijamant” kretnje u napadu za šutera. Pretpostavljamo da igrač odbrane prati igrača koji koristi blokadu. Prva opcija za napadača je „curl” utrčavanje ka košu

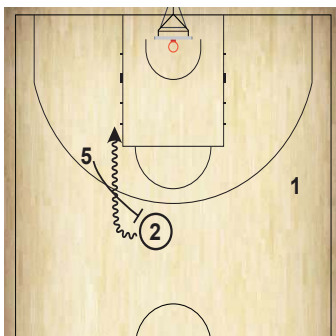
DIJAGRAM 03

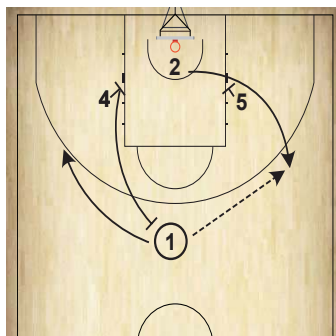
DIJAGRAM 04

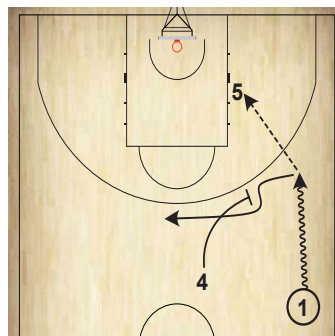
DIJAGRAM 05

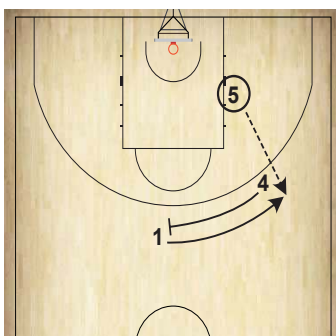
DIJAGRAM 06

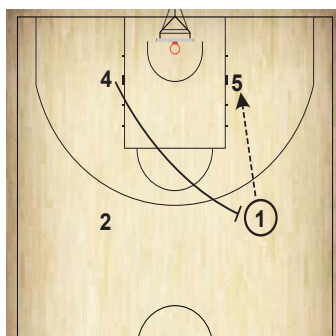
DIJAGRAM 07

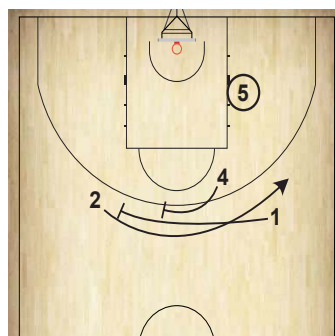
DIJAGRAM 08

DIJAGRAM 09

DIJAGRAM 10

DIJAGRAM 11

Blokade od lopte se ne postavljaju i koriste zabave radi - one se koriste da bi se pročitala kretnja odbrane i iskoristila prednost koja se ostvaruje njihovim korišćenjem. Najbitnije je da učite igrače da čitaju šta se dešava u igri - da ne rade stvari mehanički

igrač koji čuva bloker - bloker (igrač 4) se otvara u reket za prijem lopte.

Slična opcija se može postaviti i sa četvoricom igrača u situaciji postavljenog napada (ne tranzicije), i to na sledeći način: dvojica visokih igrača se nalaze na pozicijama niskog posta na različitim stranama reketa, dok se dvojica spoljnih igrača nalaze van linije za tri poena. Nakon dodavanja lopte igraču na niskom postu, bek (dodavač) čeka „lakat” blokadu drugog visokog igrača sa suprotne pozicije niskog posta (sa strane pomoći), ali nakon nje ide da postavi uzastopnu blokadu sa beka na suprotnoj strani - gde je bek (1) prvi bloker, a visoki igrač (4) drugi (dijagrami 10 i 11).

Sigurno je da nisam savršen trener, ali sam trener koji ulaže mnogo strasti u sve ono što radi. I garantujem da niko ne ulaže više strasti u ovaj posao od mene. I želim da učim od svakoga - bilo da je trener mlađih kategorija lokalnog kluba u najnižoj ligi, ili je u NBA, ili trener nekog evroligaša. Smatram da svi treneri treba isto da rade - da neprestano uče i usavršavaju se. Nikada nemojte misliti da znate dovoljno.”

Pripremili:

**Goran Vojkić, viši košarkaški trener
Marko Mrđen, viši košarkaški trener**

Metodika obuke šuta

Nijedan tehnički element nije u tolikoj mjeri svojstven košarci koliko je to šut. Takođe, ako bismo pravili poređenje sa ostalim sportovima gde je prisutan koncept šuta kao načina da se uz određene veštine pogodi cilj, košarka je specifična po tome što se taj cilj nalazi paralelno sa podlogom na kojoj se igra odvija. S obzirom na to koliko je izvođenje šuta u stvari kompleksan psihomotorički zadatak, nameće se zaključak da treneri na svim nivoima takmičenja i u svim uzrasnim kategorijama imaju ogroman uticaj kod svojih igrača na izgrađivanje šuta, bilo to sa aspekta tehnike u smislu celokupne mehanike šutiranja ili, s druge strane, taktike kako bi se taj šut izveo u optimalnim uslovima. Nakon ovogodišnjeg BCB-a 2017. u Beogradu, u ovom tekstu imamo priliku da se upoznamo sa određenim zakonitostima i metodama obučavanja koje u svom radu primenjuje Duško Vujošević, trofejni trener sa ogromnim iskustvom iza sebe, koga smo upravo i imali prilike da gledamo na klinici.

● RAD RUKU PRI ŠUTU

Iako svaki vrhunski šuter koristi snagu i dobru koordinaciju nogu pri izvođenju šuta, ono na šta bi u korekciji, pa čak i u obuci igrača, trebalo obratiti najviše pažnje – jeste rad ruku pri izvođenju šuta. Tek nakon što je stvoren ispravan obrazac što se tiče ruku, sledeći korak bi bio da se sve to usvojeno povezuje sa nogama kako bismo na kraju dobili jednu slivenu celinu. Ako pretpostavimo da šut počinje u trenutku prijema lopte (ne računajući prethodnu pripremu za prijem kao sastavni deo šuta), onda je hvatanje lopte izuzetno bitan činilac, odnosno u kom se položaju šake nalaze kad u njih lopta dospe. Šake bi pre prijema trebalo da budu postavljene kao da igrač već ima loptu u rukama (čime se nakon prijema izbegavaju ostali nepotrebni pokreti da bi se lopta dovela u ispravan položaj). Odmah nakon prijema, šuter (ukoliko je desnoruk) loptu treba da dovede na poziciju sa desne strane grudi.

Ako dalje nastavimo sa detaljima rada ruku prilikom šuta, jedna od čestih grešaka pri izvođenju jeste da šuter ne radi potpuni pregib u zglobu šake ili da čak uradi potpuni pregib, ali tek nakon što je lopta napustila šaku šuterske ruke. Jedan od načina na koji se može raditi na ispravnoj (dakle, potpunoj) fleksiji u zglobu šake pri izbačanju je da igrač zauzme poziciju neposredno blizu koša i iskosa, odakle pridržavajući levom (slabijom) rukom zglob šuterske ruke, ide da uradi izbačaj.

Kad je u pitanju raspodela pritiska na loptu koju vrše prsti dok je ona na dlanu (a samim tim i količina povratnog osećaja lopte u rukama), treba naglasiti da palac, kažiprst i srednji prst tu treba da imaju najveću ulogu, dok je ona nešto manja za domali i mali prst. U skladu s tim, a

kako bi igrač stvorio ispravan kinestetički osećaj za loptu na dlanu, on može prema uputstvu trenera, da određeni broj puteva izvede upravo tako što na lopti ima ta prva tri prsta (i to na oba dlana u isto vreme), dok su poslednja dva skupljena kao u položaj pesnice.

Česta je pojava kod igrača da lakat šuterske ruke nije usmeren ka košu (odnosno, privučen ka telu) u fazi podizanja lopte u šut. Jedna od najboljih korektivnih vežbi za ovakav način izvođenja jeste šut jednom rukom (bez skoka) sa privlačenjem lopte, gde se od igrača traži da loptu tom jednom rukom na koju ju je primio dovede u poziciju za šut. Ovakav način šutiranja jednom rukom može se izvesti i onda kada stopala nisu usmerena ka košu, čime se kod igrača stvara navika da šut uputi čak i kad noge nisu u idealnoj poziciji. Kako bismo stavili naglasak na zauzimanje ispravnog položaja šuterske ruke pri izvođenju šuta jednom rukom, igraču možemo dati zadatak da taj šut izvodi nakon jednog driblinga (nakon dodavanja sa igrača ili trenera) i pritom da stvori kontrolu nad loptom i dovede je u poziciju za šut nijednog trenutka se ne pomažući drugom, slabijom rukom.

Jedna od grešaka koje se dešavaju kod šuta jeste da igrač načini dodatni pokret u zglobu slabije ruke u trenutku dok lopta napušta šake, što je svakako suviše i negativno utiče na obrnutu rotaciju lopte koja bi trebalo da se dobije potpunim pregibanjem u zglobu šuterske ruke (za koju takođe važi da ne sme da ima nikakve pokrete u bilo koju stranu). Taj se pokret nešuterske šake obično manifestuje tako što ona ode u stranu od lopte. Kao prevencija ovakvog pokreta, igraču se daje zadatak da šut izvodi tako što ima parče papira u „pomoćnoj“ ruci koja pridržava loptu u fazi izbačaja. Taj se papir postavlja između palca i kažiprsta slabije ruke, te tako sprečava bilo kakav otklon šake u stranu.

Sigurno je da podjednaku važnost uz zglobove šake pri izbačanju imaju i ostali aktuelni zglobovi u rukama, gde se pre svega misli na lakat, što dalje definiše i uglove između podlaktice i nadlaktice. Pritom treba voditi računa da lakat u trenutku izbačaja, pored već opisanog pravila da bude okrenut ka košu, bude i najmanje u visini očiju (što se dalje prenosi na ugao izbačaja, odnosno kojim putem lopta napušta ruke i dolazi do koša). Nadlaktica je, nakon što se lopta dovede na poziciju izbačaja, paralelna s podom.

Kako bi osigurao da igrač nogama ne kompenzuje eventualne nedostatke u zglobovima ruku kod šuta, trener može tražiti da se šut izvodi ispravljenih nogu. Ovakav način izvođenja, bez pomoći nogu, i treneru i igraču će pružiti očigledan uvid u to da li je pokret šuta „isečen“, odnosno da li igrač u jednom trenutku zadržava loptu i prekida sliven pokret rukama (što direktno vodi u prekidanje kinetičkog lanca i loše izvođenje šuta).

Dalje, pridržavajući se koncepta da se donji deo tela

eliminise pri izvođenju šuta, ono što se često može primenjivati je šut sa stolice. Kod ovakvog šuta igraču ne treba dozvoliti da se naginje unazad, već da leđa drži pravo i upravno na samu podlogu stolice. Šut sa stolice se može u ranijim fazama izvoditi bez driblinga, a kasnije i uključujući dribling, gde igrač u celinu povezuje hvatanje lopte pred šut i njeno dovođenje u poziciju za izbačaj. Ovakav način uvežbavanja šuta je naročito primenljiv ukoliko je igrač povređen, a pritom je reč o povredi donjih ekstremiteta (skočni zglob, koleno ili čak bilo koja druga povreda koja bi onemogućila izvedbu šuta u stojećem položaju). Ako se uzme u obzir da je igrač usled povrede u nešto drugačijem režimu treninga, to otvara mogućnost da se poveća broj ponavljanja (u ovom slučaju – izvedenih šuteva sa stolice), gde on često ima zadatak da uzme oko 300-400 takvih šuteva na pojedinačnom treningu. Takođe, ako govorimo o radu na šutiranju tokom perioda povrede, veliku ulogu u ovakvom specifičnom radu igra i ideomotorni trening, gde igrač sebe zamišlja kako izvodi uspešan pokret šuta. On bi, isto tako, trebalo da ima predstavu i o sopstvenom uspešnom ili lošem izvođenju (nevezano za to da li je u tom trenutku zdrav ili pod povredom), što se može postići i izvođenjem pokreta šuta pred ogledalom ili pomoću u današnje vreme dostupnih modernih tehnologija – putem prikaza video-materijala snimljenog kamerom, običnom ili na mobilnom telefonu.

● RAD NOGU PRI ŠUTU

Onog trenutka kad je kod igrača stvorena ispravna forma šuta sa aspekta rada ruku, može se preći na poelemente šuta koji uključuju i pravilan rad nogu. Ove me treba pristupiti izvođenjem šuta sa linije slobodnog bacanja, upravo u uslovima šutiranja penala (poštujući princip „od lakšeg ka težem“, jer se šutom slobodnog bacanja eliminiše bilo koji otežavajući faktor kretanja; ovde se neće praviti poseban osvrt na neke od elemenata šutiranja sl. bacanja u uslovima igre, kao što su disanje, ritam i oštrina driblinga i sl.). Treba imati u vidu da put koji noge prelaze pri opružanju za šut je kraći nego što to ruke treba da urade, stoga igrač pokret rukama treba da započne nešto kasnije. Ukoliko u isto vreme započne opružanje i u rukama i u nogama, šut neće biti dobro izveden.

Kao sledeći korak nakon izvođenja šuta iz mesta sa linije sl. bacanja, uvodi se šut sa linije za tri poena, i to nakon zaustavljanja. Igrač stoji nešto iza (otprilike za dužinu iskoraka) linije za tri poena i sebi autopasom (pas o pod sa obrnutom rotacijom kako bi se lopta vratila u ruke) nabacuje loptu, zaustavlja se u dva kontakta i hvata loptu za šut. Kada govorimo o zaustavljanju u dva kontakta, za desnoruke igrač bi prirodan ritam takvog zaustavljanja bio leva-desna noga. U momentu hvatanja, kolena i kukovi moraju biti povijeni, leđa prava i igrač se ne sme naginjati ka napred, već projekcija njegove brade mora biti u tački na podu između stopala. Naravno, svi prethodno opisani principi što se tiče položaja ruku treba da budu ispoštovani – u trenutku kada druga noga (u ovom slučaju desna) dodirne pod, lopta sa ispravnim položajem šaka na njoj treba da se nalazi na desnoj strani grudi, a šut spreman da se započne.

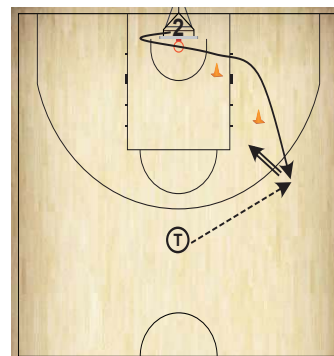
Sledeći parametar uspešnog izvođenja šuta je tajming skoka i izbačaja lopte, koji je veoma važan pri šutu. Ako govorimo o skoku pri skok-šutu, on treba u sva-

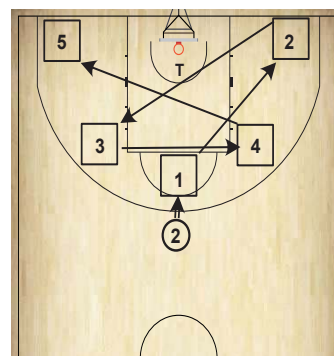
kom slučaju da bude snažan, bez obzira na to odakle se šut izvodi, ali pravimo razliku da li je taj šut izveden nakon driblinga i sa poludistance (gde skok treba da bude maksimalan) ili direktno iz prijema sa linije za tri poena (skok jeste snažan, ali ne i maksimalan). Dalje, šut sa poludistance treba da se izvede sa zadržskom, ali ne i u padu, jer se na taj način poništavaju određene komponente skoka kao pripreme za izbačaj lopte. Kad je pak reč o šutu sa linije za tri, izbačaj lopte (odnosno da ona napusti šaku) treba da se dogodi tek samo malo neposredno pre nego je dosegnuta najviša tačka skoka.

Ono čemu treba pridavati dosta značaja jeste da igrač izvodi svaki šut sa što je više moguće ravnotežnog položaja. Ovo nikako nije lako uraditi u igri, s obzirom na to da se u prilike za šut (uz podrazumevanu ostvarenu prednost nad odbranom) vrlo retko dolazi iz statičnih pozicija, već najčešće iz nekih kretanja koja podrazumevaju brze i snažne pokrete, dakle dinamičkih. Da bi se igrač navikao da što pre povrti prethodno izgubljenu ravnotežu, a neposredno pre nego što započne akciju izvođenja šuta, možemo mu dati zadatak da zauzme stav za šut, uradi okret (pivot) od punog kruga – 3600 ka napred oko jedne noge, ponovo dođe u početnu poziciju stava, povrti ravnotežu i onda započne pokret šuta. Ovaj pivot se može raditi i okretom unazad, oko jedne ili druge noge, ali se u svakom slučaju od igrača traži da taj okret završi sa ispravnim položajem stopala, bez dodatnih koraka ili pokreta stopalima kako bi korigovao poziciju stava.

Skok je, prema svemu prethodno iznesenom, vrlo bitna komponenta šuta, a jedan od činilaca koji skok prožima sa ravnotežom jeste da se igrač ne kreće u skoku, jer bi ekvivalent tome bio kao da upućuje šut ka košu

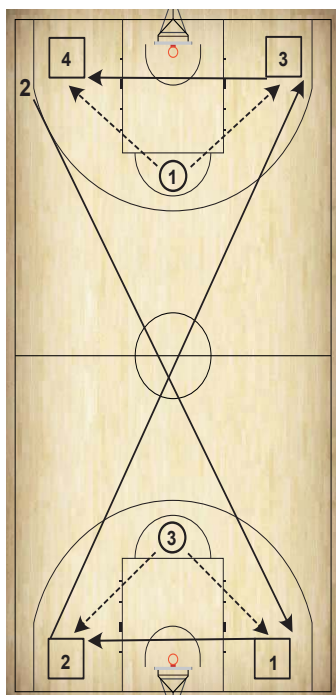

DIJAGRAM 01

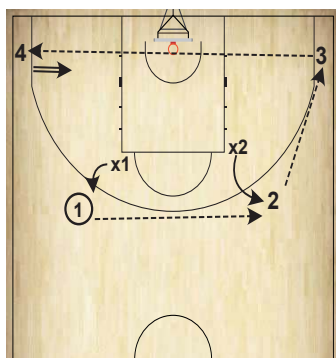

DIJAGRAM 02

DIJAGRAM 03

DIJAGRAM 04

dijagrami - Marko Mrden,
viši košarkaški trener

koji se hipotetički kreće, što je svakako otežano izvođenje. Kako bismo kod igrača stvorili naviku da održava stabilnost i ravnotežu pri skoku u šutu, tražimo od njega sledeće: najpre da loptu nabaci sebi i zaustavi se u dva kontakta na liniji penala, potom skoči za šut, doskoči bez izbačaja i onda nakon doskoka ode u stvarni šut sa novim skokom.

Koliko god da se igrač, njegovi saigrači ili trener pripremom taktike trude da šuteru stvore uslove za neometano izvođenje šuta, na utakmici se dešavaju situacije da odbrana ipak na neki način otežava taj put, prilikom igraču s loptom i pariranjem na šut. Sigurno je da takva radnja odbrane kod šutera izaziva određene smetnje, međutim, tokom treninga bi igrač trebalo da nauči mehanizme kako da natera sebe da prevedi te ometajuće faktore. Poenta je da igrač u svakom trenutku treba da izvede šut kao da je sâm i da ne dozvoli da ga bilo šta omete, makar to bila i ruka odbrambenog igrača na lopti. U skladu sa tim možemo koristiti sledeći način vežbanja šuta: trener u rukama ima metlu (ili bilo koji sličan predmet) i stoji ispred igrača koji šutira. S vremena na vreme pokušava da „izazove“ njegov šut. Uspeshaš šuter je sposoban da ne registruje bilo koji ometajući faktor u trenutku dok izvodi šut i da pritom ne izmeni nijednu od sastavnih komponenti šuta (brzina i visina izbačaja, pregibanja u zglobovima itd.).

Ako sagledamo sve prethodno opisane parametre koji čine uspešan šut, a uz već naglašenu činjenicu da je to izuzetno kompleksna psihomotorička radnja, jasno je da ključ za formiranje dobrog šuta (sa svih njegovih aspekata – ispravne mehanike, tajminga, sposobnosti da se prevaziđu ometajući faktori, sve do preciznosti kao krune dobrog šuta) leži u velikom broju ponavljanja tokom treninga šuta. Upravo taj veliki broj ponavljanja (a imamo primere vrhunskih šutera koji su takvi postali zahvaljujući treningu od najmanje hiljadu ubačenih šuteva dnevno) iziskuje dosta vremena. S druge strane, korekcija šuta kao zasebni proces, nevezano za početno učenje i usavršavanje šuta, može da traje i do šest meseci. Tokom ovakvog procesa, najpre se prihvata novi pokret, odnosno način izvođenja šuta, pa se onda potom „mešaju“ već usvojeni i novi pokret, pa zatim neko

vreme igrač bolje izvodi stari i tek onda nakon toga novi pokret... Definitivno ne postoji način da se za relativno kratak period (u roku nekoliko dana, pa čak ni nedelja) koriguje nečiji način šutiranja. Međutim, upravo insistiranje trenera na ovako velikom broju ponavljanja, uz pretpostavku da igrač tome prilazi s ispravnim stavom i uz ogromnu motivaciju, kod igrača stvara radne navike, a nakon celokupnog uspešnog procesa i poverenja u svoj šut, dakle izgrađeno samopouzdanje kao preko potrebnu psihološku komponentu šuta.

Kad je reč o prethodno pomenutoj preciznosti šuta, sigurno je da ona, kao i ostali parametri uspešnog šuta, dolazi nakon velikog broja ponavljanja i ubačenih šuteva. Međutim, preciznost u šutu je na kraju samo manifestacija preciznosti u onome kako se igrač odnosi prema svom telu, kako se odnosi prema svim obavezama koje sport nosi, koliko precizno sledi uputstva, zadatke ili savete svog trenera itd. Uz osvrt na ovaj poslednji činilac, razlika između preciznosti u šutu i promašenog šuta bi se, uprošćeno, mogla svesti na to da li igrač tačno i precizno radi ono što mu trener kaže ili „skoro precizno“. Takođe, igrač nosi punu odgovornost da sve dobre navike vezane za šut koje je prethodno usvojio održava na nivou koji ga čini uspešnim i upravo to održavanje automatizma je proces koji se ne prekida tokom čitavog trajanja igračke karijere.

● VEŽBE ZA USAVRŠAVANJE ŠUTA

Nakon završenog prepodnevog treninga, određeni broj igrača uz pomoćnog trenera ostaje da radi na svom šutu. Jedna od osnovnih vežbi koje se tada primenjuju je da igrač ubaci seriju od 10 uzastopno pogodnih šuteva, prijemom u dva kontakta, iz mesta bez prethodnog kretanja. Onog trenutka kada je on prevazišao taj zadatak, odnosno kad ga ispunjava relativno lako, ubacuju se sledeće vežbe šuta iz kretanja:

Za razliku od prethodnih individualnih vežbi šuta, sledi primer vežbe na polovini terena gde se igra 4:2 kao vid takmičenja. Ovakve vežbe doprinose razvoju kreativnosti i maštovitosti igrača. Takođe, izvesna „kazna“ koja sledi iza ispunjenja takmičenja pomaže stvaranju dobre atmosfere. ●

I dalje uspešni

Proteklo leto je opet bilo berićetno za srpsku košarku. Srebro A selekcije, zlato juniora, srebro juniorki i bronza kadeta upotunili su sjajan niz medalja koje godinama osvajaju naše selekcije. Iako je bila manja pauza u osvajanju medalja, pogotovu u mlađim kategorijama, uporan i strpljiv rad ljudi u Savezu i samih selekcija se isplatio i počeo da donosi rezultate. Kadetska reprezentacija Srbije je sjajnim igrama pod trenerskom palicom Slobodana Klipa došla u Podgorici, na Evropskom prvenstvu, do bronзаног odličija:

– Drago mi je da smo nastavili taj kontinuitet dobrih igara i rezultata, posle mladih koji su bili peti, ali su odlično igrali, juniori, koji su bili prvi, i evo mi, koji smo treći – ističe za Trener selektor Klipa. – Mislim da smo po tim rezultatima mladih najbolji u Evropi. Nekoliko godina nismo osvajali medalje u tim nekim selekcijama, a sada nas evo na vrhu. Zahvaljujem našim trenerima u klubovima, jer su oni tu decu naučili, obučili, a onda sam ja te momke pretvorio u jedan tim. Ti momci su veoma talentovani, ali biološki kasne za svojim vršnjacima u Evropi. Bili smo inferiorni po snazi i atletizmu, ali po znanju i taktičko-tehničkoj obuci smo ispred njih. Francuska je prva, jer su cele godine zajedno, Finci su čak zajedno, Rusi takođe. Znači, ti savezi su tako organizuju da mnogo više rade, ali zahvaljujući našem načinu rada i talentu, uspeli smo da napravimo rezultat. Zahvaljujem ljudima iz našeg saveza koji su omogućili kvalitetan i nesmetan rad, kao i ljudima kod kojih smo obavljali pripreme. Odlikovao nas je veliki rad i talenat, disciplina koja je karakteristična za sve naše selekcije, od najmlađih do A tima. Srećan sam i što ponovo imamo nekoliko visokih igrača, a što nismo imali jedno vreme.

Verovatno nije pedagoški isticati nekoga od njih?

– Pa nije. Ne bih da ulazim u ocene svakog od njih, ali recimo čak i taj mali Mišković, koji nije mnogo igrao, sjajan je. Biološki kasni, biće oko 2,10, veoma je talentovan. Kad ojača, uz veliki rad, biće centar za najbolji naš tim. Ja ga nisam sad mnogo koristio. Ostali su takođe sjajni.

Kao neko ko toliko radi sa mladima, recite nam šta je najvažnije u radu s tim momcima u, možda, najosetljivijim godinama?

– Bilo bi pogrešno reći da je to zasluga onoga koji radi mesec dana s njima, a ne trenera u klubovima. Dobro, i ja sam trener u jednom od tih klubova, i to onog koji daje i najveći broj reprezentativaca. Glavna je selekcija i dobra obuka. Treba markirati, proceniti koje je talentovano dete i dobro raditi s njim na stvarima koje su važne za tu starosnu dob, pre svega na tehnici i razumevanju igre. Selektori tih selekcija su važni da naprave tim od tih momaka. Za to je važan autoritet i da vam igrači veruju. Moji to jesu radili. Zaboravili su na lično isticanje, uloge koje su imali u svojim timovima i podredili se timu.

A šta ćemo s onim prelazom od juniora ka seniorima, gde se mnogi od tih talenata jednostavno izgube?

– To je najteži momenat, ali nema veze s klubovima, već sa samim tim dečacima. Junior ne može odmah da igra sa seniorima. Veoma malo je njih koji su to u stanju i

zato mora da se ima strpljenja u tom periodu. Otići možda u manje sredine, gde je ta seniorska košarka približnija njima, tamo se kaliti, pa onda preći u veće klubove. Pa zar naši najbolji igrači nisu upravo to radili? Ne može se u seniorima isto davati 30 poena kao u juniorima. Pa i te njihove kolege seniori, i oni su nekada davali po 30 poena u juniorima, samo sada imaju još pet ili 10 godina više iskustva i rada. Mora se podrediti timu, raditi i neki manje privlačni i vidljivi poslovi za tim, učiti, sazrevati, pa ako vrediš, sve će doći, ima vremena. To sagorevanje u tom prelazu je često. Ta priča „bio sam najbolji, a ovde ne igram ili igram malo“, „idem negde drugde“, „ne voli me trener“, to su gluposti. Bio si najbolji? OK, bićeš opet najbolji ako mnogo radiš i napreduješ.

Da li opet važi ona deviza „Dobro došli u zemlju košarke“?

– Mislim da da. Iako smo i ove godine imali problema zbog otkaza, u mladoj selekciji, u juniorskoj. U kadetskoj nisam imao taj problem. Imao sam slučaj mladog Pokuševskog iz Olimpijakosa, koji je izuzetno talentovan i koji će, nadam se, igrati sledeće Svetsko prvenstvo, jer bi bilo šteta da ga izgubimo, a bilo je nekih problema tamo u Grčkoj. Postoji i dalje dosta problema, iako se radi na mnogima od njih, a najveći je nedovoljni broj organizovanih košarkaških sredina. Izgubili smo Suboticu, Čačak, Kraljevo, Niš, Leskovac, Užice, Valjevo, Novi Sad... Sve su to sredine koje su nekada okupljale veliki broj mladih. Mora se na tome nešto poraditi. Država mora da utiče da novac koji se izdvaja za te sredine, obavezno jedan deo ide za mlade selekcije. To mora da se naredi, bukvalno. Ako u Fudbalskom klubu Crvena zvezda „Gasprom“ daje velike pare uz obavezu da jedan deo ode u omladinski pogon, zašto to ne može i kod nas. Je li moguće da Rus dođe i tako odredi tok novca, a da isto ne može da se kaže i u košarci? I onda kupujemo neke polovne strance, pored tolike naše talentovane dece. Pa nemojte da ulažete u te strance, ulažite u našu decu - istakao je Slobodan Klipa.

B. Manojlović

PUTOKAZ SVIMA

Vrhunski igrač može da postane ono dete koje je pravovremeno selektirano i s kojim se odlično radi. To je i moj savet kolegama po klubovima. Imamo ljude u Savezu koji to znaju, recimo Gordana Todorovića, koji ozbiljno radi posao i koji je markirao svu talentovanu decu po Srbiji. Dosta je i meni pomogao. Njegovim radom Savez i mi smo dosta dobili. To treba da bude putokaz svima nama ako želimo da se ovaj trend osvajanja medalja na svim nivoima nastavi – jasan je selektor Slobodan Klipa.

Zlato za budućnost

PUT DO ZLATA

B grupa

Srbija – Španija 70:76

Italija – Srbija 46:63

Srbija – Ukrajina 72:63

Osmina finala

Srbija – Nemačka 71:64

Četvrtfinale

Srbija – BiH 82:50

Polufinale

Litvanija – Srbija 77:83

Finale

Španija – Srbija 62:74

ZEMLJA KOŠARKE

Jovanović je još jednom pomenuo one koji su najzaslužniji za ovaj rezultat:

- Hvala tim predivnim momcima. Kakvi su igrači, to ste mogli sami da se uverite, ali su oni divni mladi ljudi. Bilo mi je lepo s njima, uživao sam u svakom treningu i na skoro svakoj utakmici. Mislim da košarkaška Srbija s pravom može da veruje u njih – zaključio je svoju priču za Trener Vlado Jovanović. Na kraju, vratimo se na naslov ovog teksta. Ovi zlatni dečaci, vođeni izvanrednim stručnim štabom s našim sagovornikom na čelu, potvrdili su najmanje tri činjenice: da naši momci iz A selekcije imaju dosledne naslednike, da imamo kompetentne i kvalitetne trenere, samo im treba dati šansu i da smo i bićemo – zemlja košarke.

Srbija je na zlato u juniorskoj konkurenciji čekala osam godina, od Evropskog prvenstva 2009. u Mecu, do letošnjeg šampionata Starog kontinenta u Bratislavi. Zajednički za oba takmičenja je to što je na klupi sedeo

Vlada Jovanović.

Kada smo ga pred finale pitali da li je svestan da je poslednji koji je uveo juniore u borbu za zlato, odgovor je glasio:

- Ne!

Kasnije smo morali da ispravimo podatak. Srećom. To je značilo da su naši juniori napravili i taj završni korak i popeli se na tron.

Nekadašnji trener Partizana, Donjecka i Igokee bio je vidno ponosan na momke koje je vodio do velikog uspeh koji su zajedno ostvarili.

Osećam se super – bio je prvi Jovanovićev komentar. - Mislim da je reprezentacija stvarno lekovita. Ja je volim. Kažem igračima da mogu da igraju u inostranstvu, ali su tamo stranci. Kada dođeš ovde, ti si Srbin, u tvojoj reprezentaciji. Nemamo drugu. I ti si tu, i imaš šansu da se posvetiš sebi 3540 dana, da daš sve od sebe i da imaš grupu ljudi koja brine o tebi. Posle tih 40 dana nemam dilemu, oni su bolji nego što su bili. I zašto se onda neko ne bi sledeće godine odazvao? Što se mene lično tiče, ja obožavam reprezentaciju, bez obzira na rezultat. Volim da radim s decom, sa dobrim ljudima. Stvarno mislim da su reprezentacije jedina košarkaška čista oaza koja još može da se kontroliše. Da tu možeš da budeš trener, a oni igrači. Ovo je jedini čisti košarkaški posao i ja u tome uživam.

Jovanovića smo zamolili da vrati film na ovo reprezentativno leto. Od okupljanja do finala protiv Španije.

- Kao i sve selekcije, i mi smo imali problem sa odzivom igrača, četvorica-petorica klinaca se nisu pojavila. Ali te probleme smo u međuvremenu zaboravili i nismo obraćali pažnju na to. Od Kragujevca, Vrnjačke Banje, pa do Vršca, potom i na šampionatu, momci su se ponašali besprekorno.

Mnogo je razloga zbog kojih je Jovanović bio ponosan. Jedan je posebno naglasio:

- Ta hemija, koju smo gradili od priprema pa kroz takmičenje. Kako smo se dizali sve dok momci u jednom trenutku nisu postali svesni da na ovom prvenstvu mogu da urade nešto veliko.

Kada je taktika u pitanju, kao i većina srpskih trenera, i Jovanović je insistirao na odbrani.

- Čak je i u finalu presudila čvrstina na našem delu terena. Odbranom smo se vratili posle nešto lošijeg starta i došli u šansu da se u drugom poluvremenu bo-

rimo za pobedu. Tako smo postizali i veliki broj lakih poena, a kako je vreme teklo, postajali smo sve sigurniji u sebe i na kraju se zaslužno radovali.

Jovanović je istakao da takmičenje nije bilo lako.

- Svaka utakmica je imala veliku težinu. Čak i one po grupama, za koje su mnogi govorili da nemaju veliki rezultatski značaj jer sve ekipe idu dalje. Ali ipak su imale neku težinu, njihovi ishodi su određivali kojim putem, lakšim ili težim, nastavljate dalje. Onda su došle eliminacije, gde nema popravnog, ideš dalje ili se vraćaš kući. Posebno je radovalo to što su se momci, iako su to još deca a ne seniori, odlično nosili sa tim pritiskom. Sve su stoički izneli i pokazali od kakvog su materijala satkani. U teškim trenucima su funkcionisali tako što su igrali jedan za drugog. Zajedničkim snagama stvorili smo pravi tim. To uopšte nije lako. Svi oni su se podredili grbu i zastavi Srbije.

U vreme kada se ostvaruju uspesi, radost se deli sa svima. Naravno, i zahvalnost. Jovanović je posebno bio zahvalan na podršci.

- Hvala na velikoj podršci koju smo osetili iako smo bili daleko. Već sam bio trener mlađih kategorija, ali je sada podrška bila posebna od prvog dana priprema – iz KSS-a, medija, od ljudi... Odmah su definisani ciljevi, a ekipa se odlično ponašala od prvog dana.

Nastavio je:

- Hvala ljudima iz KSS na ukazanoj šansi da vodim ovaj tim. Meni je uvek bila posebna čast da treniram reprezentaciju. Volim trenerski posao, ali specijalno kada je vezan za državni tim. Hvala lično Saši Daniloviću, nije mi prvi put da saradujem s njim. Pružio mi je podršku i drago mi je što sam uspeo da mu uzvratim ovim rezultatom. Hvala i mom stručnom štabu – Đorđu Jovičiću, Vladimiru Zlatanoviću, Dušanu Stojkovu, Momčilu Radojičiću i Fedi Sretenoviću. Oni su igračima pokazali put kojim bi trebalo da idu. Zbog njih su bolji nego što su bili kada su došli na pripreme. Hvala i Vladanu Radonjiću, koji nije bio s nama, ali nam je svakodnevnim savetima mnogo pomogao.

B. Kostreš

Skoro čitava decenija prošla je između dva finala najboljih juniorki Srbije na evropskim prvenstvima. Te 2007. u Novom Sadu, Sonja Petrović, Jelena Milovanović i društvo su uzele zlato. U deceniji koja je usledila, Srbija je osvojila još dve bronzne: 2012. i 2013. Onda je ovog leta na šampionatu u Šopronu stigla do utakmice za zlato. Nažalost, nije imala snage za taj presudni korak. Iako zvuči kao istrošena fraza, to u ovom slučaju nikako nije. Jer – njihovo srebro zaista sija kao zlato.

– Francuska je bila prvi favorit takmičenja, njene igradičice izgledaju kao da su nekoliko godina starije, a mi smo s njima igrali u polufinalu i dobili ih posle velikog preokreta koji je inicirala Aleksandra Katanić. Potom je došlo do emotivnog pražnjenja... Možda smo u tom polufinalu platili danak i nismo uspeli da slavimo u borbi za zlato – vratio je film na ostvareni rezultat Miloš Pavlović, selektor našeg juniorskog tima.

Gotovo uz uzdah mu se otelo.

– Imali smo 17 poena minusa na poluvremenu finala sa Belgijankama, ali smo uspeli da okrenemo i povedemo 53:50. Nedostajao nam je jedan šut za zlato.

Žal je veliki, ali je ponos još veći. Jer ovo je izuzetan uspeh.

Ostavili smo iza sebe sile kakve su Francuska, Španija i Italija. Naš uspeh je došao zahvaljujući entuzijazmu ljudi iz klubova, Savezu – naglašava naš selektor.

Pred polazak na Evropsko prvenstvo, cilj je bio plasman u četvrtfinale, iako je ova generacija u kadetskom uzrastu jedva izborila opstanak u A diviziji.

– Još na pripremama se videlo da postoje energija i sklad u timu, veliko međusobno poverenje. To je budilo nadu.

Naše devojke su krenule nešto sporije. U takmičenju po grupama pobedile su samo u jednom meču. Ali je onda sve krenulo dobro.

– U osmini finala smo, u potpuno ludoj utakmici, pobedili Letoniju, i to zahvaljujući dvema trojkama u poslednjem minutu. Usledilo je četvrtfinale i pobjeda protiv Slovenije. Atmosfera je bila vrlo pozitivna, igradičice su skakale na glavu za svaku loptu – pričao je ponosni Pavlović.

Ni u jednom trenutku nije propustio priliku da pohvali igradičice.

– Devojkice su bacale magiju, one su zaslužne za sve! Iznele su ogroman teret.

Kao ključno, mladi trener je istakao:

– Uspeli smo da napravimo odličan spoj atmosfere u stručnom štabu i timu. Ubedili smo devojke da veruju u to što rade, da veruju u svoj kvalitet. To su pokazale u završnoj fazi, kada je bilo najpotrebnije. S velikom energijom bacale su se za svaku loptu po terenu i to nam se svima vratilo na najbolji način.

Zaključujući priču, Pavlović je rekao:

– Ostvarili smo zaista veliki uspeh, na koji bi svi trebalo da budemo ponosni. Devojkice zaslužuju sve pohvale. Stručni štab je samo servis, pomoć da dođu do ciljeva. One su to na najbolji mogući način uradile.

B. Kostreš

SELEKTOR

Miloš Pavlović ima 33 godine, dete je kluba Radivoj Korać. Počeo je u muškom timu sa 22 godine, a već pet sezona uspešno radi u ženskom klubu. U riznici trofeja ima tri titule šampiona Srbije, jedan nacionalni kup i osvojenu Jadransku ligu. Bio je u stručnom štabu seniorske reprezentacije u godini kada je ostvaren najveći uspeh u istoriji – osvojeno zlato na Evropskom prvenstvu u Budimpešti. Svakako još jedan dokaz koliko je bitno, uz dobar igradički kadar, imati jakog selektora i stručni štab.

PUT DO SREBRA

A grupa

Srbija – Hrvatska 82:66

Španija – Srbija 67:55

Srbija – Švedska 69:70

Osmina finala

Letonija – Srbija 60:66

Četvrtfinale

Srbija – Slovenija 74:63

Polufinale

Francuska – Srbija 48:66

Finale

Srbija – Belgija 53:55

Naše devojke su dale maksimum

Funkcionalni pristup u kondicionoj pripremi igrača

Košarka je kao igra izrazito dinamična aktivnost koju karakterišu kretne eksplozivnog karaktera, a sastoji se od velikog broja kretnji. U toku utakmice igrači se kreću na različite načine: hodanjem, hodanjem u različitim pravcima i sa različitom orijentacijom tela u odnosu na pravac kretanja, hodanjem sa pivotiranjem, pravolinijskim trčanjem, trčanjem u različitim pravcima i skokom uvis jednom nogom, skokom uvis obema nogama. Košarkašku aktivnost karakterišu kretanja različitog intenziteta i trajanja, nagle promene pravca i smeru kretanja, dominantno horizontalno kretanje. Na veliki broj horizontalnih aktivnosti i promena pravaca i smerova kretanja dolazi tek poneka vertikalna aktivnost. Horizontalna kretanja, tipa klizanja u stavu, trčanja, hodanja, okretanja, promene pravca i smeru kretanja, kontakt igra mnogo su kompleksnija, pa su program za razvoj i održavanje ovih sposobnosti od

velike važnosti. Zato je izuzetno bitno učiniti sportistu efikasnijim i funkcionalnijim u svim ovim aktivnostima. Funkcionalnost je esencija, svrha rada.

Jedan od vidova loše interpretacije pojmova i teorije uopšte jeste vezivanje rada isključivo za razvoj neke od motoričkih sposobnosti. Tako ako radimo nešto s velikim opterećenjem (npr. polučučanj s velikom kiložom), govorimo o razvoju sile. Ako damo zadatak igraču da dužinu terena pretrči za što kraće vreme, govorimo o brzini. Međutim, treba postaviti dva pitanja – prvo, gde napraviti paralelu između razvoja neke motoričke sposobnosti i obuke igrača da se u okviru već postojećih mogućnosti efikasno kreće (ako mu omogućimo da se kreće velikom brzinom, a ne obučimo ga da se zaustavi i pri manjoj brzini kretanja, da li smo mu pomogli ili odmogli). Drugo, da li će razvoj određene motoričke sposobnosti u nespecifičnim uslovima omogućiti igraču da vladu svojim telom u okviru specifične aktivnosti, da li će bi-

Slika 1a, slika 1b

Stabilnost osnovni zadatak. Ako igrač vladu telom, povećati opterećenje dodavanjem teža

Slika 2a, slika 2b

Stav polaganja. Stabilnost osnovni zadatak. Ako igrač vladu telom, povećati opterećenje dodavanjem teža

ti funkcionalniji i u kojoj meri (npr. ako dovedemo igrača na nivo da u okviru vežbe dvonožnog polučučnja može da razvije veliku silu i da je sposoban da podigne veliku kilažu, nebitno kojom brzinom, da li će on biti sposoban da veliku silu i zaustavi u uslovima košarkaške igre).

Zato je bitno da igrača u okviru specifične pripreme i u okviru FUNKCIONALNOG treninga dovedemo na nivo da svoje telo efikasno koristi u toku zadataka koje nameće sama igra, i to u okviru pozicije u timu na kojoj igra. U daljem tekstu prikazan je primer rada u četiri celine.

● STAV I AKTIVACIJA NOGU

Najčešće pozicije u kojima se igrači nalaze tokom igre su osnovni stavovi - stav polaganja, stav sprinta, paralelni stav. Još bitnije od toga je da se njihova tela totalno drugačije ponašaju u svakom od ova tri stava, počevši od ravnoteže - balansa, stabilnosti trupa, pokretljivosti gornjeg dela tela. Prelazne pozicije su kretanja prelaska, odnosno napuštanje pozicije jednog stava i uspostavljanje pozicije drugog stava. Koliko je bitno biti u idealnom košarkaškom stavu kako bi se uspostavilo neko kretanje, isto je toliko bitno pravovremeno i idealno zaustavljanje u stavu.

Nemogućnost zauzimanja pravilnog stava, a zatim i kretanja je najčešće funkcionalne prirode, te je na treneru da prepozna i otkloni probleme. Tehnika kretanja u stavu često nije idealno usvojena, a najčešće se to dešava zbog kompenzatornih mehanizama, jer je rad pretežno bio usmeren na povećanje brzine, snage, sile, a manje na tehniku izvođenja zadate kretnje i vladanje telom u određenim situacijama. Efikasnost igrača na terenu koji nisu u stanju da zauzmu pravilan košarkaški stav se kasnije u igri odražava na kretanje u stavu ili promene načina kretanja.

Treniranje igrača u specifičnim pozicijama i vrste kontrakcija koje su zastupljene u igri veoma je važno. Ekscentrične i pliometrijske kontrakcije pri radu moraju imati veliki udeo, a ne samo koncentrične, jer se sve vr-

ste kočenja, doskoka i promene pravaca vrše upravo u tom režimu rada mišića. Zato i vežbe moraju biti koncipirane tako da se izvode tom vrstom kontrakcija.

(slika 1a, slika 1b), (slika 2a, slika 2b) i (slika 3a, slika 3b)

● MOBILNOST TRUPA

Grudni deo kičmenog stuba je zadužen za rotaciona kretanja trupa, odnosno torziju ili uvrtnje. Obično se usled lošije mobilnosti trupa i lošije kontrole trupa, pokreti koji zahtevaju rotacije kompenzuju drugim delovima tela, što povećava rizik od povreda. Nekada uzroke povređivanja donjih ekstremiteta treba tražiti upravo u disfunkcijama torakalnog dela kičmenog stuba i smanjene amplitude pokreta. Veoma često kondicioni treneri zapostavljaju upravo ovaj deo tela u programu kondicionijske pripreme sportista, kako u vidu rastezanja i povećanja amplitude tako i u vidu jačanja mišića rotatora i stabilizatora trupa. S obzirom na to da je već bilo reči da se igrači tokom košarkaške aktivnosti kreću u sve tri ravni, često različitom orijentacijom tela u prostoru, ovaj deo kičmenog stuba je od ključnog značaja za efikasno izvođenje tehničko-taktičkih zadataka na terenu...

Pored izbora vežbi za mobilnost i jačanje trupa u parteru, kao deo opšte pripreme, veliki udeo u pripremi treba da ima specifična priprema i izbor sredstava za mobilnost i kontrolu trupa pri rotacijama u stojećem stavu.

(slika 4a, slika 4b), (slika 5a, slika 5b) i (slika 6a, slika 6b)

● AKTIVNOST I KONTROLA TRUPA U USLOVIMA IGRE

Tokom igre dosta često igrači ostvaruju kontakt između sebe, bilo u odbrani ili u napadu, zagrađivanju koša, polaganju na koš itd. Kontakt se najvećim delom ostvaruje trupom, nešto ređe rukama. Značaj jačine trupa kao baze čitavog tela je od izuzetnog značaja za amortizaciju kontakta, odnosno spoljašnjih sila koje deluju na telo sportiste, ali i uspostavljanja nekog kretanja

Najčešće pozicije u kojima se igrači nalaze tokom igre su osnovni stavovi - stav polaganja, stav sprinta, paralelni stav. Još bitnije od toga je da se njihova tela totalno drugačije ponašaju u svakom od ova tri stava, počevši od ravnoteže - balansa, stabilnosti trupa, pokretljivosti gornjeg dela tela.

Slika 4a, slika 4b

Rotacija samo na račun torakalnog dela trupa. Karlica stabilna

nakon kontakta. Uloga trupa treba da bude obezbeđivanje pravilne pozicije (statika) tela u određenim pozicijama tokom igre, kako bi iz tih pozicija proistekla idealna dinamika tela.

Trening usmeren na stabilizaciju trupa trebalo bi izvoditi u specifičnim uslovima, kao što su uslovi u igri, kako bi efekat bio najveći. Treba simulirati amortizacije, zatim zadržavanje pozicije trupa (statika), simulirati kretanja trupa na način kao u igri (dinamika). Time se zadovoljavaju biomehanički i energetski aspekti kondicionijske pripreme.

(slika 7a, slika 7b), (slika 8a, slika 8b) i (slika 9a, slika 9b).

● KRETANJE I RAD NOGU (ENGL. „FOOT WORK“)

Kretanje igrača u toku igre razlikuje se od pozicije do pozicije. Sve su to specifična košarkaška kretanja, međutim, ono što je specifično za igrača na poziciji 5 nije

specifično za igrača na poziciji 1. Iz tog razloga treba biti posebno obrazriv kada igrači treniraju u okviru jedne pozicije, a igraju na drugoj poziciji.

Ona kretanja koja igrač koristi u okviru same utakmice treba i trenirati. Njih MORAMO trenirati simuliranjem sličnih uslova. Međutim, možemo koristiti i manje specifične situacije kako bismo igraču omogućili da svoje telo uspešnije i efikasnije koristi upravo u tim specifičnim uslovima.

Primer kretanja igrača koji igra bez lopte jeste da on od započinjanja svog kretanja do prijema lopte ima veliki broj ubrzanja, kočenja, promena pravca i smera kretanja, kontakta, zaustavljanja u različitim pozicijama, pozicioniranja tela (trupa, karlice, stopala). Njegova efikasnost u kretanju, pored predviđanja, zahteva i veliku kontrolu tela. „Foot work“ je od velikog značaja. Kao sredstvo u poboljšanju rada nogu često se koristi rekvizit „lestvice“, u okviru kog se zadaju razni

Slika 7a, slika 7b

Slika 8a, slika 8b

Antilaterofleksija

zadaci sa ciljem poboljšanja rada nogu, poboljšanja nogu u okviru kretanja koje nameće sama pozicija u toku igre. Međutim, opet bih postavio pitanje da li će vežba, u kojoj se igrač kreće unutar lestvica leva-desna-unutrazvan lestvica po unapred poznatom zadatku, bez zauzavljanja, bez potrebe za reakcijom, doprineti efikasnijem kretanju igrača bez lopte u napadu i u kojoj meri. Ja bih rekao dosta manje. Zato rekvizit koji se koristi takođe treba prilagoditi uslovima igre, a ne obrnuto. Ovo ne znači da pomenuti rekvizit ne treba koristiti, već da se unutar kretanja kroz lestvice implementira veliki broj zauzavljanja iz različitih pozicija (prednji pivot, zadnji pivot 90st, 180 st, naskok iz jednog kontakta, naskok iz dva kontakta itd).

● ZAKLJUČAK

Uslove koje postavlja model takmičarske aktivnosti polazna je tačka u pripremi, dok je optimizacija

aktivnosti kretanja svakog igrača ponaosob ona krajnja tačka kojoj treba stremiti. Svaki vid kondicione pripreme, bilo da je to razvijanje ili održavanje motoričkih ili funkcionalnih sposobnosti, može znatno povećati efikasnost u kretanjima igrača unutar zadataka koje pred njega postavlja glavni trener. Međutim, isto tako „siromašan“ rad kada je u pitanju pokret ili kretanje može znatno ograničiti igrača da bude funkcionalniji na terenu.

Bilo koji vid segmentiranja rada da vršite, postavite pitanje da li je to u okviru cilja koji ste postavili. Analizirajte kretanje svojih igrača i na osnovu toga kreirajte ciljeve kada je u pitanju fizička priprema. Trenirajte pokret i kretanje, a ne mišić. Prilagodite sredstva koja koristite cilju. Prilagodite rekvizite koje koristite cilju, a ne obrnuto. Sve što radite MORA biti u okviru zone sigurnosti. Budite mnogo kreativni, a malo stidljivi. Ne robujte stereotipima i navikama. Kreirajte nove, dobre navike! ●

Ona kretanja koja igrač koristi u okviru same utakmice treba i trenirati. Njih MORAMO trenirati simuliranjem sličnih uslova. Međutim, možemo koristiti i manje specifične situacije kako bismo igraču omogućili da svoje telo uspješnije i efikasnije koristi upravo u tim specifičnim uslovima.

Za budućnost plan B

STRUČNI ŠTAB

Trener Nikolić u stručnom štabu ima Nikolu Markovića, čoveka koji je s njim bio i u Radničkom iz Kragujevca. Na klupi je i Aleksandar Matović, povratnik u Partizan, veoma cenjen trener za individualni rad.

- Imam dvojicu eksperata za mlade igrače, Nikolu Markovića i Aleksandra Matovića. Marković je tokom priprema uradio sjajan posao dok nisam bio tu, obavio je 90 odsto onoga što je trebalo - poručio je Nikolić.

Ljudska psiha je takva da će publika, makar i nesvesno, na sportskim takmičenjima uvek radije podržavati mlade igrače, praštati im greške i glorifikovati njihove dobre poteze. Teško da nešto može da bude lepše od mladosti koja raste pred vašim očima, čak i u vremenu u kom surovi profesionalizam traži više.

Grb Partizana je sam po sebi opterećenje za svakog momka koji obuče crno-beli dres, opterećenje koje u početku usporava. Ali kada se jednom pronade ključ i kada se zbace okovi pritiska, svi će ti dečaci lakše trčati i više davati.

Toga je svestan i Miroslav Nikolić, novi-stari trener „parnog valjka“, čovek koji je usled mešavine finansijske situacije kluba iz Humske i tradicionalne potrebe za pružanjem šanse mladim igračima doveo klince koji bi u drugoj situaciji seniorsku košarku još dugo gledali na televizorima. Potpisani su Marko Pecarski (17) i Aleksandar Aranitović (19), iz omladinskog pogona prebačen je Tadija Tadić (18), šansu vrebaju Slobodan Jovanović (20) i Nikola Tanasković (19), dok Vanja Marinković (20) ima već veoma ozbiljan staž. U iskusnije igrače spadaju čak i Mihajlo Andrić (23) i Đoko Šalić (22). Čak su i američki plejmejkeri Najdžel Vilijams-Gos (23) i Patrik Miler (25) daleko od pravog iskustva. Svi oni se istinski nadaju minutaži s obzirom na to ko im sedi na klupi.

Muta Nikolić, trener kod koga su prvi ozbiljniji seniorski staž krckali Stefan Marković, Boban Marjanović i Milan Mačvan, a potom Stefan Jović, Nikola Kalinić i Stefan Birčević, ponovo je u Partizanu.

- U ovom trenutku imamo tim čiji je prosek godina 22 - ističe Nikolić - mladu ekipu, uz iskusne Novicu Veličkovića i Marka Čakarevića. Partizan će imati oscilacije. Ne isključujem mogućnost da dođe još jedan klasičan centar, a da kasnije u hodu rešavamo probleme.

Asistent u stručnom štabu Aleksandra Đorđevića u reprezentaciji Srbije, svojevremeno trener Maribora, IMT-a, Goše, Radničkog Kragujevac, BFC Beočina, Partizana, Budućnosti, Crvene zvezde, Radničkog s Crvenog krsta, Vojvodine, Apolona, Hemofarma, Saratova i Dinamika, kaže da je njegova ideja bila da povratak u Humsku obeleži šansama mladima.

- Prioritet nisu rezultati. Moramo samo da pravimo igrače, kao što je to Partizan nekada ranije radio. Sa ovako malim budžetom, Partizan je uspeo da napravi odličnu ekipu. Samo što sam i ja zakasnio zbog reprezentacije, pa ćemo morati da radimo u hodu. Treba nam još vremena da uđemo u dobru formu i tada će Partizan biti onaj stari.

Crno-beli imaju velike probleme s finansijama, ali Nikolić je imao samo reči pohvale za upravu kluba:

- Hteo sam da dovedem neke igrače, ali su oni otišli u bogatije klubove. Njih Partizan nije mogao da plati. Ovo je plan B. To su mladi igrači koje sam želeo. Uprava je sve uradila kako sam rekao i svaka im čast. Mislim da će Partizan da igra dobru košarku.

Crno-beli će ove sezone nastupati na dva fronta, u ABA ligi i Evrokupu. Za ovako mlad tim nekada je bolje da provodi vreme na treninzima, ali istovremeno su im potrebni i minuti u seniorskoj košarki.

Da li će Partizan ponovo uspeti da se dokopa plej-fofa ABA lige zavisice i od razvoja tih igrača tokom sezone.

- Nisam video sve ekipe ABA lige, ali sigurno se izdvajaju Budućnost, Cedevita i Crvena zvezda. Od svih ostalih timova možemo da izgubimo, ali i da ih pobedimo. U istoj smo liniji. U prednosti će biti ekipe koje ne igraju međunarodna takmičenja, recimo Mega. Zadovoljan sam, mladi smo. Nikada nisam išao u utakmice da izgubim - zaključio je Miroslav Nikolić, čovek koji zna kako se podižu mladi igrači, ali i kako se osvajaju trofeji.

Trenovit je trenerski put. Čas si zaslužan za velike uspehe tima, a već u sledećem si glavni krivac za neuspeh i prvi na listi za otpuštanje. A kada ste još i na čelu nekog tako velikog kluba kao što je Crvena zvezda, onda je sve ovo što smo upravo rekli podignuto na još viši nivo.

Dušan Alimpijević je iznenadio mnoge kada je postavljen na čelo prvaka ABA lige i Srbije i sada već redovnog učesnika Evrolige. Alimpijević se nije obazirao mnogo na to što su mnogi pomislili da je mlad i neiskusna. Istina, u Treneru smo ga već najavljivali kao trenera koji dolazi. On je svojski prionuo na posao, svestan da mu zaostavšina prethodnika nije mala i da će morati dosta da se radi da bi se rezultati ponovili. Naruku mu ne ide ni to što je praktično ceo tim promenjen, pa se sa nekim novim, mladim snagama kreće u odbranu titula.

– Straha nema – jasan je odmah na početku Alimpijević. – Kao što znate, u Zvezdi se ništa ne događa slučajno. Za strah jednostavno nema vremena. Ovakva šansa, ovakva čast koja mi je ukazana se ne propušta i potpuno sam usredsređen na svoj novi zadatak – ističe Alimpijević.

➤ **Velike promene su nastupile ovog leta u vašem klubu?**

– To je više pitanje za klub i predsednika, ali generalno, to su neki poslovni procesi u kojima je klub ocenio da zaokruži jedan ciklus i započne novi. Zvezda sada ne počinje od nule, već iz debelog plusa, ali s novim ciklusom. Jedan, izuzetno uspešan se završio, sad krećemo u novi.

➤ **Vaš trenerski put bi mogao da se подели na onaj pre 2010. i nakon toga, jer ste tada u saobraćajnoj nesreći izgubili prijatelja i učitelja, a vi sami jedva preživeli?**

– Teško mi je da se previše vraćam na to. Najteže je porodicama koje su izgubile svoje najmilije. Meni je pokojni Neđa Danilović usadio sve ono što sam danas i svu tu ljubav prema trenerskom poslu. On me je inficirao ovim poslom, pokazao mi je kako moj trenerski put treba da izgleda. Bio je inovator za to vreme, među prvima je ubacio skauting, učio je i napredovao svaki dan i njegova trenerska rešenja su i danas aktuelna, a kamoli tada. Sve to nikada neću zaboraviti.

➤ **Šta je to što vas danas karakteriše kao trenera?**

– Osnovna filozofija, kao kod i mnogih trenera sa ovih prostora, jeste disciplina, mada zaista to ne može da se opiše u jednoj rečenici ili pasusu. Kada bih ipak morao i kada bi me drugi ocenjivali, verovatno bi rekli agresivnost u odbrani. Ali košarka ide u pravcu u kom nije dovoljno igrati samo odbranu, morate igrati i lepo i efikasno i za rezultat i za publiku. Možda je glupo to reći, ali morate se dopasti publici, onima koji plaćaju karte. Oni su ti zbog kojih taj klub postoji, oni su pokretači svega. Mora se biti moderan u igri, pratiti obe filozofije, i napadačku i odbrambenu. Jedino ono što se kod mene ne dovodi u pitanje jeste pristup u odbrani, gde se sve manje branimo, a sve više napadamo.

➤ **Dakle, kako će Zvezda igrati naredne sezone?**

– Oni koji prate moj rad u dosadašnjim klubovima

znaju za tu neku karakteristiku, nebranjeno pika u odbrani, već napadanje odbranom. Mi se praktično ne povlačimo, već idemo na loptu. Naravno, Evroliga, kao najjače takmičenje, i njeni timovi odmah kažnjavaju svaki vaš propust, pa se ne može imati samo jedna filozofija i biti jednostran, uvek morate da imate više rešenja. Svi mi u poslednje vreme pričamo da igramo agresivno u odbrani i brze kontranapade. To je lako reći, ali mi zaista i jesmo napravili fizionomiju ekipe za takvu igru. Zadovoljan sam fizionomijom ekipe. Onog momenta kada igrač potpiše ugovor, on je za mene najbolji na svetu, bez obzira na to o kom se nivou radi. Ja mogu svašta njima da zamerim samo na treningu ili u svlačionici, ali mi smo jedna ekipa, mi smo na istom zadatku i moramo da verujemo jedni drugima.

➤ **Da li vam je uprava postavila neke ciljeve?**

– Zvezda uvek ima najviše ciljeve. To najbolje znaju navijači, da se pobeda podrazumeva, a da su porazi tragično shvaćeni. To je nešto s čim svako ko dolazi u Zvezdu mora da se nosi. Ako to neko ne može, onda on i nije za ovako veliki klub. Za Zvezdu ostaju isti ciljevi, pre svega u ABA ligi, koja nosi Evroligu, naravno, domaće prvenstvo i kup, a u Evroligi nemamo pritisak, ali Zvezda je uvek Zvezda. Trudićemo se da budemo dostojanstveni predstavnik naše zemlje.

Božidar Manojlović

USPON

Dušan Alimpijević rođen je 9. marta 1986. godine u Lazarevcu. Trenerskim poslom je počeo da se bavi već sa 22 godine u Novom Sadu, gde je bio asistent Nemanji Daniloviću. Nakon fuzije KK Novi Sad i KK Vojvodina, postao je asistent Siniši Matiću, od koga je i preuzeo taj klub i napravio odlične rezultate. Nakon toga, preuzeo je ekipu Spartaka, s kojom se plasirao na završni turnir Kupa Srbije i u Superligu. Prošle sezone vodio je ekipu FMP-a do finala domaćeg plej-ofa. Od 21. jula 2017. godine zvanično je postao trener KK Crvena zvezda.

O STRUCI

– Tu su Milenko Topić, Slobodan Ljubotina, Aleksandar Kosović, Aleksandar Zarić, Aleksandar Jovančević kao kondicioni trener, a kompletan medicinski tim je ostao isti i oni su radili sjajno prethodnih godina, znam da ću u njima imati veliku pomoć u pripremi i vođenju ekipe.

O NAVIJAČIMA

– Najviše volim da pričam na terenu. Oni koji budu dolazili na utakmice videće ono što mi sad upravo pričamo. Da to bacanje na terenu za svaku loptu, ostavljanje srca i na treningu i na utakmicama i litre prolivenog znoja nisu samo prazna priča, nego će ljudi to i videti. Mi se nadamo da ćemo imati pravu podršku i razumevanje za ove mlade momke, koji su novi i kojima treba vreme za uigravanje – kaže za Trener novi, mladi, talentovani trener Crvene zvezde Dušan Alimpijević.

Spreman za početak

Sistemi igre u poziciji

U napadačkoj igri Unikaha dosta je zastupljen koncept blokada na lopti, odnosno P'n'R-a. Pre nego što do nekog željenog pika uopšte i dođe u igri, mnoga kretanja su podređena tome da odbrani otežaju tu igru 2:2 (bilo putem blokada bez lopte, različitim modelima vezivanja odbrane, prethodnih uvodnih pikova i sl.)

U ovogodišnjem Evrokupu, drugom po jačini klupskom takmičenju u Evropi, od samog početka je učestvovalo 20 timova u grupnoj fazi, da bi kasnije po četiri tima iz svake grupe oformila top 16 fazu. U izuzetno jakoj konkurenciji, ekipa Unikaha je uspjela da osvoji ovo kontinentalno takmičenje, a o veličini tog poduhvata između ostalog govori i činjenica da su u polufinalu i finalu bili bolji od timova takođe iz španske lige, redom od Tenerifa i Valensije. Upravo u španskoj ACB ligi je ove godine razlika između prvoplasiranog (Real Madrid, 25) i sedmoplasiranog tima (Gran Kanarija, 21) tokom regularnog dela bila samo četiri pobeđe, što opet daje dodatnu težinu uspesima Unikaha u ovoj sezoni (već pomenuto osvajanje Evrokupa i eliminacija u polufinalu domaćeg prvenstva). S obzirom na to da smo na Beogradskoj košarkaškoj klinici imali prilike da kao jednog od predavača gledamo upravo trenera Unikaha Đoana Plazu (koji je već osvojio Evrokup sa ekipom Reala i jedini je trener koji je igrao finale ovog takmičenja sa tri različita tima - Realom, Kahasolom i Unikahom), u ovom tekstu biće predstavljena napadačka igra Unikaha, i to sa aspekta pozicionih napada na odbranu „čovjek na čovjeka“.

● KOMPOZICIJA EKIPE

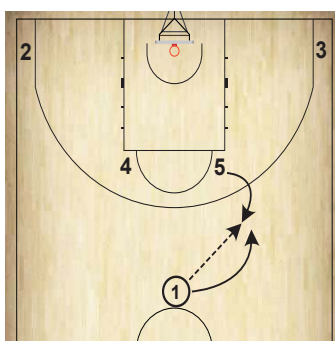
Ukoliko govorimo o nekim opštim parametrima vezanim za ekipu Unikaha, treba napomenuti da je prosečna visina tima 200 cm, a starost 26 godina. Izuzetne atletske sposobnosti svih igrača u timu, praćene visokim nivoom individualnih košarkaških kvaliteta, treneru Plazi omogućavaju da koristi dosta igrača u rotaciji, te na taj način održava visok ritam igre na oba kraja terena. U pri-

log ovome ide i činjenica da, bar što se tiče ovogodišnjeg izdanja Evrokupa, od ukupno 14 igrača koji su nastupali u takmičenju, samo su dvojica beležila u proseku jednocifrenu minutažu, dok od preostalih 12 igrača sa dvocifrenom minutažom opet imamo samo dvojicu sa manje od 15 minuta u proseku.

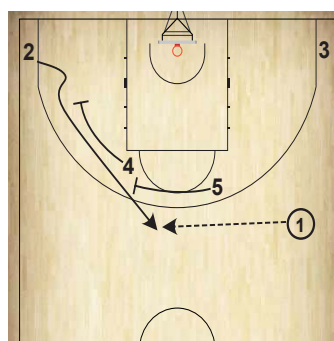
Komponenta fizičkih sposobnosti (gde se pre svega misli na agilnost i specifičnu snagu) sigurno je imala mnogo uticaja pri formiranju ekipe i selekciji igrača, odnosno njihovoj daljoj prepraspodeli odgovornosti i zadataka u igri. Upravo se ove sposobnosti, pored nesumnjivih tehničko-taktičkih kvaliteta, manifestuju u napadačkoj igri Unikaha, a izražene su u mnogim parametrima igre: izuzetna sigurnost u organizaciji igre, angažovanje za skok, dobra i rezonska selekcija šuta, kontrola napadačkog ritma itd. Jasno definisana kretanja unutar svakog pojedinačnog sistema u pozicionoj igri u napadu od igrača zahtevaju koncentraciju u svakom trenutku, a ono u čemu je ovaj tim posebno uspešan jeste upravo tajming tih kretanja.

● OPŠTE TENDENCIJE U POZICIONOM NAPADU

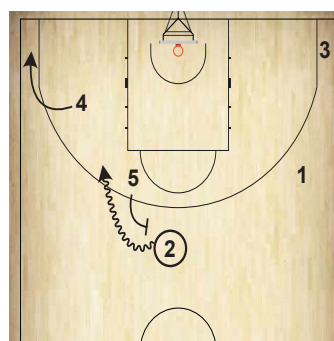
U napadačkoj igri Unikaha dosta je zastupljen koncept blokada na lopti, odnosno P'n'R-a. Pre nego što do nekog željenog pika uopšte i dođe u igri, mnoga kretanja su podređena tome da odbrani otežaju tu igru 2:2 (bilo putem blokada bez lopte, različitim modelima vezivanja odbrane, prethodnih uvodnih pikova i sl.). Tako koncipirana igra ne dozvoljava igraču da mnogo vremena provodi u posedu sa loptom, jer su prozori za rešenja u igri vrlo kratko otvoreni i moraju se što je moguće brže iskoristiti. Ako govorimo o spoljnim igračima, njihova zajed-

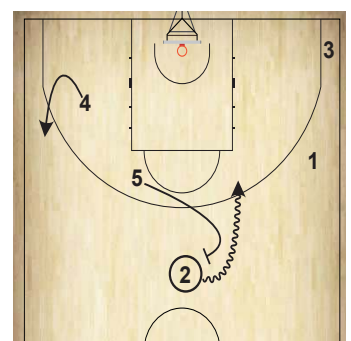
DIJAGRAM 01

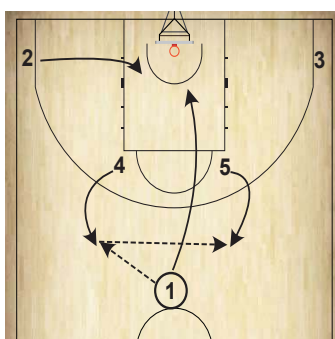
DIJAGRAM 02

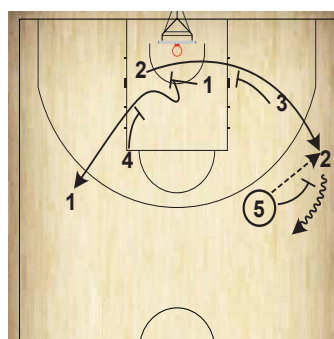
DIJAGRAM 03

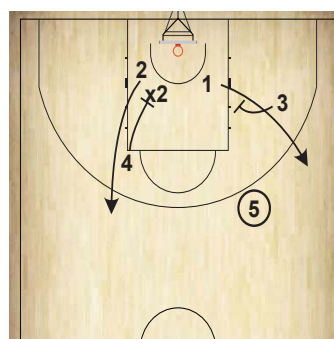
DIJAGRAM 04

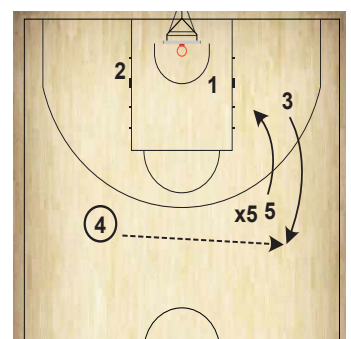
DIJAGRAM 09

DIJAGRAM 10

DIJAGRAM 11

DIJAGRAM 12

ionom napadu

nička odlika je da imaju dosta inicijative u igri s loptom, naročito u prodorima ka košu, te kao rezultat te agresivnosti dolazi i 22,5 iznuđenih faulova po utakmici. Međutim, ono što pored te agresivnosti na perimetru čini igru Unikaha veoma uspešnom jeste i pokretljivost visokih igrača, podjednako na poziciji 4 i 5. Centri i krilni centri su, konkretno u piku, u stanju da vrlo brzo dođu na mesto za blokadu, da se nakon toga otvore iz bloka I, što je možda i najbitnije – da sve to ponove ako u prethodnoj blokadi nije ostvarena izražena prednost.

● POZICIONI NAPADAČKI SISTEMI NA ODBRANU „ČOVEK NA ČOVEKA“

Set 01-A

Dijagram 1: Inicijalni raspored je 1-2-2, centri visoko; napadač sa loptom 1 nakon prenosa dodaje na 5 i dalje nastavlja do njega za uručenje; ukoliko su 1 ili 5 pod velikim pritiskom svojih direktnih čuvara, radi kontinuiteta se ulazak može uraditi i blokadom na lopti 1/5.

Dijagram 2: Posle povratnog uručjenja, oba visoka igrača daju uzastopnu blokadu („Staggered Screen“) za 2 u korneru, koji izlazi na vrh i prima loptu.

Dijagram 3: OPCIJA 1-5, koji je bio drugi visoki u uzastopnoj blokadi, izlazi na vrh i postavlja P'n'R sa 2; primarna težnja ovog pika je da ide ka 4 kako bi odgovornost za rol visokog bila na dvojici odbrambenih na strani pomoći, čime bi se otvorila mogućnost za šut za 1 ili 3; takođe, 4 se iz prve uzastopne blokade otvara najpre nešto ispod linije sl. bacanja kako bi isprovocirao svog čuvara X4 da sa prvog pasa pomaže na prodor iz pika.

Dijagram 4: OPCIJA 2-5 ima mogućnost da promeni ugao za blokadu koju daje i u tom slučaju dribler 2

koristi pik koji ide ka 2 šutera (te je stoga i teško pomagati na taj prodor); 4 u ovom slučaju izlazi najpre ka korneru i onda se podiže ka liniji sl. bacanja.

Dijagram 5: OPCIJA za kontinuitet napada – ako je 2 iz uzastopne blokade uspeo da primi loptu, ali bez izrazite prednosti (ili u nepovoljnoj poziciji visoko gde bi moglo da mu se ide ispod na piku), on igra povratnom loptom na 1 od koga je i primio.

Dijagram 6: 5 odmah na povratnu loptu od 2 ka 1 reaguje tako što ide da postavi blokadu, dok u isto vreme 2 od 4 prima „Flare“ blok, čime se X2 i X4 vezuju da ne mogu da pomažu na pik.

Set 01-B

Dijagram 7: Isti ulazak kao i u prethodnom napadu, gde (nakon uručjenja/ pika 1 i 5) 4 i 5 daju uzastopnu blokadu za 2.

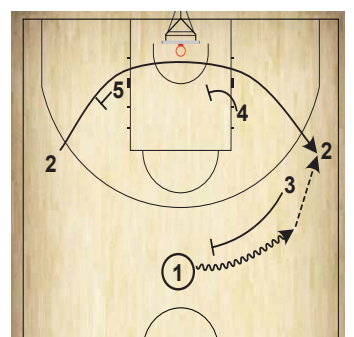
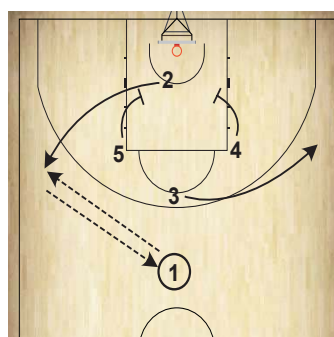
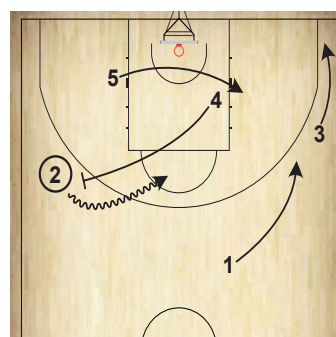
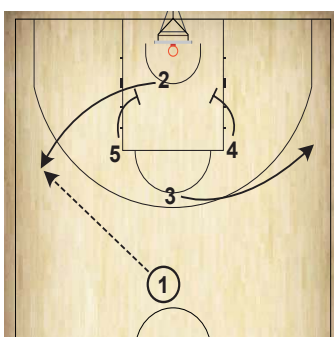
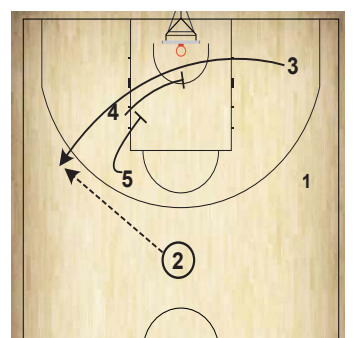
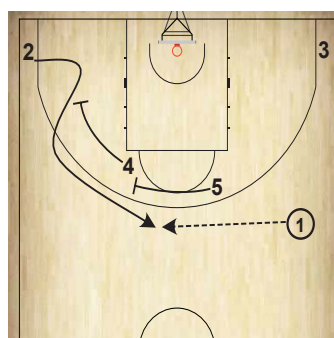
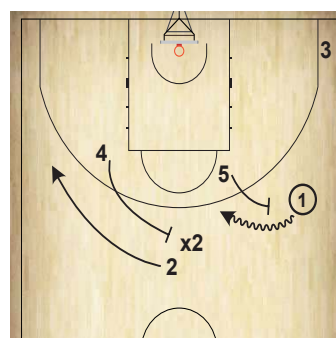
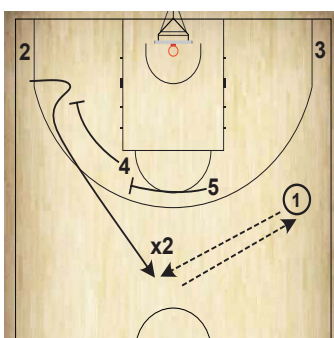
Dijagram 8: Napad se dalje produžava drugom uzastopnom blokadom 4 i 5 za 3 (odakle najčešće igra uskim „Curlom“ protiv direktnog čuvara koji ide za njim u blokadama); čitava struktura ovog sistema može se izmeniti tako da prvi koji koristi „Stagger“ bude 3, a da na kraju iz druge uzastopne izađe šuter 2.

Set 02

Dijagram 9: Ulazak iz formacije 1-2-2, centri visoko; 1 otvara prvi pas na 4, koji se otvara visoko, nakon čega 1 odlazi u reket; 4 odmah po prijemu prosleđuje do 5, a za to vreme je u reket otišao i 2, na čiju je stranu i otvoren napad.

Dijagram 10: 1 daje blokadu za 2, koji prima blokadu, takođe i do 3, te izlazi na stranu lopte i dobija je od 5, s kojim nastavlja dalje u pik; 1 nakon što je dao blokadu za 2 prima blok od 4, tako da 5 s loptom ima dve mogućnosti za dodavanje: simultano iz blokada izlaze i 1 i 2.

Komponenta fizičkih sposobnosti (gde se pre svega misli na agilnost i specifičnu snagu) sigurno je imala mnogo uticaja pri formiranju ekipe i selekciji igrača, odnosno njihovoj daljoj prepraspodeli odgovornosti i zadataka u igri

Dijagram 11: OPCIJA za 2 – ukoliko je branjen sa gornje strane (ili pak veoma duboko), 2 ne mora da ukrsti sa 1, već može da izađe na stranu s koje je i krenuo; to automatski za sobom povlači i da 1 ide suprotno od 2 i koristi blokadu od 3.

Dijagram 12: OPCIJA za kontinuitet – ako je 5 pod pritiskom za prijem drugog dodavanja od 4, on menja mesto sa 3, koji prima loptu visoko i faktički onda obe donje blokade daju visoki igrači, 4 i 5 za 1 i 2.

Set 03-A

Dijagram 13: Regularni „dijamant“, gde 2 bira koju će od dve donje blokade koje daju 4 i 5 da iskoristi, a 3 izlazi na suprotnu stranu.

Dijagram 14: Ako nema rešenje iz donje blokade koju je primio, 2 dalje koristi blokadu od 4, koji dolazi u pik; 5 u trenutku pika 2/4 popunjava mesto 4, a 1 i 3 se pomeraju za po jednu poziciju, čime napad dobija na širini.

Set 03-B

Dijagram 15: 2 prima loptu iz donje blokade i odmah je vraća na 1.

Dijagram 16: 2 koristi uzastopnu blokadu od 5 i 4; za to vreme, 3 daje blokadu za driblera kako bi očistio stranu za izlazak 2, a takođe i da bi rasteretio 1 od pritiska odbrane za pas na 2.

Set 04

Dijagram 17: Formacija 1-2-2 sa centrima visoko; 2 i 3 dolaze u reket, gde prave pripremu za izlazak uz donje blokade.

Dijagram 18: 2 i 3 razmenjuju blokadu, uz opciju da mogu da izađu i na istu stranu sa koje su i započeli; konceptijski (bar prema principu biranja strane za blokadu – „Choose Side“) dosta sličan napad setu 2 (dijagram 10), sa nešto izmenjenim ulaskom i rasporedom.

Dijagram 19: OPCIJA za kontinuitet – ako nije ostvarena prednost na perimetru, visoki razmenjuju blokadu (onaj na strani lopte uvek daje blokadu); u prikazanoj situaciji, 4 prima „Cross-Screen“ od 5 i ima opciju da izađe ili na niski post, a češće odlazi visoko, odakle traže spuštanje na 5.

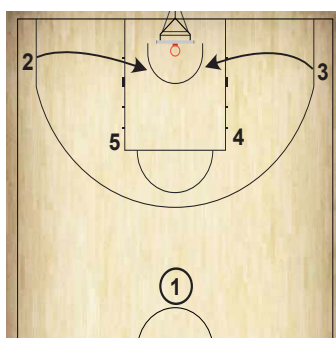
Set 05

Dijagram 20: 1 nadriblava na stranu 3, koji prima donju blokadu od 4 i izlazi da primi loptu iz uručenja.

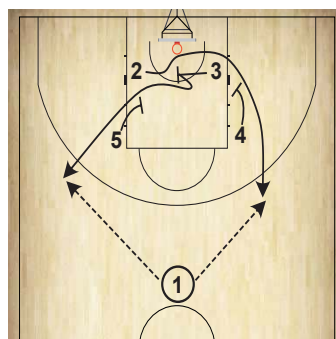
Dijagram 21: Ista kretanja se ponavljaju na drugoj strani, gde 2 prima donju blokadu od 5 i uručjenjem prima loptu od 3.

Dijagram 22: 5 nastavlja da se kreće za 2 i daje mu blokadu; u trenutku pika 2/5, na strani pomoći 4 daje blok za 1 (blokada tipa „Hammer“), čime se okupiraju odbrambeni X1 i X4 da ne mogu da pomažu ka pik.

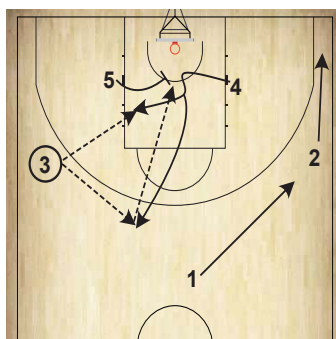
Dijagram 23: MODIFIKACIJA – ako se proceni da 2 ima izrazitu prednost nad svojim direktnim čuvarom i da može da ga pobedi u igri 1:1, 5 u tom slučaju ne odlazi u pik, već se za 2 pravi gornja izolacija, odakle on traži rešenje prodorom.

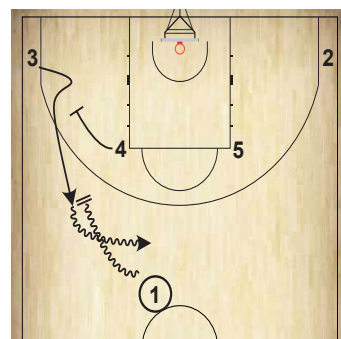
DIJAGRAM 17

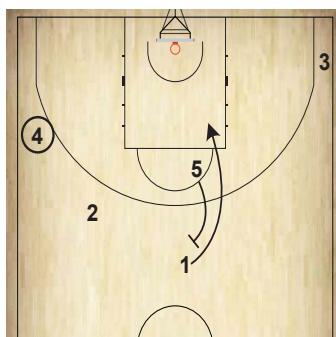
DIJAGRAM 18

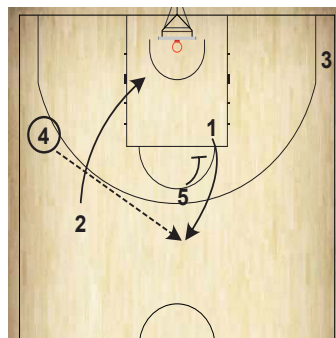
DIJAGRAM 19

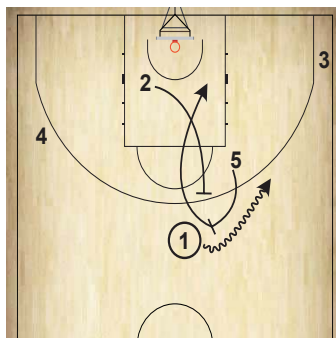
DIJAGRAM 20

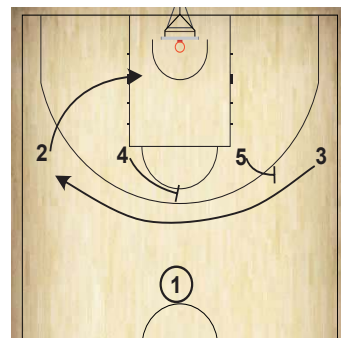
DIJAGRAM 25

DIJAGRAM 26

DIJAGRAM 27

DIJAGRAM 28

Set 06

Dijagram 24: 2 pod donjom blokadom od 4 prima loptu i dalje je prosleđuje ka 4, koji se otvara u širinu.

Dijagram 25: 1 odmah nakon puštenog prvog pasa prima lednu blokadu od 5.

Dijagram 26: 5 daje povratnu blokadu za 1, ovaj put donju odmah nakon ledne; za to vreme, 2 traži oštro utrčavanje ka košu i prijem.

Dijagram 27: 5 dolazi u pik na vrhu sa 1 i u trenutku dok iz blokade rola ka košu dobija ledni blok od 2.

Set 07

Dijagram 28: 3 izlazi preko blokada od najpre 4, pa potom 5, dok se 2 spušta u reket.

Dijagram 29: Pošto nema prijema na 3, 2 prima donju blokadu od 5 i izlazi na 450.

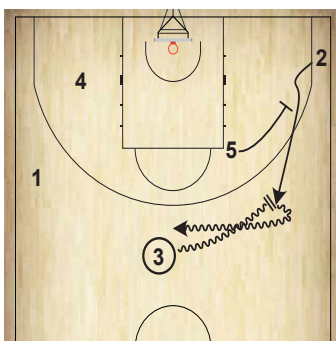
Dijagram 30: 5 izlazi na stranu da odigra P'n'R sa 2, dok se ostala 3 napadača nalaze u „Spread” rasporedu, odnosno van linije za tri poena.

Set 08

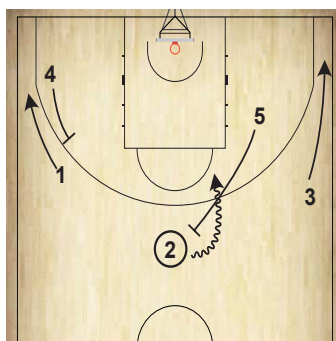
Dijagram 31: Klasični „rogovi” sa ulaskom iz blokade od 5; 5 se otvara iz blokade u dubinu, a 4 se podiže za prijem i spuštanje lopte na 5 u reketu (ovaj model saradnje između 2 visoka – pasom po vertikalni – i inače je mnogo zastupljen u igri).

Dijagram 32: Ako lopta ne može da se spusti od 4 ka 5, 4 dalje nastavlja prenos driblingom ka 2 na drugoj strani i iz uručenja slede dve uzastopne blokade na lopti; neposredno pre uručenja, na strani pomoći 1 i 3 menjaju mesto, da bi 3 (kao prvi na perimetru ispred pika) išao u utrčavanje u trenutku drugog pika 2/5. ●

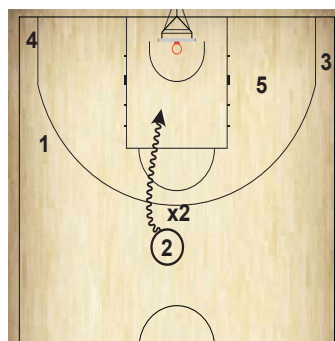
Priredili:
Aleksandar Virjević,
 viši košarkaški trener
dijagrami - Marko Mrđen,
 viši košarkaški trener

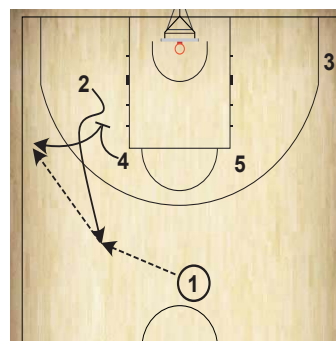
DIJAGRAM 21

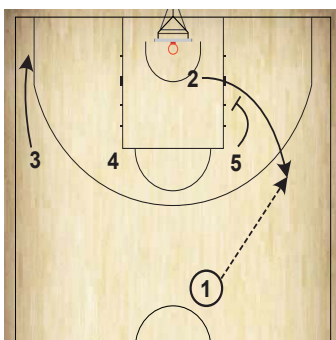
DIJAGRAM 22

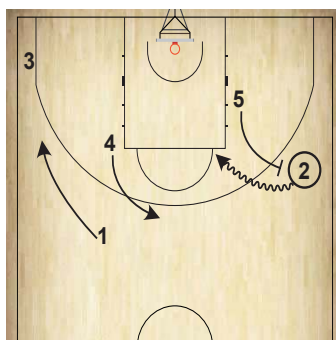
DIJAGRAM 23

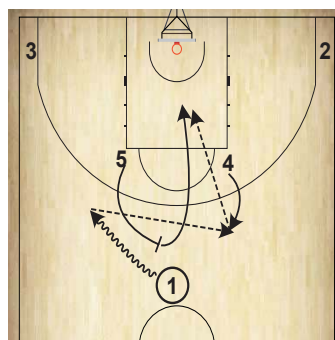
DIJAGRAM 24

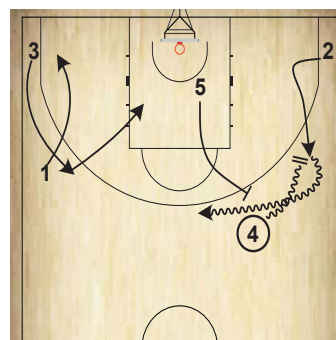
DIJAGRAM 29

DIJAGRAM 30

DIJAGRAM 31

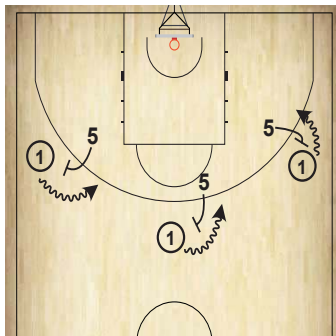

DIJAGRAM 32

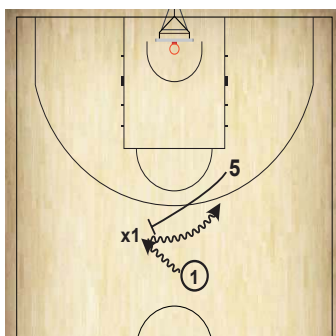
Osnovi napadačkog P'n'R

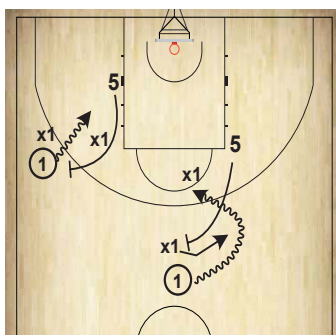
Napredak košarke na globalnom nivou, a naročito u poslednjih 15 godina, sa sobom je doneo i niz novih trendova koji prethodno nisu bili zastupljeni u napadu onoliko koliko su danas. U prilog postavljanua tih trendova svakako je išlo i povećanje ukupnog stanja fizičke pripremljenosti igrača i njihovog motoričkog statusa (gde se pre svega misli na sposobnosti specifične snage i eksplozivnosti, odnosno agilnosti) s jedne strane i smanjenje vremena za napadački posed sa 30 na 24 sekunde (ukoliko je reč o takmičenjima koja se igraju po internacionalnim pravilima), a donekle i udaljenje linije za 3p na 6,75 m. Kao jedan od najviše primenjivanih elemenata napadačke grupe i kolektivne taktike, vremenom se iskristalisala igra 2:2 sa blokadom na lopti, za koju je ustaljeni termin Pick'n' Roll/Pick'n' Pop (u zavisnosti od toga da li se igrač koji postavlja blok otvara ka košu ili u širinu). S obzirom na to da napadačka ekipa koja primenjuje P'n'R u jednom trenutku, kao posledica blokade, sigurno ostvaruje određeni višak na terenu, jasno je da su mogućnosti koje ovakav tip igre pruža veoma velike.

DIJAGRAM 01

DIJAGRAM 02

DIJAGRAM 03

• SEGMENT 1: „4S“

Uspešnost igre P'n'R zavisi od niza faktora koji mogu biti svrstani u domene tehnike igrača, individualne taktike inkorporirane u kolektivni sistem igre, takođe i od rasporeda igrača na terenu shodno uslovima igre, ali i od vremenske organizacije samog izvođenja pika (Timing). Ukoliko za početnu referencu izvođenja dobre igre 2:2 uzmemo šta je to što bi igrač sa loptom (Ballhandler, obično spoljni igrač sa pozicije 1,2 i 3) mogao da uradi da svaki svoj P'n'R učini boljim, kao ključni elementi se izdvajaju:

1. Početno mesto na terenu (Starting Point)
2. Uvođenje direktnog čuvara u blokadu (Setup)
3. Stvaranje prednosti nad direktnim čuvarom („odvajanje” - Separation)
4. Pokušaj da se poentira (Score)

Prema početnim slovima sva četiri navedena parametra, ovaj koncept je poznat i kao „4S”. Starting Point (dijagram 1) označava mesto na terenu sa kog P'n'R i počinje (najčešće na vrhu/strani), odnosno koliko će ta početna tačka biti daleko od linije za 3p. (NAPOMENA*: Nešto kasnije u tekstu više pažnje će biti posvećeno klasifikaciji tipova P'n'R-a prema mestu na terenu gde se igra 2:2). Uvođenje u blokadu odbrambenog igrača na lopti, odnosno Setup (dijagram 2), podrazumevalo bi da dribler neposredno pre primljenog bloka načini određenu „lažnu” kretanju (ukoliko je dribling neiskorišćen, finta polaska u dribling u stranu suprotno od nadolazeće blokade/ ako je dribling već uspostavljen, onda iskoristiti pik nakon promene pravca i ruke kojom se dribla). Ovde važno napomenuti da se ovakvom fintom u otežanu poziciju za odbranu P'n'R-a ne dovodi samo odbrambeni igrač

na lopti već i čitava kolektivna odbrana koja mora da odreaguje na takvo uverljivo i opasno kretanje napadača s loptom. „Odvajanje” ili Separation (dijagram 3) značilo bi da igrač s loptom mora da blokadu iskoristi na način koji mu donosi najviše prostorno-vremenske prednosti. Ovde se mora insistirati na pravilu da igrač koji koristi blok mora da ide što je moguće bliže svom saigraču koji blok postavlja, kako bi se odbrambenom na lopti onemogućilo da se postavi između blokade i lopte i tako faktički neutrališe P'n'R. Takođe, svi izlasci driblera iz blokade moraju se raditi u optimalnoj (najčešće velikoj) brzini, uz ispunjena pravila tehnike driblinga i korišćenja blokade (visina driblinga i promena ritma kretanja/ „rame o rame” sa blokerom itd.). I na kraju, dolazak driblera u povoljnu šansu da se poentira (dijagram 4) mora da bude prva i osnovna zamisao pri igri 2:2 (Score). Samo ukoliko je igrač s loptom koji koristi blokadu opasan po koš, mogu se isprovocirati neke reakcije odbrane na tu prednost.

Dijagram 1: Primer najčešćih mesta na terenu gde se P'n'R može igrati (Starting Point): levo 450 - dribler dobija blokadu u produžetku linije sl. bacanja ili nešto iznad i prodire ka sredini; sredina - centralni P'n'R, i dribler bira u koju će stranu otići; desno 450 - dribler dobija blokadu i prodire ka čeonj liniji.

Dijagram 2: Kako bi svom direktnom čuvaru što više otežao odbranu od blokade, napadač 1 sa loptom neposredno pre iskorišćene blokade treba odbranu da „navede” na blok (Setup); u ovom slučaju, ovo uvođenje u blokadu se koristi iz uspostavljenog driblinga sa „lažnom” kretanjem suprotno od strane dolaska blokade.

Dijagram 3: U situaciji levo dribler ispravno koristi blokadu tako što ide usko oko bloka i na taj način ostvaruje prednost „odvajanjem” od svog čuvara (Separation); s druge strane, u situaciji prikazanoj u sredini, to nije slučaj jer dribler ide preširoko i odbrambeni X1 se postavlja ispred njega.

Dijagram 4: Osnovna zamisao svake igre 2:2 jeste da se blokadom na lopti dribleru stvori izgledna prilika za poentiranje (Score); igrač s loptom, skladu sa tim, da ima opcije rešenja ili prodorom do koša (levo) ako odbr. X1 ide preko bloka, ili šutem ako se pik brani ispod (sredina).

Podjednako bitnu ulogu koliko i dribler sa loptom ima i igrač koji postavlja blok. Od njegovih uspešno izvedenih uvodnih kretanja, tajminga, položaja tela neposredno pre i u samom trenutku blokade i naposletku akcije nakon datog bloka zavisi u kojoj će meri igrač koji koristi blok uspeti da materijalizuje prednost iz pika kojoj se teži. U skladu sa tim, kao i u slučaju driblera koji mora da zadovolji prethodno opisana četiri parametra (hronološki slede jedan za drugim), tako i za visokog igrača koji blok daje imamo prisutan koncept „4S”:

1. Uvođenje direktnog čuvara u nepovoljni položaj za odbranu blokade (*Setup*)
2. Dolazak u blokadu u najvećoj mogućoj brzini (*Sprint*)
3. Postavljanje blokade pod optimalnim uglom u odnosu na igrača koji brani driblera (*Screening Angle*)
4. „Odvajanje“ od svoga direktnog čuvara (ali i od driblera) kako bi se stvorio neophodan prostor za eventualno dodavanje nakon datog bloka (*Separation*)

Sa aspekta odbrane, s obzirom na to da se u jednom trenutku nakon datog bloka ona dovodi u nepovoljan položaj, jasno je da u branjenje blokade sa istom odgovornošću moraju da budu uključeni i igrač koji čuva driblera i onaj koji je zadužen za igrača koji daje blok. Napadač koji ima zadatak da da blok mora svom direktnom čuvaru da što je više moguće oteža (*Setup*) akciju „pomoći“ na P'n'R-u i to će najlakše učiniti ukoliko ga pre odlaska u blokadu drži okupiranim nekom drugom odbrambenom akcijom (borba za poziciju u igri bez lopte/davanje blokade bez lopte i sl.). Takođe, ukoliko se igrač koji daje blok ka mestu za blokadu ne kreće optimalnom brzinom, njegovu dalju akciju je lako pratiti i na blok reagovati. Stoga se nameće da visoki igrač („*Screensetter*“) mora da do mesta bloka stigne što je moguće ranije u odnosu na svog čuvara, te da taj put mora da pređe u punom trku (*Sprint*). Dalje, nakon dolaska na predviđeno mesto za blokadu, napadač koji daje blok mora da neposredno pre same blokade zauzme ispravan položaj tela (pre svega se misli na spuštenu težište tela i na položaj stopala/smer stava prilikom blokade). Idealni ishod sa aspekta napada bio bi da se bek koji brani driblera natera da ide preko blokade i ostane iza leđa svog čoveka, što od Screenera zahteva da pravovremeno koriguje ugao blokade koju postavlja (*Screening Angle*). I kao poslednji parametar, a da bi se što više zadržala prednost stvorena blokadom, igrač koji daje blok mora ili akcijom Rolla (otvaranja iz blokade u dubinu prema košu) ili preko Popa (otvaranje u širinu za šut iz prijema/igru licem ka košu iz prednosti) da ostvari „odvajanje“ od svog čuvara (*Separation*), odnosno od saigrača driblera sa loptom, kako bi se sa optimalne udaljenosti lopta iz pika prosledila do njega za dalji nastavak igre.

Dijagram 5: Uz prethodnu uvodnu kretanju ili ostvaren kontakt sa direktnim čuvarem (*Setup*), bloker 5 dolazi u punom trku da da blokadu (*Sprint*) i u poslednjem trenutku koriguje položaj stopala tako da je prednjim delom tela okrenut ne ka bočnoj liniji, već ka spoju bočne i linije za pola terena (*Screening Angle*); na ovaj način se odbrambeni X1 tera da ide preko blokade i tako ostaje iza 1 sa loptom koji ostvaruje značajnu prednost

● SEGMENT 2: KLASIFIKACIJA RAZLIČITIH TIPOVA P'N'R PREMA KRITERIJUMIMA MESTA NA TERENU, NAČINA IZVOĐENJA I RASPOREDA OSTALA TRI NAPADAČA

Mogućnosti primene igre 2:2 su veoma velike, a za maksimalno iskorišćenje prednosti koje ovakva igra pruža potrebno je opredeliti se za jasno definisane postavke oko mesta na terenu gde se pik odvija, šta se iz tog pika želi dobiti, kako se tri preostala napadača raspoređuju i imaju li neke dodatne zadatke u trenutku blokade. Pri odabiru različitih tipova igre 2:2, treneri se pre svega moraju voditi karakteristikama svoje ekipe (kako individualnim tako i kolektivnim), ali i situacijom u određenom trenutku utakmice (razlika u rezultatu, ritam kojim se meč odvija, izgubljen

kontinuitet kretanja i neostvarena prednost tokom pojedinačnog poseda, itd.). Takođe, sposobnost protivničke ekipe da se u pripremi utakmice (ili tokom same igre) adaptira na napadačke težnje P'n'R-a umnogome diktira za koju vrstu igre 2:2 će se napad opredeliti. U nastavku su izloženi različiti tipovi P'n'R-a koji se, osim što su suštinski svi deo koncepta igre 2:2, međusobno dosta razlikuju po onome što napadu pružaju, a odbrani onemogućavaju.

Tipovi centralnog P'n'R-a - prema mestu i uglu dolaska blokeru

Dijagram 6: Tradicionalni „visoki“ („*High*“) P'n'R; prikazane su dve različite situacije u zavisnosti da li je napadač 1 u stanju da šutem preči ako mu se ide ispod blokade; ukoliko nije, onda se dribler za blok postavlja nešto bliže ili unutar linije za 3p i odatle traži rešenje ili prodorom ili šutem sa poludistance.

Dijagram 7: Za razliku od prethodne situacije, ovde imamo blokeru koji na mesto dolaska blokade ne ide lučnom putanjom iz dubine, već pod pravim uglom u odnosu na koš (*Straght-on P'n'R*); u poslednjem trenutku pre nego što će se zaustaviti, napadač 5 bira na koju će stranu postaviti blokadu, kao i da li će ostati okrenut grudima ka sredini terena ili ka spoju bočne i čeone linije (vidi dijagram 5); prednost ovakvog postavljanja bloka pod pravim uglom je što ni odbrambeni X1, a naročito X5 ne mogu da predvide u koju će stranu blok biti postavljen, te ne mogu da reaguju pre bloka.

Tipovi centralnog P'n'R-a - prema inicijalnom rasporedu ostalih igrača van pika

Dijagram 8: U trenutku blokade, preostala tri igrača se nalaze blizu čeone linije, u „ravnom“ rasporedu, te se stoga ovaj tip i naziva *Flat P'n'R*; jedna od prednosti ovakvog rasporeda je što nijedan od ta tri igrača nije previše blizu pika (na rastojanju su od otprilike 1 i 1/2 dodavanja), te je tako i njihovim direktnim čuvarima teže da efektivno pomažu ka piku.

Dijagram 9: Ukoliko napadački tim na terenu ima postavu u kojoj sva tri igrača van pika mogu da prete šutem sa perimetra, oni mogu da stanu u široki raspored, te stoga ovaj tip igre 2:2 nazivamo i *Spread P'n'R*; osnovni princip ovakvog rasporeda je da drugi visoki napadač van pika (4) stoji u bilo kom od dva kornera (ispred pika ukoliko se nalazi na strani lopte/iza pika ako je na str. pomoći) i pritom do sebe ima još jednog spoljnog.

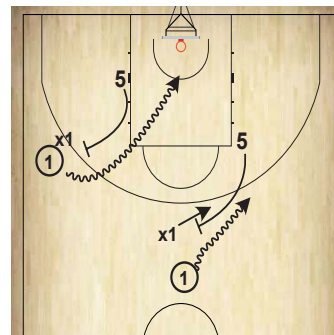
Tipovi P'n'R-a na strani - prema mestu i uglu dolaska blokeru:

Dijagram 10: Slično prethodno opisanom *Spread* rasporedu, u ovoj situaciji je napadač 4, umesto u kornuru, na 450 (*Lifted P'n'R*), što bitno menja opcije kojima se odbrana suprotstavlja piku.

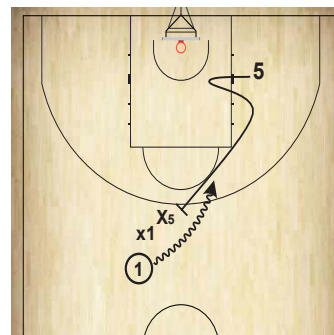
Dijagram 11: Iz inicijalnog *Flat* rasporeda, 5 daje blokadu za 4, koji potom odlazi u pik; na ovaj način, ukoliko odbrana ne preuzima na blokadi centar-centar pre pika, 4 kasni na odbranu pika; ako ipak ima preuzimanja, onda na odbranu dolazi potencijalno sporiji X5.

Dijagram 12: Primer osnovnog pika na strani, koji se naziva *Angle P'n'R* jer dolazi pod uglom; ovakav tip igre 2:2 najviše odgovara dribleru koji dobro igra u prodoru.

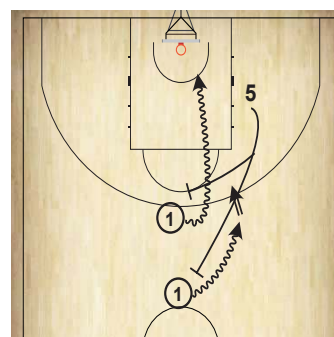
Dijagram 13: Tip pika gde dribler stoji značajno iza linije za 3p, sa već uspostavljenim driblingom; napadač 1 sa loptom, s obzirom na to da ima dosta prostora za zalet ka mestu pika, uvodi svog čoveka velikom brzinom u blokadu (*Shake P'n'R*), te je stoga odbrani i teže da se adaptira na novonastali višak; kao i u prethodnom slučaju, ovakav

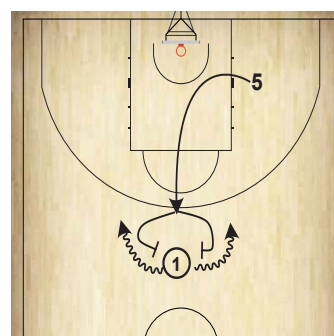
DIJAGRAM 04

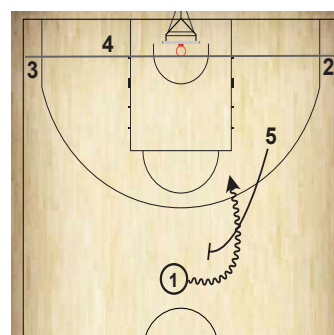
DIJAGRAM 05

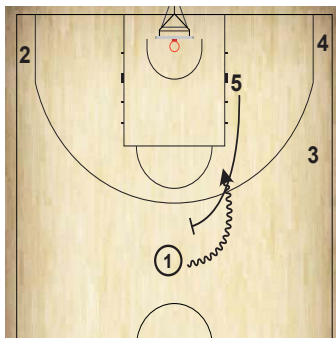
DIJAGRAM 06

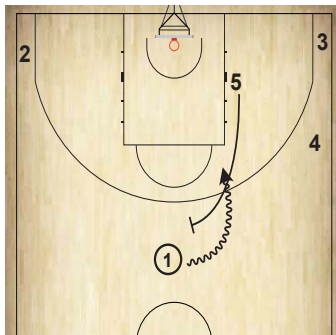
DIJAGRAM 07

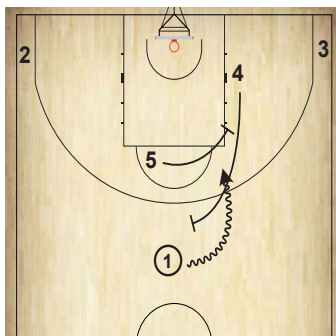
DIJAGRAM 08

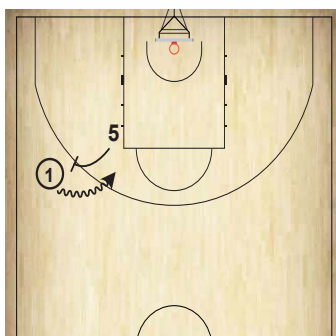
DIJAGRAM 09

DIJAGRAM 10

DIJAGRAM 11

DIJAGRAM 12

tip pika najviše odgovara driblerima koji su, usled svoje velike agilnosti sa loptom, izuzetno jaki na prodoru.

Dijagram 14: Ako odbrana igra usmerenjem driblera ka čeonj liniji (*Side Defense, Ice, Blue*), bloker prepoznaje situaciju i menja ugao blokade kako bi dribler iskoristio blok ka spolja umesto ka sredini; s obzirom na to da napadač koji daje blok mora da iskoraci ka spolja, ovakav tip pika se naziva Step-up P'n'R; NAPOMENA*: U daljem tekstu o detaljnim progresijama za driblera nakon iskorišćenog bloka ćemo se osvrnuti na tri različite opcije koje igrač s loptom ima u ovakvoj vrsti igre 2:2.

Tipovi P'n'R-a na strani - prema inicijalnom rasporedu ostalih igrača van pika

Dijagram 15: Kao i kod primera centralnog pika, i u ovoj varijanti pika na strani gde je korner na strani lopte popunjen imamo Flat raspored (*Angle-Flat*).

Dijagram 16: Ukoliko je korner na strani lopte očišćen, takav pik nazivamo Angle-Clear, ili prema formaciji na str. pom.: Angle-Triangle Away.

Ostali tipovi P'n'R-a prema mestu na terenu:

Dijagram 17: Takođe, poput rasporeda u P'n'R-u na sredini, i ovde imamo situaciju sa preostala tri napadača na perimetru, gde u zavisnosti od položaja 4 imamo Side-Spread raspored (ako se nalazi u korneru) ili Side-Lifted ako je „podignut“ na 450 kao u ovde prikazanom slučaju.

Dijagram 18: Jedna od opcija koju napad može primeniti je da ostala tri igrača (koji su u trenutku pika u formaciji Triangle Away) saradnjom sa blokadom bez lopte u trenutku pika ostvare dodatnu prednost pored one stečene iz blokade na lopti; u ovom slučaju, to bi bilo putem duple blokade 4 i 3 za 2 koji izlazi na šut (opcija koju je ekipa Juta Džez uspešno koristila dugi niz godina i naziva se Gaggle); Ovaj element se takođe može podvesti kao jedan od mnogobrojnih modela vezivanja odbrane na strani pomoći u piku i danas je sve više ovakvih primera gde napadači koji ne učestvuju u piku nisu statični, već se kreću kako bi za sebe vezali svoje direktne čuvare.

Dijagram 19: Blokada na lopti u uglu terena, odnosno Corner P'n'R.

Dijagram 20: Blokada na lopti koju daje spoljni igrač za centra sa loptom, a koji se nalazi na poziciji niskog posta (*Logo P'n'R*); terminološki, ovaj naziv duguje položaju loga timova koji se nekada nalazio na NBA terenima, odmah do ivice reketeta.

Dijagram 21: Izuzetno rasprostranjena opcija igre 2:2 koju nazivamo Pistol Action: 1 i 2 najpre razmenjuju dodavanje, a potom i uručenje, kao pripremu za dalje kretanje i ulazak u pik.

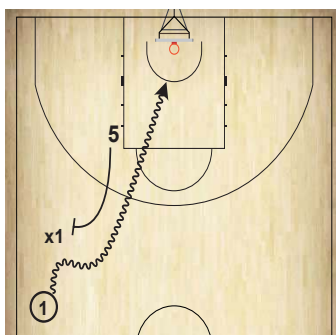
Dijagram 22: 2 nakon povratnog uručjenja ka 1 koristi Flare blokadu od 5; na ovaj način se odbr. X5 tera da pomogne na blokadi bez lopte, i dalje sledi pik na strani između 1 i 5.

● SEGMENT 3: RAZLIČITE OPCJE IZLASKA IZ P'n'R-A („PROGRESIJE“) ZA NAPADAČE KOJI UČESTVUJU U IGRI 2:2

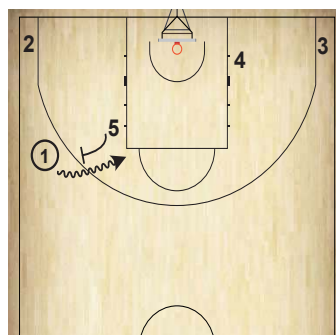
Sasvim je sigurno da je P'n'R dominantni napadački koncept u modernoj košarci pri kom se kreira izražena brojčana prednost za ekipu u posedu. Ovakav stil igre pruža napadaču s loptom mnogobrojne mogućnosti realizacije, odnosno da taj igrač iskaže svoj puni tehničko-taktički repertoar i kreativnost. Međutim, odlika svakog dobro organizovanog napadačkog sistema ili koncepta, pa tako i igre 2:2 sa blokadom, jeste da krajnji ishod ne prepušta slučaju ili trenutku inspiracije pojedinca, već da se prednost ostvarena blokadom dalje produži ili, još bolje - uveća. Uspostavljanje skupa pravila unutar sistema P'n'R-a jednim delom se oslanja i na različite vidove realizacije (tj. upućenog šuta iz pika) ili pak s druge strane opcije kontinuiteta ako početna blokada na lopti nije rezultirala osetnom prednošću.

Ukoliko govorimo o igri spoljnog igrača (u ovom slučaju - u piku na strani koji odbrana brani usmerenjem na čeonu liniju), dribler iz pika bi, shodno situaciji na terenu, uvek trebalo da ima jedno od sledeća tri rešenja:

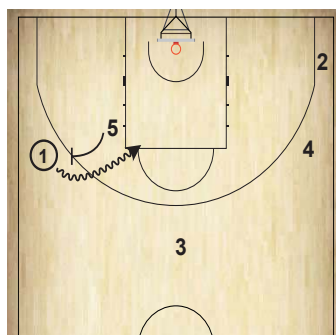
Dijagram 23: Opcija 1 - dribler je iskoristio „spoljni“ blok i nakon što je ostvario prednost nad direktnim ču-

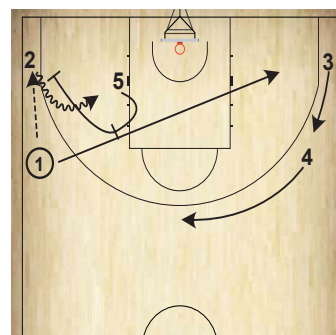
DIJAGRAM 13

DIJAGRAM 15

DIJAGRAM 17

DIJAGRAM 19

varom igra protiv visokog X5 na piku; osnovni način „pobede“ bi za njega bio da protiv X5 igra fintom kretanja iz driblinga ka sredini (*In&Out tehnika*) i da produži dalje na čeonu liniju u prodor.

Dijagram 24: Opcija 2 – nasuprot prethodnoj situaciji, u ovom slučaju bek s loptom (ovde – iz levog driblinga) pobeđuje visokog igrača prednjom promenom i nastavlja dalje prodorom do koša.

Dijagram 25: Opcija 3 – dribler uvodi visokog X5 ka reketu i neposredno pre kontakta s njim pravi odskok unazad (*Stepback*) i uzima šut.

Kad je reč o opcijama kontinuiteta nakon otvaranja blokera u širinu, tj. Pick'n'Popa, napadač koji postavlja blok pred sobom bi trebalo uvek da ima sedam različitih rešenja (po dva bazirana na dodavanju/driblingu/kontrablokadu, i jedna opcija koja uključuje zauzimanje pozicije na niskom postu):

1. Prenos lopte dodavanjem na drugu stranu (Swing), nakon kog sledi nova blokada na lopti.
2. Povratna lopta na driblera iz prethodnog pika, nakon koje sledi nova blokada na lopti.
3. Prenos lopte driblingom ka drugoj strani, i sledeći pik iz uručenja.
4. Povratak driblingom ka saigraču sa kojim je odigrao prethodni pik, odakle sledi nova blokada na lopti.

5. Prenos lopte dodavanjem na drugu stranu i kontrablock na saigraču s kojim je sarađivao u piku.
6. Povratna lopta na driblera iz prethodne blokade i kontrablock na napadaču sa suprotne strane.
7. Utrčavanje na poziciju niskog posta i zauzimanje prednje pozicije.

Dijagram 26: Iz Flat rasporeda, na vrhu se odvija pik između 1 i 4, iz kog se bloker 4 otvara u širinu i prima loptu.

Dijagram 27: Opcija 1 – prenos dodavanjem na drugoj strani i blokada na lopti.

Dijagram 28: Opcija 2 – povratno dodavanje na 1 i nova igra 2:2 između istog para igrača.

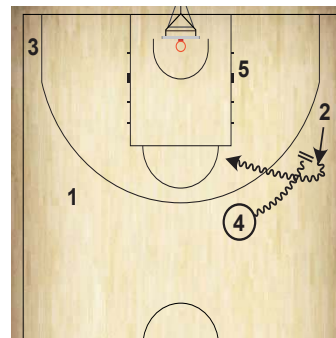
Dijagram 29: Opcija 3 – prenos driblingom od 4 ka 2 i uručenje koje vodi u sledeći pik.

Dijagram 30: Opcija 4 – dribling od 4 ka 1 i pik koji sledi iz uručenja.

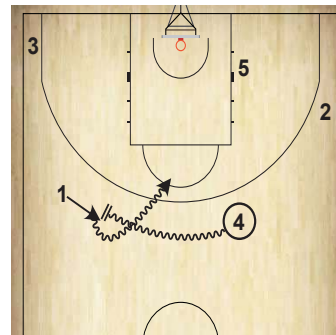
Dijagram 31: Opcija 5 – prenos dodavanjem na drugu stranu kontrablock od 4 za 1.

Dijagram 32: Opcija 6 – povratno dodavanje na 1 i kontrablock za 2 na strani pomoći.

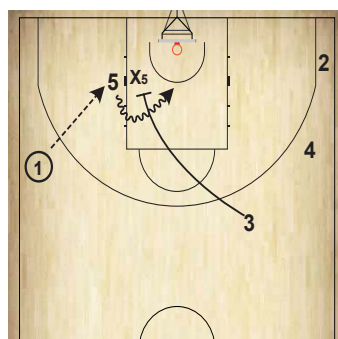
Dijagram 33: Opcija 7 – prenos na 2, utrčavanje na niskom postu i zauzimanje prednje pozicije za igru 1:1 leđima ka košu. ●

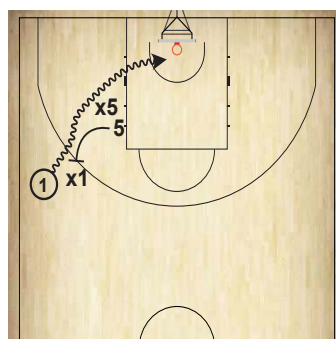
DIJAGRAM 29

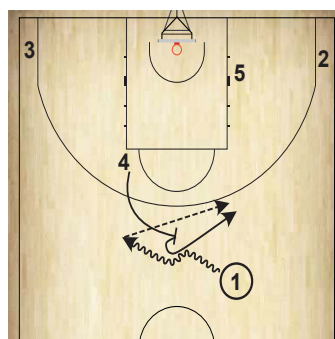
DIJAGRAM 30

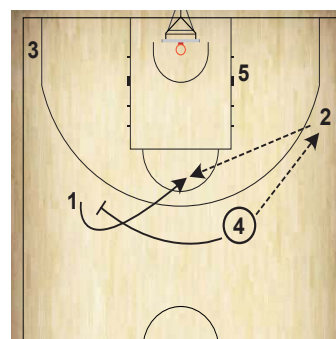
DIJAGRAM 20

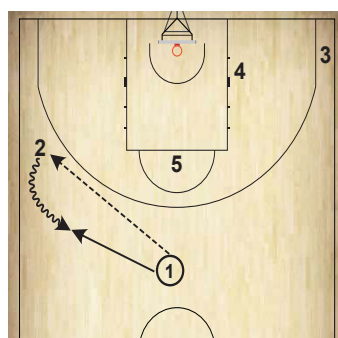
DIJAGRAM 23

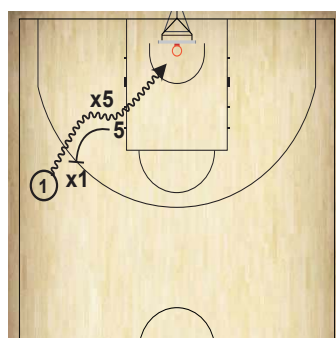
DIJAGRAM 26

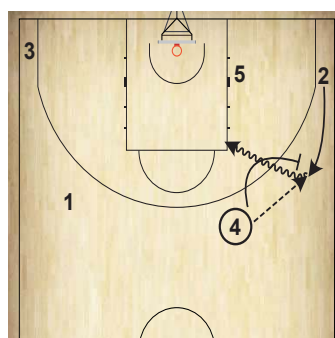
DIJAGRAM 31

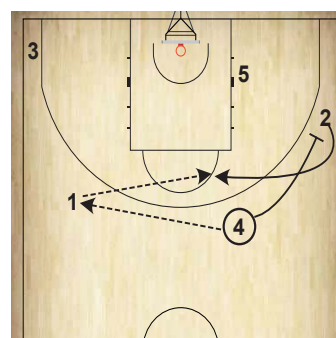
DIJAGRAM 21

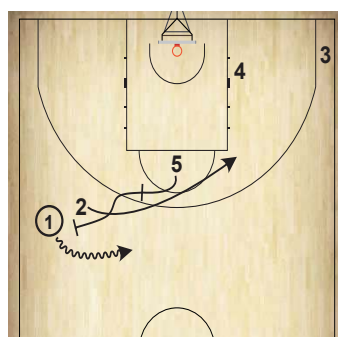
DIJAGRAM 24

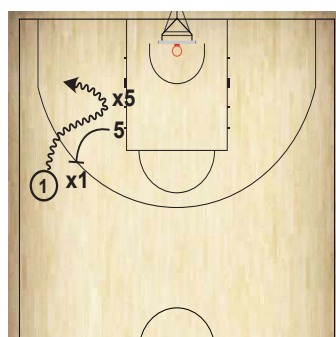
DIJAGRAM 27

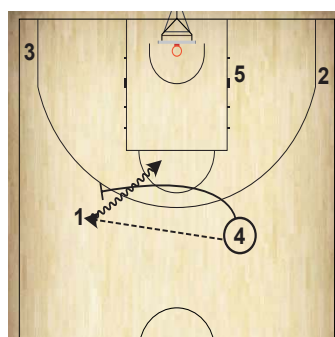
DIJAGRAM 32

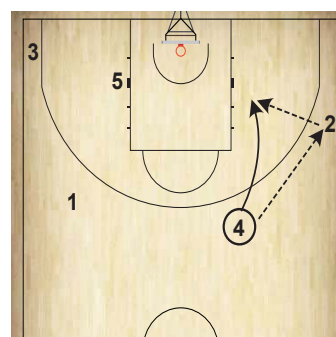
DIJAGRAM 22

DIJAGRAM 25

DIJAGRAM 28

DIJAGRAM 33

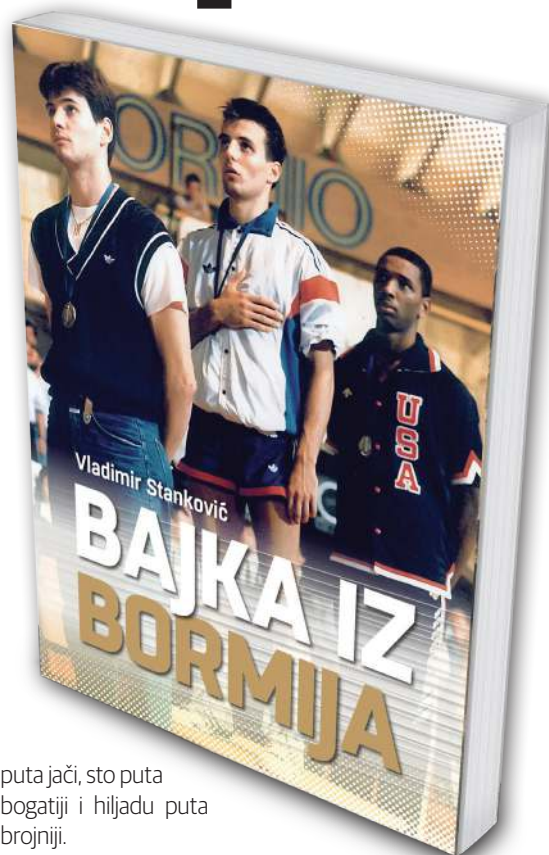
Divovi koji su spasli

Čitajući knjigu „Bajka iz Bormija“, najnovije delo novinara i publiciste Vladimira Stankovića, saznajemo mnoge dosad nepoznate detalje pre, za vreme i posle juniorskog šampionata na kome je reprezentacija Jugoslavije, predvođena Divcem, Đorđevićem i Kukoćem, kao i maestralnim trenerom Pešićem, postala prvak sveta

Postoje knjige koje se lako čitaju. Krenete i ne možete da se zaustavite dok ne „overite“ i poslednju stranu, a kad ste došli do kraja, žao vam je što nema još. Jedna od takvih je svakako „Bajka iz Bormija“. Ta se knjiga jednostavno guta, ne ispušta iz ruku i ne razmišljate da prekinete čitanje jer vam ne pada na pamet nijedna bolja ideja od uživanja u ovoj bajci. Da li je baš reč o bajci?

Prave bajke se nikada nisu dogodile u stvarnosti, a ova jeste, i zato je jedinstvena. Divovi iz ove priče živeli su, i žive i dan-danas, hodali su po Zemlji i činili čuda. Zvali su ih „beli Harlem“, dvanaest momaka koji su činili juniorsku košarkašku reprezentaciju Jugoslavije koju je selektor Svetislav Pešić poveo u Bormio 1987. Tamo nisu samo osvojili titulu svetskih prvaka nego su zadivili kompletan sportski i košarkaški svet, sve – osim nas ovdje! Kakva su to vremena bila, a svedok sam im i živeo sam u njima, da je tad titula svetskih juniorskih prvaka smatrana normalnom pojavom i nije joj davan preveliki publicitet. „Sve je to normalno“, rekao bi Muta Nikolić pre tri decenije, ili nedavno? Pre tri decenije bilo je normalno da naučiš košarci najbolje mlade Amerikance ili da izuješ iz patika Italijane i slične, da u seniorskoj konkurenciji budeš prvak Evrope i sveta kad ti se prohte i da najtalentovanije juniore trener vodi u A reprezentaciju na Evropsko prvenstvo, jer mu to takmičenje dođe kao dobra priprema za Olimpijske igre na kojima je zlato jedini cilj.

Mnoge stvari su se u međuvremenu promenile, pa je ono što je nekada bilo normalno sada postalo bajka u koju čak niko ne bi ni poverovao da nema ljudi kao što je Vlada Stanković, koji je vredno skupljao dokaze da su košarkaški divovi sa ovih prostora nekad vladali svetom i da su svojom maštom pobedili kolose koji su bili deset

puta jači, sto puta bogatiji i hiljadu puta brojniji.

„Bajka iz Bormija“ je priča o podvigu koji su ostvarili ne izmišljeni likovi, nego stvarni junaci koji su se zvali (i još uvek se zovu, hvala bogu): Saša Đorđević, Vlade Divac, Toni Kukoć, Dino Rađa, Nebojša Ilić, Luka Pavićević, Zoran Kalpić, Miroslav Pecarski, Dževad Alibegović, Samir Avdić, Radenko Dobraš i Slaviša Koprivica. Sve je u knjizi ispričano: i kako ih je selektor Pešić okupio, i kako se on sam stvorio tu gde je bio, i kolika je u svemu zasluga njegovih prethodnika, sledbenika „jugoslovenske škole košarke“, kako su se pripremali na planinama Srbije i Bosne i čekali da se u Bormiju saniraju posledice poplave, i kako su svojim talentom preplavili taj isti Bormio. Naravno, i kako su dva puta pobedili Amerikance, koji su na Svetsko juniorsko

PROMOCIJA

„Bajka iz Bormija“ bila je samo deo divnog 25. septembra, dana u kome se okupila generacija iz Bormija. Posle ručka u atmosferi punoj anegdota, junaci iz Bormija uputili su se pešice u Jugoslovensko dramsko pozorište gde je od 18.00 časova prikazan dokumentarni film „250 stepenika“ u produkciji PGMNetworka. Autor filma, Vladimir Pajić, razgovarao je sa svim akterima, obišao Bormio sa Svetislavom Pešićem i napravio odličan dokumentarac. Tokom projekcije prepunom salom JDP u više navrata čuli su se aplauzi i smeh, publika je bila oduševljena komentarima igrača koji su dobili ovacije kada su se popeli na binu. Kad budete videli film i čujete kako pričaju 30 godina kasnije shvatićete zašto su bili najbolji!

svet

prvenstvo poslali svoje najbolje univerzitetske igrače, među kojima su bile brojne kasnije NBA zvezde. A nije izostala ni priča o neponovljenom podvigu Tonija Kukoča, koji je tim „strašnim“ Amerikancima sasuo rafal od 11 trojki iz 12 pokušaja!

– Ni pre ni posle, nikada u karijeri, nisam pogodio toliko trica. Bilo je utakmica na kojima sam davao po pet-šest, možda i sedam, ali nikad ni blizu dvocifrenom broju kao tada. Otvorila se špina, što bismo mi Dalmatinci rekli – svedoči Toni Kukoč u ovoj knjizi.

– Sećam se, kad god bi izbacio loptu iz svoje levice, vikao sam: „Ima oči, ulazi sigurno.“ Tako je i bilo – poverio se autoru Vlade Divac.

– To što je Kukoč uradio na toj utakmici je apsolutni rekord. U košarci sam bio 15 godina kao igrač i 35 kao trener i tako nešto nisam više nikad video – priznao je legendarni trener reprezentacije Svetislav Pešić.

Epizoda o poredama protiv Amerikanaca samo je jedna od brojnih koje se smenjuju na stranicama ove knjige. O podvigu jedne bajkovite generacije govore svi akteri, ali i ljudi sa strane koji su bili svedoci čuda u Bormiju. Tu su iskrena svedočenja trenera američke reprezentacije Lerijs Brauna („Mislim da su Divac i Kukoč najbolji mladi igrači koje sam video u životu“), nemačkog internacionalca Henrika Redla („Bormio je promenio košarkašku istoriju“), najuticajnijeg košarkaškog novinara Italije Enrika Kampane („Nama koji smo imali privilegiju da budemo u Bormiju ostaje trajno, veliko zadovoljstvo“), Nanda Đentilea, Migela Anhela Fornijesa...

Kao dobar autor koji vrlo dobro zna šta čitalac očekuje, Stanković potanko opisuje i ono „šta je bilo posle“. Šta se događalo sa igračima i trenerima koji su iz Bormija doneli pehar svetskog juniorskog prvaka. Na sve je dao odgovor u ovoj knjizi, osim na jedno pitanje: šta bi bilo da je reprezentacija Jugoslavije nastupila pet godina kasnije na Olimpijskim igrama u Barseloni. Na to pitanje bezbroj je odgovora, ali jedini pravi može dati onaj ko upravlja vremenom, pa vrati stvari unazad i ispravi greške, ili „greške“, koje su se dogodile. A kako se takav još nije rodio, niti će se izvesno ikad roditi, ostaje nam da čitamo bajke o stvarnim događajima koji su jednom u realnom vremenu potresli košarkaški svet, a onda nastavili da žive u sferi mita. Takva je i „Bajka iz Bormija“, bajka o nama kad smo bili divovi.

Promocija knjige „Bajka iz Bormija“ bila je samo deo divnog 25. septembra, dana u kome se okupila generacija iz Bormija. Posle ručka u atmosferi punoj anegdota, junaci iz Bormija uputili su se pešice u Jugoslovensko dramsko pozorište, gde je od 18 časova prikazan dokumentarni film „250 stepenika“ u produkciji „PGM Networka“. Autor filma Vladimir Pajić razgovarao je sa svim akterima, obišao Bormio sa Svetislavom Pešićem i napravio odličan dokumentarac. Tokom projekcije, prepunom salom JDP u više navrata čuli su se aplauzi i smeh, a publika je bila oduševljena komentarima igrača koji su dobili ovacije kada su se popeli na binu.

A. Ostojić

Selektor naše reprezentacije i trener Bajerna iz Minhena Aleksandar Đorđević dobio je neobičan poklon za 50. rođendan: knjigu „Treća četvrtina“, čiji je on junak! Zapravo, reč je o foto-monografiji posvećenoj njegovom liku i delu.

Na tu ideju došao je novinar „Politike“ Aleksandar Miletić, autor teksta u monografiji, koji je okupio desetine svojih kolega iz Srbije i još nekoliko evropskih zemalja. Plan je u start bio da knjiga bude nekomercijalna, da ne ide u knjižare, već da završi u krugu porodice Đorđević i njihovih prijatelja.

Tako su se svi novinari i foto-reporteri odrekli honorara, izrazivši želju da to bude njihov poklon Đorđeviću. Među onima koji su se uključili u ovaj mali poduhvat bio je i Košarkaški savez Srbije (KSS), obezbedivši deo fotografija. Troškove štampe pokrili su „Rajfajzen banka“ i „Unika“, Đorđevićevi partneri. Čitav projekat vođen je i osmišljen iz producerske kuće „Sinesport“.

Zašto „Treća četvrtina“?

Odgovor na to pitanje nalazi se u kratkoj pesmi na početku knjige, koja Đorđeviću prognozira da će da doživi stotu, pa tako ispada da je prošao kroz „dve četvrtine“ svog života. Na kraju „prve četvrtine“ (25 godina) postigao je svoj najčuveniji koš (trojka u Istanbulu, kojom je odlučeno finale Kupa šampiona 1992), na kraju „druge“ (50 godina) postao je olimpijski vicešampion kao selektor, a šta će biti u trećoj...

„A na kraju treće četvrtine, što u život

unosio neke mirnije note, rivale drži u ledenom strahu: ovaj će da vlada sve do stote!“

Time se zaključuje pesma, iza koje sledi retrospektiva Đorđevićevog života, od kolenke do Olimpijskih igara u Riju 2016. Pošto je 50 godina napunio 26. avgusta, pet dana pre početka Evrobasketa 2017, još jedan njegov veliki trenerski uspeh (srebro) nije ušao u ovu monografiju, pa ostaje da s njim krene neka buduća knjiga.

Najveća vrednost ovog izdanja su fotografije, posebno one iz porodičnog albuma, počev od prve godine do kraja puberteta. Monografija ima ukupno devet poglavlja: Detinjstvo, Partizan, Italija 1, Reprezentacija, Španija, Italija 2, Rastanak od igranja, Van terena i Trener.

U poglavlju „Van terena“ obuhvaćene su sve one Đorđevićeve aktivnosti koje nisu direktno vezane za košarku, a po kojima je takođe poznat. Tu su saradnja sa Unicefom, „Beogradskim maratonom“, njegov humanitarni rad...

Knjiga ima 160 strana i štampana je u 500 primeraka.

Kome li će sve dopasti u ruke... To najviše zavisi od slavjenika, koji je, kako smo primetili, zadovoljan poklonom i već je podelio pola tiraža. Svakako, reč je o knjizi koju je Saša Đorđević – zaslužio. Još jedan uspešan trener je i ovom knjigom ovekovečen. Utoliko više, autor Aleksandar Miletić i novinari koji su učestvovali u stvaranju ovog rođendanskog poklona zaslužuju zahvalnost svih onih koji poštuju Saleta i košarku. ●

Sad i nekad

Posledično, današnji veći broj trenera ne znači a priori i kvalitet, brzina dolaska do „učiteljskog zvanja“, sa dvadeset godina života, nosi ozbiljan problem. Naime, svaki držeći kouč mora u sebi nositi znanje košarke, ali i vaspitnu komponentu (a ona skoro da se izgubila), koja se stiže iskustvom, obrazovanjem, životnom širinom, pa se čini da mnoga deca dođu do seniora manjkava u košarkaškim i životnim fundamentima

Naslov kolumne je po sećanju preuzet iz jednih dnevnih novina, a odnosi se na košarku na ovim prostorima. Da bih zamaskirao krađu ideje, a i funkcionalnosti radi, samo sam obrnuo red reči - SAD I NEKAD. Dakle, izbegavajući zamku sentimentalnosti, koja u mojim godinama hoće da se nametne više nego što treba, a akcentujući trenerski posao negda i danas, ulazim svesno u avanturu, bez želje da sudim kada je bilo bolje, više da evidentiram razlike, a čitalac će sam za sebe doneti zaključak...

Danas je trenera u Srbiji neupredivo više, barem kada je kvantitet u pitanju, sa belim, plavim, crvenim, roze, šarenim i kakvim god licencama - ima nas oko dve hiljade. Nisam siguran da je klubova (toliko) više, ali su privatne škole košarke, pre svega, uradile svoje. Niču iz dana u dan kao pečurke posle kiše, vreme početka treninga sa decom (čitaj: plaćanja članarine od dve do šest hiljada dinara mesečno) spustilo se na predškolski uzrast... Davno, pre četrdeset godina, kada sam počeo da se bavim ovim poslom, bilo je mnogo manje zahteva i prostora za trenerski rad, to je tek postajalo „ozbiljno“ zanimanje. Egzistirali su samo klubovi sa, uglavnom, kadetskom, juniorskom i seniorskom selekcijom. Nije bilo ni toliko školskih sala, balona, o halama da i ne govorim, otvoreni tereni koristili su se od polovine aprila do početka novembra. Čak se i druga seniorska liga igrala na betonu, preko leta. Hoću da kažem da je i interesovanje dece za ovaj sport bilo manje, ali nije bilo „rasipanja kvaliteta“: talentovana deca, posebno tada, počinjala su sa treningom u manjim sredinama, dolazila iz siromašnijih porodica, ali su uvek našli put do zvučnog kluba. Danas se može desiti, zbog disperzije i manjka novca, da neko kvalitetno dete ne uđe u košarku ili da ode u školu basketu gde neće imati adekvatan rad i razvoj...

Posledično, današnji veći broj trenera ne znači a priori i kvalitet, brzina dolaska do „učiteljskog zvanja“, sa dvadeset godina života, nosi ozbiljan problem. Naime, svaki držeći kouč mora u sebi nositi znanje košarke, ali i vaspitnu komponentu (a ona skoro da se izgubila), koja se stiže iskustvom, obrazovanjem, životnom širinom, pa se čini da mnoga deca dođu do seniora manjkava u košarkaškim i životnim fundamentima. Posebno, jer se dešava da jedan trener radi sa dve ili više selekcija, pa je fizički nemoguće individualno obratiti pažnju na pedesetak polaznika s kojima delaš. Da ne govorim da deo kratkog treninga ode na skupljanje članarine, administraciju i slično časkanje... Negda je kouč mogao da posveti mnogo pažnje svakoj dečjoj glavici, tempo života bio je sporiji. Zato se ne čudim što sam

nedavno čuo rečenicu koju je jedan „gazda kluba“ uputio svom treneru za jednog bucka: „Nije on igrač, on je pet hiljada mesečno“...

Danas, s napretkom basketu, stručni štabovi su daleko brojniji nego nekada, kada je uglavnom bio prvi i pomoćni trener, kao i kondicioni u „većim“ klubovima. Specijalisti za fizičku pripremu danas su nezaobilazni, s tim da su oni sami to proširili i na sredstva za oporavak, plaćeni individualni rad sa svim uzrastima i još ponešto. Sve je to normalno, samo treba zapamtiti da je u košarci primarna - IGRA, sve ostalo je sekundarno, tercijalno. Danas je skauting dignut na fakultetski nivo, na turnirska takmičenja timovi vode po dvojicu koji danonoćno skidaju akcije suparnika, znaju navike pojedinaca. Sve pršti od pomagala, što tehničkih, u vidu mini-komputera, pametnih kamera i slično, što dodataka za trening - čunjevi, trake, pilates lopte, obruč manjih dimenzija i tako dalje... Nekada je bio trener, pentaestak igrača, nekoliko lopti i sala. Bilo je malo literature, živa reč sa kolegama bila je važnija, direktno učenje kouča na treningu i terenu, bilo je obavezno stažiranje. Sećam se koliko mi je značilo prisustvo treningu, nažalost pokojnih, Ranka Žeravice i Rebe Čorkovića, ili slušanje dok profesor Aca Nikolić priča satima o basketu. Sada pritisneš dugme na kompu i misliš da ti je izašlo sve znanje ovoga sveta, koje - normalno - ne znaš kada i kako da upotrebiš na treningu i van njega, osobito na zvaničnim utakmicama...

Dužina kolumne ne dozvoljava mi dalje elaboriranje, samo ću nabacati još nekoliko ideja za razmišljanje. O prodoru menadžera i „gazda“ klubova u prvi plan neću, odavno sam izneo svoje mišljenje da je srpski basket upao u jendek kada su menadžeri i ljudi koji vode klubove pobedili i degradirali trenere. Nekada je bilo mnogo manje zvaničnih mečeva, danas to ide i do sto godišnje. Povećao se i broj sati treninga, ne znam da li i kvalitet. Voleo bih da mi neko objasni šta znači kad dete od petnaestak godina individualno (dakle u 1 na 0) trenira kouč „specijalista“ koji nikada nije vodio nijedan seniorski tim, za tridesetak evra po satu, podrazumeva se. Sa medijima to ide drugačije nego davno, popularizacija basketu moguća je na više nivoa. Ušao je novac, a on nije uvek, sam za sebe, najbolji pratilac, zna da bude pošast: povećava cirkusijadu, zamagľuje kvalitet, opšte se gubi u ličnom i klupskom interesu, sebičnost i sitna prevara skoro da su proglašeni dozvoljenim, emocije, finta, vic, osmeh, plemenitost, kreacija - gube se u moru mašinerije i skalamerije. Faktor čovek posustaje, to me pomalo brine, iako je basket, u taktičkom smislu pogotovo, mnogo napredovao, ali je svejedno sve manje asova koji privlače publiku... ●

XVII

memorijalni turnir „Slobodan Piva Ivković“

Legenda koja traje

Učast najveće trenerske košarkaške legende sa Crvenog krsta Pive Ivkovića, njegov Radnički je organizovao, u njegovu čast i slavu, tradicionalni memorijalni turnir.

Pivin trag koji je ostavio na Crvenom krstu i u našoj sveukupnoj košarci, bez obzira na sve poteškoće sa kojima se njegov Radnički susreće, toliko je snažan, aktuelan i živ da ovu tradicionalnu manifestaciju nijednog trenutka nije doveo u pitanje.

Bio je to povod da se u hali Radničkog, pored ekipa, učesnika turnira, okupe poštovaoci Pivinih dela, njegovi igrači iz najuspešnije generacije, porodica i prijatelji legendarnog Pive.

Upavo i jeste svrha ovog memorijalnog turnira da legenda o Pivi – živi. Pokazalo se da je košarkaški vizionar kakav se retko rađa i dalje cenjen i izuzetno poštovan.

Na dvodnevnom turniru učestvovala su ekipa: KK Slodeks, KK Žarkovo, KK Kolubara i, naravno, BKK Radnički. Jedna od čari ovog memorijalnog turnira jeste ta što su ti momci o Pivi slušali

legendarne priče i učešćem na turniru doprineli činjenici da legenda o njemu i dalje traje.

Pokazalo se, mada je ovo sedamnaesta godišnjica turnira, da sve priče o Pivi još nisu ispričane. Lepota tih sećanja je u tome što se o Pivi može govoriti kao neponovljivom košarkaškom stručnjaku, koji je u tom pogledu bio daleko ispred svog vremena i uvek daleko zagledan u budućnost igre pod koševima, čijoj je lepoti davao celog sebe. Međutim, ono što daje posebnu čar ovim

okupljanjima jeste činjenica da je Piva bio sjajan čovek sa gotovo bezbroj talenata. Ljubav prema porodici, pa strast prema košarci i golubarstvu, prosto nisu ostavljale prostora za muziku i brojna druga Pivina interesovanja. A mogao je biti izuzetno uspešan za bilo koje od njih da se opredelio. Zato možemo tvrditi da je košarka imala sreće da ga prigrabi sebi i zato možemo tvrditi da sve priče o Pivi nisu ispričane.

Zbog doprinosa koji su dali ovogodišnjem memorijalnom turniru, pohvale zaslužuju svi učesnici. Ostaće zabeleženo da je pobednik KK Žarkovo, a njihov trener Dejan Đokić proglašen je za najboljeg trenera Pivinih memorijala. Naše udruženje, po tradiciji, nagrađuje najboljeg trenera turnira. Ove godine Dejanu Đokiću, u ime UKTS, pehar, kao najboljem, uručio je Strahinja Vasiljević, sekretar UKTS.

Mada je spuštena zavesa na još jedan memorijalni turnir, Piva će svakako nastaviti da živi u sećanjima svih učenika i onih koji su imali sreće da ga bar upoznaju.

Mirko Polovina

